

Drechtsteden

Jaarstukken 2020

Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

VOORWOORD

Met dit document sluiten we het roerige jaar 2020 voor de GRD af. Een jaar waarin de wereld geconfronteerd werd met het coronavirus, een virus dat ook de regio Drechtsteden vrijwel het hele jaar beheerste. Ondanks de grote uitdagingen als gevolg van corona hebben alle dochters van de GRD resultaten behaald waar wij met z'n allen erg trots op zijn. Onze medewerkers hebben zich flexibel, wendbaar en veerkrachtig getoond door onder lastige omstandigheden het werk en de kritische processen van de GRD zoveel mogelijk normaal te laten doorgaan in het belang van onze gemeenten, bedrijven en uiteraard onze inwoners.

Zo zorgde het Servicecentrum Drechtsteden er binnen een paar dagen voor dat medewerkers van de GRD en gemeenten probleemloos konden overschakelen van kantoorwerk naar digitaal werken via MS Teams. Werken op afstand werd de nieuwe standaard. Natuurlijk liepen dankzij het Servicecentrum op de achtergrond ook processen zoals de salariering, de facturering, de post en het gebouwenbeheer 'gewoon' door. Belangrijk voor het Servicecentrum is de doorlopende aandacht voor cybersecurity. Voorbeelden elders in het land laten zien dat overheden hier doorlopend risico lopen. Voorts is bij het Servicecentrum onder andere gewerkt aan de verdere voorbereiding van het Programma ICT Verandert!, een programma dat in 2021 verder vorm gegeven gaat worden én is verder ingezet op de realisatie van het Koersdocument Bedrijfsvoering Drechtsteden.

Ook de Sociale Dienst Drechtsteden leverde in 2020 grote corona-gerelateerde prestaties. Zo werd in maart 2020 in een aantal dagen de uitrol van de Tozo-regelingen succesvol uitgevoerd, waarmee duizenden zelfstandig ondernemers in de regio direct financiële ondersteuning konden ontvangen. Door corona veranderden de omstandigheden voortdurend. Het is de Sociale Dienst gelukt om de dienstverlening continu aan te passen aan die veranderde omstandigheden. Deze flexibiliteit was mede mogelijk doordat er nauw en voortdurend contact was tussen gemeenten, Sociale Dienst, maatschappelijke partners en onze inwoners. Ook zijn in 2020 stappen gemaakt in het maken van verbinding met onze maatschappelijke partners. Er zijn pilots opgezet rond de integrale samenwerking in lokale teams, er is verbinding gezocht met Serviceorganisatie Jeugd en de met de partners in de regionale arbeidsmarktregio is aan de samenwerking een nieuwe impuls gegeven. Knap is ook dat het de Sociale Dienst is gelukt om, ondanks de crisis, toch nog een redelijk aantal mensen uit te bijstaan te laten stromen naar werk. Daardoor hebben wij de stijging van het bijstandsbestand kunnen beperken tot 2,8%, terwijl de landelijke stijging 4,46% was. Tot slot is noemenswaardig dat onze zorgaanbieders hun ondersteuning zoveel mogelijk in aangepaste vorm (ondanks het door corona uitvallen van personeel) hebben weten voort te zetten. Daardoor heeft niemand langere tijd zonder ondersteuning gezeten.

Het Onderzoekscentrum Drechtsteden heeft zich afgelopen jaar onder andere gestort op het ontwikkelen van de corona-monitor, waarin de maatschappelijke effecten van de coronacrisis op de domeinen economie, welzijn en veiligheid voor de tien gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid helder en overzichtelijk in beeld worden gebracht. Daarnaast is er in 2020 hard gewerkt aan het uitbouwen van de activiteiten van het Smart Data Center. Vanuit de Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden was er in 2020 extra aandacht voor door coronamaatregelen getroffen ondernemers en de manier waarop de invordering hier gestalte kreeg. Inmiddels is duidelijk dat de negatieve gevolgen voor de belastingvorderingen beperkt is. Een andere zorg in 2020 was de toenemende stroom aan WOZ-bezwaarschriften. De oproep van de zogenaamde no cure, no pay-bureaus aan woningeigenaren 'gratis' in bezwaar te gaan, vroeg een hogere inzet van de organisatie. Door slimme afhandeling en direct contact met deze bureaus is dit risico minder manifest geworden.

Het Ingenieursbureau Drechtsteden, jaarlijks goed voor het uitvoeren van zo'n 250 projecten in de openbare ruimte voor haar opdrachtgevers, heeft onder lastige omstandigheden de orderportefeuille gevuld weten te houden en de dienstverlening aan opdrachtgevers op niveau weten te houden. Bij afkondiging van de maatregelen door de overheid was de benodigde ICT-structuur reeds aanwezig en mede met behulp van MS Teams en WhatsApp zijn de belangrijkste overlegstructuren in tact gebleven.

We sluiten af met Bureau Drechtsteden dat, onder leiding van een nieuwe manager, afgelopen jaar gestart is met een ontwikkelopdracht voor het Bureau als geheel en voor medewerkers individueel. Deze doorontwikkeling volgde op de overheveling van de taken vanuit de Groeiagenda naar Dordrecht en de overheveling van het CIO-office naar het SCD. Deze doorontwikkeling vindt uiteraard plaats tegen de achtergrond van de ontwikkelingen rond de governancediscussie. In dat traject heeft het Bureau samen met Dordrecht de drie bestuurlijke conferenties over de toekomst van de regionale samenwerking in de

Drechtsteden georganiseerd en is het daarna, in samenwerking met de Dordrecht en de overige dochters, begonnen met de voorbereiding van de transitie naar een servicegemeente en een klassieke GR sociaal (onder voorbehoud van lokale besluitvorming). Dit vanuit de dienende en centrale rol van het Bureau binnen de GRD en het interne én externe netwerk, met kennis van wat er speelt bij gemeenten en in verbinding met de dochters.

Inhoud

VOORWOORD	1
JAARVERSLAG	4
1. SAMENVATTING	4
1.1. Algemeen	4
1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting	4
1.3. Financiële samenvatting	10
1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma	15
1.5. COVID-19	15
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING	17
2.1. <i>Beleid en bestuur</i>	17
2.1.1. Groeiagenda	17
2.1.2. Beleid en bestuur	17
2.1.3. Regiogriffie	19
2.2. <i>Sociale Dienst Drechtsteden</i>	22
2.2.1. Bestaanszekerheid versterken	22
2.2.2. Ontwikkelen naar werk	30
2.2.3. Zorgen voor ondersteuning	35
2.2.4. Bedrijfsvoering SDD	40
2.3. <i>Bedrijfsvoering</i>	41
2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden	41
2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden	44
2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	50
2.4. <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	56
2.5. <i>Overhead</i>	56
2.6. <i>Bedrag heffing vennootschapsbelasting</i>	56
3. VERPLICHTE PARAGRAFEN	57
3.1. <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	57
3.2. <i>Bedrijfsvoering</i>	62
3.2.1. Algemeen	62
3.2.2. Dienstverlening	63
3.3. <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	69
3.4. <i>Financiering</i>	70
3.5. <i>Verbonden partijen</i>	73
3.6. <i>Rechtmatigheid</i>	79
JAARREKENING	81
4.1. <i>Overzicht van baten en lasten en de toelichting</i>	81
4.2. <i>Wet normering topinkomens</i>	85
4.3. <i>Balans en toelichting</i>	89
4.3.1. Balans	89
4.3.2. Waarderingsgrondslagen	91
4.3.3. Toelichting op de balans	94
4.3.4. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	102
4.5. <i>SiSa</i>	103
5. CONTROLEVERKLARING	108
6. VASTSTELLING	113
BIJLAGEN	114

JAARVERSLAG

1. Samenvatting

1.1. Algemeen

De jaarstukken 2020 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoerde beleid en het financiële resultaat per programmaonderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden verklaard.

Ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020 GRD bedraagt het jaarresultaat over 2020 in totaal € 2.396.000 positief. Het jaarresultaat bestaat uit twee onderdelen, namelijk (i) resultaatbestemming en (ii) resultaatbepaling. Het resultaat dat ter bestemming wordt voorgelegd is € 1.412.000 positief. De Drechttraad neemt een besluit over de bestemming van dit resultaat. In paragraaf 1.4 'Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma' wordt hiervoor een voorstel aan de Drechttraad voorgelegd. Op de resultaat-bepalende onderdelen is een resultaat behaald van € 984.000 positief. Doordat hier met gemeenten op basis van voor- en nacalculatie wordt afgerekend, maakt dit geen onderdeel uit van het resultaat van de GRD waarover resultaatbestemming plaatsvindt. Het financieel effect van de 2^e bestuursrapportage 2020 GRD voor de gemeenten was € 3,5 miljoen positief. Het jaarresultaat 2020 is aanvullend ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020.

Hieronder wordt per programmaonderdeel eerst een inhoudelijke samenvatting gegeven. Vervolgens wordt per programmaonderdeel kort het financieel resultaat toegelicht. Tot slot is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting

Bureau Drechtsteden

Bureau Drechtsteden heeft dit jaar een verandering doorgemaakt en is verder gegaan als het stafbureau voor de GRD. Daarbij is de ambitie om de externe gerichtheid te versterken, als politiek-bestuurlijke gids comfort te bieden aan het Netwerk en de concernbrede stafprocessen te versterken.

In 2020 is de Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem ondertekend en is de merkstrategie Drechtsteden opgeleverd. Vanuit de concerntaken is er nieuw privacybeleid geformuleerd en is het informatiemanagement versterkt. Bestuursondersteuning heeft de inrichting en het beheer van de Bestuurlijke jaaragenda ter hand genomen.

Als gevolg van het principebesluit van de collegeconferentie van 27 oktober jl. over een nieuwe samenwerking binnen de Drechtsteden, zijn aan het eind van het jaar voorbereidende werkzaamheden opgestart.

Regiogriffie

De Regiogriffie ondersteunt de Drechttraad, de politieke groeperingen en de leden in de breedste zin van het woord, bereidt de vergaderingen van de Drechttraad, Drechtstedendinsdagen en de diverse gremia voor en draagt zorg voor de afhandeling van besluiten.

Het jaar 2020 is in een aantal opzichten anders verlopen dan verwacht. Allereerst werd natuurlijk de hele vergadercyclus verstoord door de komst van het coronavirus en de maatregelen die dat met zich meebracht. De vergaderingen moesten grotendeels digitaal gehouden worden, omdat fysiek bij elkaar komen een deel van het jaar niet meer mogelijk was.

Daarnaast is in een aantal collegeconferenties gesproken over de toekomst van de Drechtsteden, hetgeen in oktober heeft geleid tot een principebesluit om de GR Drechtsteden grotendeels te ontmantelen. Beide gebeurtenissen hebben gedurende het jaar veel impact gehad op het werk van de Regiogriffie.

Aan de taakstelling, die de Drechttraad voor 2020 had opgelegd, is voldaan voor het deel dat aan de Regiogriffie is doorberekend.

Sociale Dienst Drechtsteden

Hierbij krijgt u een inhoudelijk en financieel beeld over het verloop van de dienstverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) over het jaar 2020. Zowel in de uitvoering zelf als in de indeling van deze rapportage staan de drie maatschappelijke opgaven uit de Regionale Visie Sociaal Domein centraal 'Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan'. Die drie opgaven luiden als volgt:

1. Bestaanszekerheid versterken;
2. Ontwikkelen naar werk;
3. Zorgen voor ondersteuning.

Elke opgave komt aan bod aan de hand van de volgende vragen:

- Wat wilden we bereiken? (Visie en doelstellingen);
- Wat hebben we daarvoor gedaan? (Uitvoering en realisatie);
- Wat heeft het gekost? (Kosten en baten ten opzichte van de vastgestelde begroting).

De jaarstukken 2020 gaan verder verdiepend in op beleidsmatige, inhoudelijke en financiële afwijkingen in de uitvoering, ten opzichte van de plannen en begroting.

Context

De doelstellingen voor 2020 waren gebaseerd op de maatschappelijke en economische ontwikkeling voordat de corona pandemie haar intrede deed. Voor de opgave Ontwikkelen naar Werk was het beeld dat als gevolg van hoogconjunctuur de te bedienen doelgroep groep kleiner werd, maar dat een steeds groter deel van deze doelgroep meer coaching en begeleiding nodig zou hebben vanwege de toenemende afstand tot de arbeidsmarkt. Voor de opgave Bestaanszekerheid Versterken was het beeld gemixt. Enerzijds was de trend dat er steeds minder inwoners afhankelijk waren van bijstand, maar anderzijds wel meer inwoners schuldhulp, bewindvoering en bijzondere bijstand nodig hebben. Een van de doelstellingen was dan ook om het bereik voor schuldhulpverlening te vergroten. Voor Zorgen voor Ondersteuning zijn maatschappelijke ontwikkelingen als vergrijzing, extramuralisering en rijksmaatregelen als invoering van het abonnementstarief van invloed op de vraag. Op basis daarvan was de verwachting dan ook een van een groeiende vraag voor deze opgave.

Aan het eind van het eerste kwartaal van 2020 werden echter de eerste gevolgen van de pandemie zichtbaar. Door het toenemend aantal besmettingen, die bovendien vaker dan gewenst een ernstig verloop kenden, kwam de volksgezondheid onder druk te staan en kwam de regering met maatregelen. Nederland werd een 1,5-meter samenleving en er werden allerlei vrijheidsbeperkende maatregelen opgelegd, waaronder sluiting van horeca, winkels, evenementen en dergelijke. In deze samenleving kromp de economie snel, waardoor zelfstandig en volwaardig leven, werken en wonen voor steeds meer mensen een uitdaging werd. Ook in de Drechtsteden.

Aanpak

Het Rijksbeleid om getroffen burgers, bedrijven en organisaties te ondersteunen is direct vertaald naar een aanpak binnen de Drechtsteden. Ondersteuning als SDD-helpt werd ingezet en de steun voor ondernemers opgestart. De coronacrisis veranderde de omstandigheden voortdurend. Het is gelukt om onze dienstverlening continu aan te passen aan die veranderde omstandigheden. Deze flexibiliteit was mede mogelijk doordat er nauw en voortdurend contact was tussen gemeenten, sociale dienst, maatschappelijke partners en onze inwoners. De problemen waarvoor inwoners en bedrijven zich gesteld zagen, vroegen om snelle (h)erkenning en aanpak. In de praktijk betekende het dat de steunmaatregelen die het Rijk bood, al snel in de ontwerpfase werden vertaald naar dienstverlening voor burgers en zelfstandigen. De stelling van onze staatssecretaris SZW 'snelheid gaat in deze crisis voor zorgvuldigheid' zorgde ervoor dat ondernemers en burgers binnen de Drechtsteden als één van de eersten in Nederland werden ondersteund, vaak al voordat het Rijk er volledige duidelijkheid over had geboden.

Afwijkingen

De afwijkingen die u ziet ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en plannen, zijn dit jaar anders en soms groter dan u van andere jaren gewend bent. Dit is voornamelijk en direct te relateren aan de (impact van de) coronacrisis op onze samenleving en daarmee op de geleverde dienstverlening van de Gemeenschappelijke Diensten Drechtsteden (GRD) – in het bijzonder van de GRD-dochter Sociale Dienst Drechtsteden (SDD).

Wat wilden we bereiken? (Visie en doelstellingen)

De Regionale visie voor het sociaal domein luidt dat alle inwoners van de Drechtsteden zelfstandig en volwaardig moeten kunnen leven, werken, wonen en meedoen. Waar dat niet lukt, krijgen zij hulp om de mogelijkheden daartoe te vergroten. Dit is uitgewerkt in drie maatschappelijke opgaven met bijbehorende ambities.

Maatschappelijke opgave 1: bestaanszekerheid versterken

- a. Obstatels voor bestaanszekerheid wegnemen;
- b. Stabiliteit bieden en bevorderen;
- c. Inwoners eerder en beter bereiken.

Binnen deze opgave bieden we ondersteuning aan inwoners met financiële problemen. We helpen hen om zelf uit hun geldzorgen te komen én te blijven. Dat doen we bijvoorbeeld door gebruik te maken van regionaal minimabeleid. Maar ook door deze groep inwoners budgetadvies en schuldbemiddeling aan te bieden.

Maatschappelijke opgave 2: ontwikkelen naar werk

- a. Iedereen die kan werken, direct naar de arbeidsmarkt bemiddelen;
- b. Inwoners waardevol maken voor de arbeidsmarkt;
- c. Inwoners met een verminderde arbeidsmarktwaarde begeleiden.

Binnen deze opgave helpen we inwoners die in staat zijn te werken aan betaald werk. Onder meer door hun arbeidswaarde te vergroten en bij werkgevers voor hen te bemiddelen. Ook richten we ons op inwoners die (nog) niet kunnen werken. We helpen hun afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en/of anderszins mee te doen aan de samenleving.

Maatschappelijke opgave 3: zorgen voor ondersteuning

- a. Zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners;
- b. Zorgen voor mensgerichte ondersteuning;
- c. Zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking. Hierin een aanjagende rol hebben.

Binnen deze opgave ondersteunen we inwoners die passend willen wonen en mee willen doen aan de samenleving, maar niet (meer) op eigen kracht kunnen participeren. Denk aan inwoners met een beperking of psychosociale problemen. Aan hen bieden we ondersteuning en (toegang tot) maatwerkvoorzieningen.

Wat hebben we gedaan? (Uitvoering en realisatie)

Binnen elke maatschappelijke opgave hebben we in 2020 stappen vooruit gezet. Soms zijn we daarbij wel afgeweken van oorspronkelijke plannen, vooral vanwege de coronacrisis. Een overkoepelend thema waarop in 2020 stappen zijn gemaakt is het maken van verbinding met onze maatschappelijke partners. Er zijn pilots opgezet rond de integrale samenwerking in lokale teams, er is verbinding gezocht met SOJ en de met de partners in de regionale arbeidsmarktregio is aan de samenwerking een nieuwe impuls gegeven. Hieronder staat per opgave samengevat wat we hebben gedaan; eerst in enkele regels, daarna uitgebreider in een toelichting.

Maatschappelijke opgave 1: bestaanszekerheid versterken

Ondanks de contactbeperkende maatregelen is het gelukt om inwoners met een hulpvraag op het gebied van bestaanszekerheid te blijven ondersteunen, al dan niet in aangepaste vorm. We zien dat de vraag wel achter bleef bij de eerdere verwachtingen. Daarnaast is extra ondersteuning georganiseerd. We stelden een noodfonds in en hebben snel geschakeld om uitvoering te geven aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Toelichting:

Hoewel de economische en sociaal-maatschappelijke gevolgen van de coronamaatregelen erg groot zijn, is de impact op de reguliere dienstverlening in 2020 *relatief* beperkt gebleven, ondanks de tweede golf en steeds strengere lockdown vanaf oktober. Dit vooral door de invoering van de steunpakketten door het kabinet en de verruiming van de contact-beperkende maatregelen en een daarmee gepaard gaande korte, maar forse economische opleving in de zomerperiode. Er is weliswaar een groter beroep gedaan op directe inkomensondersteuning (algemene bijstand en Tozo), maar paradoxaal genoeg minder op de minimavoorzieningen en schuldhulpverlening. Dit komt doordat (fysieke) contacten met inwoners vanuit zowel de regionale als lokale dienstverlening een belangrijke driver zijn voor het aanvragen van deze vormen van ondersteuning en juist dit door de coronamaatregelen in mindere mate mogelijk was. Deze trend is niet uniek voor de Drechtsteden, maar correspondeert met het landelijke.

Uit CPB-onderzoeken en informatie van onze schuldhulpverleners blijkt dat veel inwoners in 2020 eerst hun eigen vermogen 'opaten', schulden maakten om maar geen uitkering te hoeven aanvragen of gebruikmaakten van andere (tijdelijke) vangnetten, zoals de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), Tijdelijke Ondersteuning voor Zelfstandig Ondernemers (Tozo) en Werkloosheidswet (WW)-uitkering. Een deel van deze mensen zal in 2021 alsnog in de bijstand en schuldhulpverlening komen.

De uitvoering van Tozo in de Drechtsteden wordt uitgevoerd door de SDD, in opdracht van het Rijk en gemeenten. De Drechtsteden behoorden tot de eerste gemeenten die deze regeling toepasten en dus ondernemers ondersteunden die door de coronacrisis in financiële problemen waren gekomen. Na invoering is de regeling twee keer verlengd; Tozo-1 liep tot 1 juni, Tozo-2 tot 1 oktober, Tozo-3 eindigt op 1 april 2021. Behalve het uitvoeren van deze regeling voor het ondersteunen van ondernemers is er ook een noodregeling ingericht om burgers en organisaties bij acute financiële problemen tijdens deze crisis goed te kunnen ondersteunen. Deze noodregeling maakt het onder andere mogelijk om voedselbanken waar nodig financieel te ondersteunen. Daarnaast voorziet de noodregeling in een doorbraakbudget, van waaruit leefgeld kan worden verstrekt indien er direct broodnood ontstaat als gevolg van de crisis.

Ondanks de snelheid waarmee Tozo tot stand is gekomen was het uitgangspunt om Tozo zodanig uit te voeren dat die zo min mogelijk gevoelig is voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Daarom is toepassing gegeven aan het beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). Het M&O-beleid bestaat, naast het wettelijk kader uit de Participatiewet en de Tozo, uit een aantal principes die duidelijkheid moeten bieden waar dit nodig is. Ten eerste is de laatste aanvraag of verklaring van de klant het uitgangspunt. Daarnaast wordt een aantal bronnen gehanteerd om het recht op Tozo te beoordelen.

Als er in het Tozo-proces fouten worden gemaakt, waarbij het eindresultaat juist is (de aanvrager heeft gekregen waar hij of zij recht op heeft), dan is dit eindresultaat leidend, waarbij administratieve fouten wel een formele correctie vereisen. Tozo-ontvangers hebben een inlichtingenplicht, die inhoud dat ze gegevens relevant voor het recht op Tozo moeten melden. Maandelijks worden klanten gewezen op deze verplichting.

Maatschappelijke opgave 2: ontwikkelen naar werk

Het is gelukt om, ondanks de crisis, toch nog een redelijk aantal mensen uit te bijstand te laten stromen naar werk. Daardoor hebben wij de stijging van het bijstandsbestand kunnen beperken tot 2,8%, terwijl de landelijke stijging 4,46% was. Wel zijn grote participatie- en ontwikkeltrajecten vertraagd en hebben we onze inzet aangepast aan de nieuwe omstandigheden.

Toelichting:

Voordat de coronapandemie uitbrak, bemiddelden we in toenemende mate naar werk. Maar door de coronacrisis viel de vraag naar werknemers gedeeltelijk weg. Veel werkgevers waren in deze onzekere tijd terughoudender om mensen aan te nemen. Ook onze dienstverlening moest aangepast worden aan de nieuwe omstandigheden. Zo werden gedigitaliseerde dienstverlening en 'werken op afstand' door de vrijheidsbeperkende maatregelen de nieuwe norm. Mede door de effecten van de Rijkssteun en de snelle aanpassingen van dienstverlening, is het gelukt om de grote instroom die als gevolg van de crisis werd verwacht, fors te beperken. Op basis van de eerste cijfers, is de groei van het aantal inwoners dat een beroep moet doen op de bijstand binnen de Drechtsteden lager dan vergelijkbare gemeenten.

Maatschappelijke opgave 3: zorgen voor ondersteuning

De vraag naar ondersteuning is door de crisis minder hard gegroeid, maar de groei heeft wel doorgezet. We hebben onze ondersteuning waar mogelijk aangepast aan de 1,5-meter samenleving.

Toelichting:

De fysieke afspraken met inwoners werden voor een groot deel door telefonisch of digitaal contact vervangen. Ook werd de groepsgrootte bij dagbesteding verkleind en werd het aantal passagiers in het doelgroepenvervoer tot een vast maximum per voertuig beperkt. De beperkingen van de 1,5-meter samenleving verkleinden het aanbod en de omvang van ondersteuning. Dagbestedingslocaties hebben hun deuren aan het begin van de crisis enige tijd moeten sluiten om zich aan te passen aan de anderhalvemeterregels, om daarna in aangepaste vorm weer open te gaan. Uit angst voor besmetting besloten sommige inwoners verder hun ondersteuning tijdelijk stop te zetten of tijdens de coronacrisis geen of minder gebruik meer te maken van de Drechthopper.

De kleinere omvang van ondersteuning is ook ontstaan doordat bij zorgaanbieders veel personeel uitviel vanwege corona. Toch hebben zorgaanbieders hun ondersteuning zoveel mogelijk in aangepaste vorm weten voort te zetten. Daardoor heeft niemand langere tijd zonder ondersteuning gezeten. Om de continuïteit van ondersteuning te garanderen, hebben wij zorgaanbieders waar nodig vanuit de landelijke coulancregeling gecompenseerd voor de omzet die zij verloren door de coronacrisis. Dit deden we na de eerste golf. De landelijke coulancregelingen stopten rond de zomer. Sindsdien financieren we zorgaanbieders weer op reguliere wijze voor geleverde, soms aangepaste, zorg.

Ingenieursbureau Drechtsteden

2020 was het jaar waarin het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verder heeft gewerkt aan de ontwikkeling van onze centrale visie: 'Het IBD is de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en private marktpartijen'. De visie van het ondernemingsplan IBD 2018-2020 is in het jaarplan 2020 in concrete acties uitgewerkt en – ondanks corona - voor het overgrote deel ook uitgevoerd. Het ISO 9001:2015 gecertificeerde kwaliteit managementsysteem leidt tot een continue verbetering van de kwaliteit volgens de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus.

Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om het meedenken en uitwerken van oplossingen van civieltechnisch vraagstukken. Daarnaast zoeken wij de verbinding met de gezamenlijke opgaven in de regio. Voorbeelden hierbij zijn: duurzaamheidsvraagstukken en hergebruik van materialen en grondstoffen. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt.

Servicecentrum Drechtsteden

Het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) draagt de zorg voor de professionele bedrijfsvoering, zodat partners hun maatschappelijke opgaven kunnen waarmaken. Het SCD ontzorgt, zodat partners beter kunnen werken.

- Op basis van het vastgestelde Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; samenwerken aan moderne en slimme organisaties' werken we samen met MT-Middelen en ONS-D aan de realisatie;
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. We focussen op vijf thema's: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en de HR Agenda;
- De opgelegde taakstellingen CIO-office (€ 100.000), de efficiencymaatregelen (€ 100.000), de taakstelling van basisdienstverlening naar aanvullende dienstverlening (€ 300.000) zijn gerealiseerd;
- De financiële doorrekening van de I-Organisatie geeft inzicht dat realisatie van de taakstelling € 717.000 in het project ICT Verandert! na de implementatiefase gerealiseerd wordt. De (bestuurlijke) bespreking en besluitvorming wordt begin 2021 verwacht;
- Het project KZA is afgesloten op 31 december 2020. Per 31 december is het nieuwe P-systeem AFAS actief;
- Transitie naar servicegemeente. Op de collegeconferentie van 27 oktober 2020 hebben de colleges van de Drechtsteden de beslissing genomen om de regionale samenwerking op een andere manier voort te zetten. Het SCD gaat in transitie naar de servicegemeente en heeft de voorbereidingen ter hand genomen.

Het SCD draagt zorg voor de bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven waar kunnen maken. Wij ontzorgen, zodat de partners beter kunnen werken. In de paragraaf 'Servicecentrum Drechtsteden' wordt hier verder op ingegaan (zie ook paragraaf 2.3.2.).

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) en Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) vallen onder dezelfde directie en worden door één managementteam aangestuurd. Zoals reeds gemeld in de bestuursrapportages heeft de coronacrisis op verschillende onderdelen van de GBD/OCD aanmerkelijke impact.

Extra aandacht voor vooral getroffen ondernemers en de manier waarop de invordering hier gestalte kreeg, vroeg, op verzoek van gemeenten, om extra inzet. Met extra monitoring van aanslagoplegging, betalingen, debiteurensaldi en oninbare vorderingen werden de verantwoordelijk bestuurders van de gemeenten op de hoogte gehouden van het effect van de coronacrisis. Inmiddels is duidelijk dat de negatieve gevolgen voor de belastingvorderingen (aanslagen) beperkt is. Daar staat wel tegenover dat nog niet alle vorderingen zijn voldaan en dat het mogelijk is dat het aantal oninbare vorderingen in de loop van 2021 zal toenemen. Na de eerste grote aanslagoplegging 2021 (eind februari) hebben wij deze monitoring weer opgepakt. Voor medewerkers van het belastingonderdeel (heffen, invorderen en dienstverlening) was het hier vooral in het laatste kwartaal alle hens aan dek. Zeker omdat in deze periode ook de nieuwe digitale belastingbalie vorm moest krijgen.

De extra inzet van de WOZ-medewerkers is dit jaar beloofd. De toezichthouder op de uitvoering van de WOZ, de Waarderingskamer, heeft de GBD/OCD een extra ster toegekend. Natuurlijk zijn er nog verbeteringen mogelijk, maar dat geldt altijd. Zeker op het gebied van het uitvoeren van de complexe waarderingsregelgeving.

Een tweede zorg in 2020 was de toenemende stroom aan WOZ-bezwaarschriften. De oproep van de zogenaamde no cure, no pay-bureaus aan woningeigenaren 'gratis' in bezwaar te gaan, vroeg een hogere inzet van de organisatie. Daarnaast zijn de claims die deze bureaus doen op de vergoeding van proceskosten aanzienlijk. In het laatste kwartaal 2019 leidde dit tot een onvoorziene lastenpost. In de risicoparagraaf 2020 hadden wij hiervoor derhalve een bedrag opgenomen van ongeveer € 500.000. Door slimme afhandeling en direct contact met deze bureaus is dit risico minder manifest geworden. Evenwel blijft de enorme impact van deze bureaus op onze bedrijfsvoering een risico. Omdat deze bureaus zich nu ook op parkeerbelastingen en de niet-woningen gaan richten blijven we hier een vinger aan de pols houden. Het WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum) heeft een onderzoek uitgevoerd naar deze praktijken. Het WODC is niet met voorstellen gekomen die de risico's indammen.

Het OCD heeft een belangrijke rol voor het in beeld brengen van de maatschappelijke effecten van de virusuitbraak. Aanmerkelijke negatieve gevolgen op de rest van de orderportefeuille zijn door voortvarende acquisitie achterwege gebleven. Er is hard gewerkt aan het uitbouwen van de activiteiten van het Smart Data Center. Er is een robuuste infrastructuur en architectuur gerealiseerd via het Regionaal Dataplatform. Hiermee is integraal en AVG-proof data delen, koppelen en visualiseren binnen bereik gekomen van alle Drechtstedengemeenten. Ook is een groot aantal koppelingen gerealiseerd met de Centrale Distributievoorziening en is er gewerkt aan de vernieuwing en innovatie hiervan.

De uitvoering van de GEO-activiteiten door de GBD/OCD verloopt soepel conform de samenwerkingsovereenkomsten en overige afspraken met de gemeenten. Met Dordrecht en Zwijndrecht zijn deze overeenkomsten dit jaar vernieuwd. De landmeetkundige activiteiten hebben dit jaar voor deze activiteit tot een positief saldo geleid.

Al met al sluit GBD/OCD af met een negatief saldo van € 332.000 (zie ook paragraaf 2.3.3.).

1.3. Financiële samenvatting

Het jaarresultaat bij de jaarrekening 2020 bedraagt € 2.396.000 positief. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het resultaat is. Vervolgens worden de (grootste) afwijkingen toegelicht. Voor een uitgebreide analyse per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.

(bedragen x € 1.000)

Jaarresultaat 2020	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling	Totaal resultaat	Paragraaf
Beleid en bestuur	-	-77	-77	
Beleid en bestuur	-	-109	-109	2.1.2. Beleid en bestuur
Regiogriffie	-	32	32	2.1.3. Regiogriffie
Sociale Dienst	1.412	1.167	2.579	
Bestaanszekerheid versterken	1.412	906	2.318	2.2.1. Bestaanszekerheid versterken
Ontwikkelen naar werk	-	429	429	2.2.2. Ontwikkelen naar werk
Zorgen voor ondersteuning	-	-263	-263	2.2.3. Zorgen voor ondersteuning
Bedrijfsvoering	-	95	95	2.2.4. Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering	-	-46	-46	
Ingenieursbureau	-	-	-	2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden
Servicecentrum	-	286	286	2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden
Gemeentebelastingen/ OCD	-	-332	-332	2.3.3. Gemeentebelastingen Drechtsteden
Algemene dekkingmiddelen	-	-60	-60	2.4. Algemene dekkingmiddelen
Totaal	1.412	984	2.396	

Toelichting:

Resultaatbepaling

Bij de programmaonderdelen is sprake van resultaatbepaling (DR 4 december 2018). Bij deze onderdelen worden de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, reeds in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. Er is dan geen te bestemmen resultaat meer. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRD opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

Resultaatbestemming

In bijzondere situaties kan de Drechtraad worden gevraagd een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling/ reservevorming. Niet-bestede budgetten kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan de Drechtraad kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

Bureau Drechtsteden

In 2020 is hard gewerkt om de financiële begroting weer aan te laten sluiten op de taken van Bureau Drechtsteden. Zo is met de 2^e bestuursrapportage 2020 het personele en materiële budget voor de uitvoering van de Groeiagenda definitief uit de begroting gehaald en ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. Ook is er besluitvorming georganiseerd om de resterende taken met bijbehorende middelen uit het ruimtelijke economische domein meervoudig lokaal te beleggen. Het jaar wordt afgesloten met een tekort van € 109.000. Dit wordt deels veroorzaakt door het reeds opstarten van werkzaamheden rondom de kostenverdeelssystematiek van de Sociale Dienst Drechtsteden. In de 1e bestuursrapportage 2021 wordt hier budget voor opgehaald. Ook zijn er extra werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de bedrijfsvoering van de GRD en Bureau Drechtsteden én zit er een tekort op de Walstroomexploitatie.

Regiogriffie

De Regiogriffie heeft de haar toegekende budgetten niet geheel benut. Het voorstel is om het restant-budget ter grootte van € 32.000 terug te geven aan de gemeenten.

Sociale Dienst Drechtsteden

Per saldo bedraagt het financieel effect (gemeenten) van de SDD, ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020, afgerond € 1,2 miljoen positief. Dit positieve resultaat wordt in zijn geheel vertaald in een financieel voordeel voor de gemeenten. Bij het uitvoeren van de Tozo is een positief incidenteel resultaat ontstaan ter grootte van € 1,4 miljoen. Aan de Drechtraad wordt voorgesteld om dit bedrag toe te voegen aan een bestemmingsreserve ter dekking van de kosten die in 2021 gemaakt moeten worden voor de uitvoering van de Tozo.

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Resultaat-bepaling	Resultaat-bestemming	Afrekenen met gemeenten	Toevoegen aan reserve
Bestaanszekerheid versterken	906	1.412	906	1.412
Ontwikkelen naar werk	429		429	
Zorgen voor ondersteuning	-263		-263	
Bedrijfsvoering (overhead)	95		95	
Totaal	1.167	1.412	1.167	1.412

De gemeentelijke bijdragen tabel geeft aan wat de gemeente ontvangen en dienen te betalen (minteken). Het inzicht is per opgave opgesteld.

De € 2,2 miljoen Rijksbijdrage voor compensatie omzetverlies Wsw en het declaratiedeel Bbz (€ 0,1 miljoen) worden nog apart in de liquiditeit met de gemeenten verrekend.

(bedragen x € 1.000)

OPGAVEN	ALB	DOR	HAG	HIA	PAP	SLI	ZWIJ	TOTAAL
bedragen x € 1,000								
Bestaanszekerheid versterken	45	590	23	44	76	68	151	999
Ontwikkelen naar werk	13	292	5	7	21	24	69	429
Zorgen voor ondersteuning	2	-128	19	-118	-61	43	-18	-261
Totaal jaarrekening	59	754	47	-67	36	135	203	1.167
Wsw	-105	-1.477	0	-69	-130	-172	-254	-2.207
Declaratiedeel BBZ /vangnetuitkering	5	56	2	4	7	7	15	96
Totaal overgedragen regeling	-40	-667	49	-132	-87	-30	-36	-944

Financieel resultaat ten opzichte van de laatste bestuursrapportage

In de 2^e bestuursrapportage 2020 begrootten we € 257,4 miljoen voor onze ondersteuning. Op 31 december blijkt dat er € 1,2 miljoen minder is uitgegeven en dus binnen budget zijn gebleven. Dit is volledig in lijn met de afgegeven prognose in de 2^e bestuursrapportage. Daarom hebben we in het laatste kwartaal geen aanvullende Rijksbudgetten opgehaald voor het sociaal domein, die hiervoor wel beschikbaar waren gesteld.

De verklaring voor het financieel effect (gemeenten) van € 1,2 miljoen wordt hieronder verder toegelicht:

Resultaat opgave 1 (Bestaanszekerheid versterken) € 0,9 miljoen minder uitgaven dan begroot.

Reguliere Bijstand: in de 2^e bestuursrapportage werd nog uitgegaan van een tekort over 2020 van € 1,3 miljoen (inclusief uitkering van de Vangnetuitkering over het boekjaar 2019). Het feitelijk saldo over 2020 komt uit op een lager tekort namelijk € 0,6 miljoen. Daarmee is het tekort per saldo € 0,7 miljoen lager. Deze positieve ontwikkeling is het saldo van enerzijds lagere bijstandslasten dan verwacht en anderzijds meer verstrekte loonkostensubsidie. Daarnaast is de voorziening dubieuze debiteuren Inkomensondersteuning herijkt, daaruit volgt een vrijval van de voorziening.

Tozo: voor de uitvoering van de Tozo zijn door het Rijk budgetten toegekend voor de uitkeringslasten (levensonderhoud en bedrijfskapitaal) en de uitvoeringslasten. De ontvangen budgetten (€ 42,9 miljoen) minus de uitkerings- en uitvoeringslasten (€ 22,3 miljoen) geven een restant van € 20,6 miljoen. Van dit restant is afgerond € 19 miljoen op de balans verantwoord en heeft als zodanig geen effect op het resultaat. Van deze € 19 miljoen zal het grootste deel door het Rijk worden teruggevorderd. Het verschil van € 1,4 miljoen is het resultaat op de uitvoeringskosten (Rijksvergoeding op basis van besluit minus kosten van inhuur). Volgens BBV dient dit te worden afgerekend met de gemeenten. Om dit bedrag in de toekomst te kunnen besteden aan de te verwachte controlewerkzaamheden over besluiten genomen in 2020 (bijvoorbeeld ten behoeve van ingediende bezwaren) stellen wij voor om dit bedrag van € 1,4 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve. In 2021 zullen wij vervolgens voorstellen om dit bedrag (gedeeltelijk) te laten vrijvallen om de kosten met betrekking tot uitvoering en controle van de Tozo te kunnen voldoen. Op de geëigende momenten zal het verloop van deze kosten worden toegelicht en verantwoord.

Het overschot op het minimabeleid bedraagt € 0,2 miljoen. Dit bestaat uit een overschot van € 0,1 miljoen op de lasten. Dit is onder andere het gevolg van lagere uitgaven uit de noodregeling, omdat veel activiteiten door partners en vrijwilligers zijn uitgevoerd, waardoor we als Drechtsteden geen extra kosten hoefde te maken. Het voordeel op de baten is het gevolg van het feit dat er € 0,1 miljoen meer is teruggevorderd dan begroot.

Het overschot op Maatwerkvoorziening inkomenssteun bedraagt € 0,1 miljoen. De kosten bijzondere bijstand voor indirecte medische kosten zijn lager dan begroot.

Resultaat opgave 2 (Ontwikkelen naar werk) € 0,4 miljoen minder uitgaven dan begroot.

Er is € 1,3 miljoen minder uitgegeven aan Participatie, dit doordat instrumenten zoals Perspct door de coronamaatregelen tijdelijk zijn stilgelegd. Er is € 0,5 miljoen overgeheveld naar 2021. Het betreft de projecten Perspectief op Werk en Verlengde ondersteuning samenwerking GGZ. Conform afspraak, is het tekort van € 0,4 miljoen op de Sw detacheringen gedekt uit het overschot Participatiebudget. Er was € 0,1 miljoen minder cofinanciering nodig voor Impuls statushouders. Per saldo € 0,4 miljoen overschot.

Resultaat opgave 3 (Zorgen voor ondersteuning) € 0,3 miljoen meer uitgaven dan begroot.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door overbesteding op de apparaatslasten. Door de toepassing van coulance- en compensatieregelingen en de verhoogde inzet om kwetsbare inwoners tijdens de coronacrisis te bereiken, is er een nadeel op de apparaatskosten. Dit nadeel is echter beperkt, doordat er aan de andere kant ook minder van de voorzieningen gebruik is gemaakt.

Resultaat opgave bedrijfsvoering 0,1 miljoen minder uitgaven dan begroot.

Op de interne bedrijfsvoering activiteiten (overhead) is het resultaat € 0,1 miljoen voordelig. Dit komt doordat allerlei interne verbetertrajecten voor het sociaal domein zijn vertraagd, omdat extra capaciteit nodig was om burgers te ondersteunen. Hierdoor werd ook minder geld uitgegeven aan opleidingen. Wel werden extra kosten gemaakt als gevolg van een hoger ziekteverzuim, naar inschatting corona gerelateerd.

Financieel resultaat ten opzichte van de primaire begroting

In de primaire begroting bedroeg € 254 miljoen ten behoeve van de ondersteuning van inwoners van de Drechtsteden in 2020. Over het hele jaar 2020 is € 3,2 miljoen meer uitgegeven. Dit is inclusief € 2,8 miljoen gecompenseerd Rijksgeld via de gebundelde uitkering BUIG. Dat er per saldo € 0,4 miljoen boven de primaire begroting is uitgegeven, komt door de volgende omstandigheden en keuzes:

- In de 1^e bestuursrapportage 2020, is ongeveer € 3,6 miljoen extra geld opgehaald. Die extra bedragen waren bijvoorbeeld de regionale en Rijkssubsidies voor participatie (arbeidsbemiddeling) en de jaarlijkse verhoging van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de prijscompensatie (indexering) van het Rijk die nog niet in de primaire begroting waren verwerkt. Deze hogere vergoedingen zijn indertijd bewust volledig opgehaald, omdat de verwachting toen nog was dat de coronacrisis kort zou duren en vooral tot extra kosten zou leiden waarvan ten tijde van de eerste bestuursrapportage nog onduidelijk was of het Rijk hiervoor volledig zou compenseren;
- Bij de 2^e bestuursrapportage 2020 is ongeveer € 3,0 miljoen van dat extra geld teruggegeven aan gemeenten, omdat met name de bemiddelingsprojecten naar werk waren vertraagd of tijdelijk zijn stilgelegd. Daarnaast compenseerde het Rijk – via de gebundelde uitkering (BUIG) – de groei van de bijstand. Ook werd op dat moment (augustus) duidelijk dat de coronacrisis langer zou aanhouden en had het Rijk al een aanzienlijk steunpakket ter beschikking gesteld;
- Zoals u ziet in deze jaarrekening is het beschikbare budget nagenoeg voldoende gebleken: per saldo is er ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020 een positief verschil van € 1,2 miljoen.

Taakstelling

De 'oude taakstelling', bestaande uit, Trap af 1^e ronde tot en met 3^e ronde (startend respectievelijk in 2012, 2014 en 2016) is volledig gerealiseerd en structureel verwerkt in de begroting. Het gaat om een bedrag van totaal € 5,9 miljoen. De nieuwe taakstelling van € 3,6 miljoen is in 2020 als volgt ingevuld:

Bij de actualisatie van de begroting is in 2020 € 0,8 miljoen aan beheersmaatregelen doorgevoerd. € 0,7 miljoen bij inkomensondersteuning. Dit komt overeen met daling van 50 bijstandsklanten. € 0,1 miljoen bij onderdeel overhead in verband met efficiencymaatregelen.

Het besluit van de Drechtraad op 7 juli 2020 bij de 1^e begrotingswijziging over de invulling van structureel € 1,9 miljoen met 6 beheersmaatregelen is in de 2^e helft van 2020 in gang gezet. De implementatie van deze maatregelen kent een gefaseerde uitrol, afhankelijk van de aard van de maatregelen, zoals de gevolgen voor contracten maar ook een zorgvuldige communicatie aan betrokkenen.

De realisatie van de maatregelen zijn als volgt in het 4^e kwartaal 2020 gepland:

- Per 1 oktober stopt de SDD met de regionale inzet van de adviseur geldzaken. De gemeente Dordrecht heeft echter aangegeven deze activiteiten voor eigen rekening te zullen voortzetten. Daarmee worden de frictiekosten tot een minimum beperkt;
- Voor het einde van 2020 worden de maatregelen 'Versobering van de Baanbonus' en 'Beperking van de Drechthopper uren' ingevoerd;
- Per 1 december 2020 wordt de 'Eigen bijdrage Individuele Begeleiding/Dagbesteding' doorgevoerd;
- En tot slot wordt per 1 januari 2021 de 'Drechthopper als algemene voorziening 75+' geschrapt en wordt de 'Bijdrage collectieve aanvullende zorgverzekering' verlaagd.

Het besluit van de Drechtraad op 1 december 2020 bij de 2^e bestuursrapportage bevat structurele verlaging van het budget inkomensondersteuning met € 0,9 miljoen. Met deze verlaging is het resterende deel van de € 3,6 miljoen taakstelling structureel volledig ingevuld.

Ingenieursbureau Drechtsteden

In 2020 heeft het IBD, in lijn met de vastgestelde begroting, een financieel resultaat behaald van nihil. Het IBD heeft, als publieke organisatie, geen winstdoelstelling. Positieve bedrijfsresultaten vloeien direct terug naar de projecten van de eigenaren. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecturen wordt omzet gerealiseerd. Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2020 Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden. Gezien de omvangrijke productie in 2020 kon totaal € 1,7 miljoen korting terugvloeien naar de eigenaren (2019: € 1,4 miljoen).

Servicecentrum Drechtsteden

Het Servicecentrum Drechtsteden sluit 2020 af met een incidenteel positief resultaat van € 286.000.

Dit resultaat is opgebouwd als volgt:

- Exploitatieresultaat voor onttrekking aan reserves t.b.v. exploitatie: € 123.000
- Vrijval frictievoorziening: € 163.000

Totaalresultaat 2020: € 286.000

a. Exploitatieresultaat

Het incidentele exploitatieresultaat 2020 ter grootte van € 123.000 ligt in de lijn van de prognose uit de 2^e bestuursrapportage 2020. In die rapportage werd een incidenteel saldo geprognostiseerd van € 150.000 en wijkt derhalve nauwelijks af van het werkelijke exploitatieresultaat.

b. Vrijval voorziening frictiekosten

De hoogte van de voorziening frictiekosten wordt bij elke jaarrekening opnieuw vastgesteld.

Over 2020 is er een vrijval vanuit de frictievoorzieningen van € 163.000. Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden vrijvallende bedragen uitgekeerd aan de eigenaren.

In paragraaf 2.3.2. 'Programmaverantwoording SCD' wordt uitgebreider ingegaan op het behaalde resultaat.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

De extra inzet vanwege de coronacrisis, het tot stand komen van de digitale balie belastingen én de extra werkzaamheden voor de uitvoering van de WOZ, hebben bij de GBD uiteindelijk geleid tot een tekort van € 119.000. Binnen de begroting van de GBD/OCD is hier geen dekking voor gevonden.

Het bij de 2e bestuursrapportage 2020 gemelde risico van € 90.000 (belastingen) is hierdoor helaas manifest geworden. Van het gemelde risico vanwege de kosten bezwaarschriften no cure, no pay-bureaus ter grootte van € 500.000 is uiteindelijk € 37.000 extra budget nodig.

In de 2^e bestuursrapportage 2020 hebben wij de melding gedaan, dat voor de ontwikkeling van het Smart Data Center gezocht is naar dekking van € 200.000 uit het RPP. Bij het verrekenen hiervan bleek echter dat er geen ruimte was binnen het RPP. De dekking uit het RPP is dan helaas achterwege gebleven. Dit leidt bij de jaarrekening tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 200.000. Van het opgenomen COVID-risico voor het OCD, ter grootte van € 150.000 is € 13.000 reëel geworden. Het totale tekort bij het OCD bedraagt € 213.000.

Al met al sluit GBD/OCD af met een negatief saldo van in totaal € 332.000 (€ 119.000 GBD + € 213.000 OCD).

1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma

Het te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2020 bedraagt € 1.412.000. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het te bestemmen resultaat is; of het voorstel een mutatie in een reserve met zich mee brengt of dat wordt voorgesteld om het resultaat met gemeenten af te rekenen.

bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma	Saldo	Reserves		Afrekenen met gemeenten
		Toevoegen	Onttrekken	
Sociale Dienst Drechtsteden				
Bestaanszekerheid versterken	1.412	1.412	-	-
Totaal	1.412	1.412	-	-

Toelichting:

In bijzondere situaties kan de Drechtraad besluiten tot het vormen van een bestemmingsreserve. Dat wordt nu voorgesteld voor het positieve resultaat op de uitvoeringskosten van de Tozo. Voorgesteld wordt hiervoor een bestemmingsreserve te vormen, die als doel heeft het opvangen van toekomstige kosten bij de uitvoering van en de controle op de Tozo-regelingen. In 2021 wordt vervolgens voorgesteld om dit bedrag (gedeeltelijk) beschikbaar te stellen om de kosten met betrekking tot uitvoering en controle van de Tozo te kunnen opvangen. Via de P&C-documenten zal het verloop van deze kosten worden verantwoord en toegelicht.

1.5. COVID-19

De coronacrisis en de -maatregelen hebben een groot effect op de samenleving en de economie, ook in de Drechtsteden. Aan het eind van het eerste kwartaal van 2020 werden de eerste gevolgen van de pandemie zichtbaar. Door het toenemend aantal besmettingen, die bovendien vaker dan gewenst een ernstig verloop kenden, kwam de volksgezondheid onder druk te staan en kwam de regering met maatregelen. Nederland werd een 1,5 meter-samenleving en er werden allerlei maatregelen opgelegd, waaronder sluiting van horeca, winkels, evenementen en dergelijke. In deze samenleving kromp de economie snel, waardoor zelfstandig en volwaardig leven, werken en wonen voor steeds meer mensen een uitdaging werd.

De coronacrisis heeft ook grote invloed op de organisatie, het werk en uitvoering. Met name de sociale dienst, het servicecentrum en de gemeentebelastingen hebben de effecten van corona ondervonden. Denk hierbij aan de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), waarmee duizenden zelfstandig ondernemers in de regio direct financiële ondersteuning konden ontvangen. Het servicecentrum zorgde ervoor dat binnen een paar dagen medewerkers van de GRD en gemeenten probleemloos konden overschakelen van kantoorwerk naar digitaal werken via MS Teams terwijl de dienstverlening aan de klantenorganisaties werd voortgezet. Bij de gemeentebelastingen heeft de coronacrisis impact op het heffen en innen van lokale belastingen voor de deelnemende gemeenten. Zo was er extra aandacht voor getroffen ondernemers en de manier waarop invordering hier gestalte kreeg.

De afgelopen maanden is de Drechtraad regelmatig op de hoogte gehouden van de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen, met waar nodig met een voorstel voor de wijziging van de begroting. In deze jaarstukken zijn de inhoudelijke en financiële gevolgen van de coronacrisis verwerkt.

In onderstaande tabel zijn de effecten 2020 van de coronacrisis opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Verwijzing
SDD - Bestaanszekerheid versterken	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo), inclusief uitvoeringskosten.	22.322	22.322	-	p. 25 e.v.
SDD - Bestaanszekerheid versterken	De uitkeringslasten in combinatie met dalende kosten als gevolg van dalende aantallen IOAW/IOAZ/BBZ en LKS zorgen ervoor dat de lasten per saldo stijgen met € 3,7 miljoen. Hiervan wordt door het Rijk € 3,7 miljoen gecompenseerd (BUIG).	3.700	3.700	-	2 ^e burap 2020
SDD – Ontwikkelen naar werk	Lagere lasten Participatie	-732	-	732	p.33
SDD – Ontwikkelen naar werk	Lagere lasten project Kinderopvang gemeente Dordrecht en Zwijndrecht	-71	-	71	p.33 e.v.
SDD – Zorgen voor ondersteuning	Meerkosten i.v.m. corona	300	300	-	2 ^e burap 2020/ p. 38
SDD – Zorgen voor ondersteuning	Continuïteitsbijdragen Wmo: op grond van de landelijke afspraken heeft de SDD zorgaanbieders doorbetaald.	1.600	1.600	-	p. 38 e.v.
SDD – Zorgen voor ondersteuning	Hogere lasten apparaat	162	-	-162	p. 12 en p. 38
SDD - apparaat overhead	De SDD heeft in verband met COVID-19 extra kosten moeten maken. Per saldo leidt dit tot een overschrijding van de overheadkosten.	254	254	-	2 ^e burap 2020
SDD - apparaat overhead		-95	-	95	p. 40
SCD	Extra inhuur door extra inzet i.v.m. corona gerelateerde werkzaamheden.	1.116	1.116	-	-
SCD	Hogere lasten/ lagere opbrengsten i.v.m. corona	601	442	-159	p. 48
GBD/ OCD	Hogere lasten/ lagere opbrengsten i.v.m. corona	90	-	-90	p. 50
GBD/ OCD	Hogere lasten/ lagere opbrengsten i.v.m. corona	-	-13	-13	p. 50
Totaal		29.247	29.721	474	

Bureau Drechtsteden en Ingenieursbureau Drechtsteden hebben wat extra middelen aangeschaft om het thuiswerken te faciliteren. Daarnaast zijn er nog geringe, extra kosten gemaakt met betrekking tot 1,5 meter-kantooromgeving en de aanschaf van hygiëne middelen.

In hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording' worden voor elke GRD-dochter de corona-effecten verder beschreven.

2. Programmaverantwoording

2.1. Beleid en bestuur

Voor de programmaverantwoording dient het bij de begroting vastgestelde beleid als uitgangspunt. Per programma wordt ingegaan op de drie 'w-vragen':

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

2.1.1. Groeiagenda

Bij de 2^e bestuursrapportage 2020 is het budget van de Groeiagenda via een begrotingswijziging uit de programmabegroting gehaald. Het budget van de Groeiagenda is daarom geen onderdeel meer van de begroting en jaarrekening van de GRD.

De uitvoering van de Groeiagenda ligt met ingang van 2020 bij de gemeenten, 2019 was het laatste jaar van verantwoording van de Groeiagenda via de GRD. Hierin is het laatste deel van het budget van de Groeiagenda opgenomen (afronding resultaatbestemming uit 2019).

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	200	-	-200	200	-	-200	-	-	-
Mutaties reserve	-	200	200	-	200	200	-	-	-
Resultaat	200	200	-	200	200	-	-	-	-

2.1.2. Beleid en bestuur

Wat hebben we bereikt en wat hebben we gedaan?

Profiel en resultaten Bureau Drechtsteden

In 2020 heeft Bureau Drechtsteden een verandering doorgemaakt na de overheveling van de taken vanuit de Groeiagenda naar Dordrecht en de overheveling van het CIO-office naar het SCD. Hierdoor is vanaf 1 januari een afgeslankt Bureau Drechtsteden ontstaan en zijn we verder gegaan als stafbureau voor de GRD. We hebben daarbij de ambitie om de externe gerichtheid te versterken, als politiek-bestuurlijke gids comfort te bieden aan het Netwerk en de concernbrede stafprocessen te versterken.

Ter attentie van de externe gerichtheid is gekeken hoe binnen Zuid-Holland Zuid slimme combinaties kunnen worden gemaakt en is aansluiting gezocht met de provinciale groeiagenda. In 2020 is hiervoor de Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem ondertekend. Deze biedt goede aanknopingspunten. Ook is gekeken naar het ontwikkelen van nieuwe kernboodschappen en een nieuwe visuele identiteit voor de regio. Dit heeft geresulteerd in de merkstrategie Drechtsteden.

We werkten in 2020 aan de versterking van concernbrede stafprocessen. Vanaf begin dit jaar is de Functionaris Gegevensbescherming ondergebracht bij Bureau Drechtsteden. Hierdoor hebben we een trekkende rol opgepakt om de aanbevelingen vanuit de Jaarrapportage Privacy binnen de GRD in te voeren. Zo is er nieuw privacybeleid geformuleerd. Bij de financiële functie is een start gemaakt om de kennis rondom data-science en governance te versterken.

Verder is binnen het Bureau het Informatiemanagement versterkt met een informatiestrategie die werkt aan enerzijds de informatiebehoefte van het Bureau maar anderzijds ook aan die van de GRD als geheel. Speciale aandacht is hierbij gericht op de ontwikkeling van een 360 graden klantbeeld. Tot slot erkennen we de toegenomen behoefte aan projectmatig werken binnen het netwerk en ook binnen het Bureau.

Ten aanzien van de Bestuursondersteuning hebben we het totaaloverzicht bevorderd door de inrichting en het beheer van de bestuurlijke jaaragenda.

Als gevolg van het principebesluit van de collegeconferentie van 27 oktober jl. over een nieuwe samenwerking binnen de Drechtsteden zijn aan het eind van het jaar voorbereidende werkzaamheden opgestart.

Ruimtelijk economische taken

Na het vaststellen van de Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van ruimtelijke economie door alle zeven Drechtsteden gemeenten eind 2020, is de uitvoering en de (materiële en personele) budgetten van de Groeiagenda definitief overgeheveld naar de gemeente Dordrecht.

Naast de werkzaamheden rondom de Groeiagenda zijn er aanvullend drie uitvoeringstaken vanuit dit de ruimtelijk economisch domein belegd bij de GRD. Dit zijn het Regionaal Platform Verkeersveiligheid (RPV), het exploiteren van de walstroomvoorziening en het collecteren van de Drechtstedenbijdragen aan de Waterbusexploitatie. In lijn met de bovenstaande beweging zijn deze taken ondergebracht bij de gemeente Dordrecht (2^e bestuursrapportage 2020 GRD). In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen om dit vanaf 1 januari 2021 voor de walstroomvoorziening en de waterbusexploitatie te realiseren. Vanaf 1 januari 2022 geldt dit voor het RPV.

COVID-19

Bureau Drechtsteden levert vooral ondersteunende werkzaamheden. Er zijn wat extra middelen aangeschaft om het thuiswerken te faciliteren. Daarnaast zijn er nog geringe, extra kosten gemaakt met betrekking tot 1,5 meter-kantooromgeving en de aanschaf van hygiëne middelen.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	3.878	3.878	-	3.961	3.961		83	83	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	3.878	3.878	-	3.961	3.961	-	83	83	-

Resultaatanalyse programma Beleid & Bestuur

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Kosten verdeelsleutel SDD	I	-	-16	-16	Alle zeven
B.	Bedrijfsvoering GRD en BDS	I	-	-43	-43	Alle zeven
C.	Walstroom	I	-	-50	-50	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		-	-109	-109	
	Baten					
D.	Saldo resultaatbepaling	I	109	-	109	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		109	-	109	
	Saldo van baten en lasten		109	-109	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		109	-109	-	

Toelichting:

A. Kosten verdeelsleutel SDD

Op verzoek van de gemeenten wordt de kostenverdeelsystematiek van de Sociale Dienst Drechtsteden tegen het licht gehouden. In de 1^e bestuursrapportage 2021 wordt hiervoor een budgetvoorstel ingediend van circa € 90.000. Vooruitlopend op het beschikbaar komen hiervan zijn in 2020 kosten gemaakt.

B. Bedrijfsvoering GRD en Bureau Drechtsteden

Met het vertrek van de ruimtelijk economische taken uit de GRD is het afgelopen jaar gewerkt aan een heroriëntatie van Bureau Drechtsteden. Daarnaast is met het oog op de voorgenomen transitie van de GRD naar service-organisatie Dordrecht voorbereidende en oriënterende werkzaamheden gestart. Ook zijn er kosten (extra laptops, telefoons en belkosten) gemaakt om het thuis werken in verband met corona voor alle medewerkers geschikt te maken. Dit geeft uiteindelijk een overschrijding.

C. Walstroom

Het jaar 2020 is het laatste jaar dat de exploitatie van de Walstroomvoorziening onderdeel is van de P&C-documenten en de administratie van de GRD. Dat betekent dat er in dit jaar een definitieve afrekening van kosten is gemaakt met leveranciers aan deze Walstroomkosten. Te denken valt aan de stroomlevering aan de kasten. Ook zijn er extra kosten gemaakt om de overheveling naar de gemeente Dordrecht te organiseren. En is er in 2020 een traject geweest om de commerciële en technische dienstverlening opnieuw aan te besteden voor een volgende periode.

D. Saldo resultaatbepaling (af te rekenen met gemeenten)

Als gevolg van de bovenstaande tekorten wordt aanvullend, via resultaatbepaling, € 109.000 in rekening gebracht bij de gemeenten.

2.1.3. Regiogriffie

Wat hebben we bereikt en wat hebben we gedaan?

Specifieke doelstellingen:

Rapport Berenschot, Eindnotitie Commissie Deetman en vervolg

Begin 2020 zijn de onderwerpen van de Groeiagenda, vooruitlopend op besluitvorming hieromtrent, vast meervoudig lokaal belegd. De Regiogriffie hoefde daar geen carrousels meer voor te organiseren. Alleen bedrijfsvoering en de taken op sociaal terrein bleven op de agenda's staan. Dit heeft geleid tot minder vergaderingen dan aanvankelijk voor 2020 waren gepland. Hiermee is de doelstelling voor de Regiogriffie om de Groeiagenda onderwerpen over te dragen bereikt.

In oktober 2020 is in de collegeconferentie het principebesluit genomen dat de GR Drechtsteden grotendeels ontmanteld gaat worden. Dordrecht gaat als centrumgemeente taken voor de andere gemeenten uitvoeren. Alleen de Sociale Dienst Drechtsteden blijft in de GRD, maar de beslissingsbevoegdheid wordt teruggelagd bij de lokale raden. Hierdoor zal de Drechttraad uiteindelijk kunnen worden opgeheven.

De definitieve besluitvorming over dit principebesluit zal door de eigenaren moeten plaatsvinden en wordt in de loop van 2021 verwacht. De Regiogriffie heeft hiervoor in het griffiersoverleg structureel ruimte voor onderlinge afstemming geagendeerd, om de rol van de raden via hun griffiers te monitoren.

Taakstelling

In 2019 is door de Drechttraad voor de GR Drechtsteden een taakstelling van € 5 miljoen opgelegd. Hiervan is € 90.000 als taakstelling bij de Regiogriffie terecht gekomen. Doordat er in 2020 minder vergaderingen zijn geweest vanwege het meervoudig lokaal beleggen van de Groeiagenda is voor een groot deel aan deze taakstelling voldaan. Doordat vanwege de coronamaatregelen minder fysieke vergaderingen zijn belegd, is in totaal ruim aan de taakstelling voldaan, zodat deze doelstelling is bereikt.

Organisatie Regiogriffie

Zoals in het jaarplan voor 2020 was opgenomen, is het hele jaar de vacature voor raadsadviseur open gehouden. Alleen voor communicatie is gebruik gemaakt van inhuur. Na de zomer van 2020 is gestart met de werving van een interim-regiogriffier. Deze is gevonden in de persoon van mevrouw E. Boers. Zij is half december 2020 met haar werkzaamheden gestart. Ook deze doelstelling is bereikt.

Vervanging raadsinformatiesysteem

Eind 2019 is gestart met het overstappen van Mozaiek en IBabs naar e-besluitvorming en GemeenteOplossingen. In 2020 zouden e-besluitvorming en het klant-, zaak- en archiefsysteem verder worden uitgerold. Door de Regiogriffie is in ieder geval e-besluitvorming geheel in gebruik genomen. Voor

het klant-, zaak- en archiefsysteem zijn de griffieprocessen regiobreed nog niet in gebruik genomen. Deze doelstelling is dus deels bereikt.

Reguliere taken:

Organisatie van de Drechtstedendinsdagen

Door de coronamaatregelen was het een aantal maanden van 2020 niet toegestaan om fysiek te vergaderen. De vergaderingen zijn toen met behulp van Microsoft Teams gehouden. Hierdoor zijn flink minder kosten gemaakt op het budget voor de Drechtstedendinsdag, terwijl toch de vergadercyclus is afgerond.

COVID-19

Er zijn geen extra taken of risico's voor de Regiogriffie als gevolg van COVID-19 dan reeds beschreven.

Wat heeft het gekost?

De dekking voor de budgetten van de regiogriffie is opgehaald bij de zeven Drechtstedengemeenten. Bij de 2^e bestuursrapportage 2020 is een bedrag van € 50.000 terug gegeven aan de gemeenten. Aan het einde van 2020 is er nog een voordelig resultaat ontstaan op de budgetten van de regiogriffie van € 32.000. Het voorstel is om genoemd bedrag terug te betalen aan de gemeenten.

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	287	287	-	255	255	-	-32	-32	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	287	287	-	255	255	-	-32	-32	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Personele lasten Regiogriffie	I	6	-	6	Alle zeven
B.	Bedrijfsvoering Regiogriffie	I	12	-	12	Alle zeven
C.	Materiaalkosten Drechtstraad	I	5	-	5	Alle zeven
D.	Drechtstedendinsdag	I	9	-	9	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		32	-	32	
	Baten					
E.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	32	-32	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		-	32	-32	
	Saldo van baten en lasten		32	32	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		32	32	-	

Toelichting:

A. Personele lasten Regiogriffie

In 2020 is de vacature voor raadsadviseur binnen de Regiogriffie niet ingevuld, vanwege de verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de Commissie Deetman. Wel is gebruik gemaakt van detachering en inhuur. Daarom is op dit budget € 36.000 overgehouden, waarvan € 30.000 al bij de 2^e bestuursrapportage 2020 is teruggegeven aan gemeenten.

B. Bedrijfsvoering Regiogriffie - overige

Door een strakke sturing op de kosten is er een batig saldo ontstaan op de kosten van de bedrijfsvoering.

C. Materiaalkosten Drechtstraad

De uitgaven op Materiaalkosten zijn lager dan begroot, onder meer doordat het jaarlijks uitje van de Drechtstraad niet is doorgedaan en de Heisessie van de Agendacommissie digitaal is gehouden.

D. Drechtstedendinsdag

Een deel van de kosten voor de maaltijden op de Drechtstedendinsdagen hoefde niet meer te worden gemaakt, omdat een groot deel van de vergaderingen digitaal plaatsvond. Daar staat tegenover dat er meer kosten ontstonden voor het mogelijk maken van de livestream van de vergaderingen. Per saldo zijn de uitgaven voor de vergaderingen van de Drechtstedendinsdagen binnen het budget gebleven.

E. Saldo resultaatbepaling

Het resultaat over 2020 van de Regiogriffie ter grootte € 32.000 positief, wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

2.2. Sociale Dienst Drechtsteden

2.2.1. Bestaanszekerheid versterken

Wat hebben wij bereikt?

<i>Obstakels voor bestaanszekerheid wegnemen</i>
<i>Stabiliteit bieden en bevorderen</i>
<i>Inwoners eerder en beter bereiken</i>

Binnen de opgave 'bestaanszekerheid versterken' staan de drie bovenstaande ambities centraal. We bieden inwoners (inkomens)ondersteuning in de vorm van algemene bijstand en minimavoorzieningen en nemen daarmee een aantal financiële obstakels weg, waardoor het perspectief op bestaanszekerheid voor deze inwoners wordt versterkt. Inwoners worden daarnaast geholpen met hun schulden en gecoacht in hun financiële zelfredzaamheid. De inzet is daarbij gericht op het zo vroeg mogelijk stabiliseren en oplossen van schulden en het creëren van een duurzaam beheersbare financiële situatie voor onze inwoners.

Doelstelling Algemene Bijstand	Begroting 2020	Stand 31 december 2020
Algemene bijstand	6.200/ bijgesteld 6.500*	6.413

*) De oorspronkelijke doelstelling van 6.200 is naar aanleiding van corona bijgesteld bij de 2^e bestuursrapportage. De aantallen betreffen de bijstandscijfers zonder IOAZ, IOAW en BBZ.

Doelstellingen Minimavoorzieningen	Begroting 2020	Stand 31 december 2020
SMS Kinderfonds, aantal kinderen basisschool + middelbare school = totaal	2.700 + 2.446= 5.146	3.201 + 2.239 = 5.440
Collectieve zorgverzekering voor minima, aantal betalende verzekerden (exclusief meeverzekerden)	11.305	Minima: 3.901 CZG: 5.808 Totaal 9.709
Persoonlijk minimabudget (PMB) aantal verstrekkingen	5.900	5.073

Doelstellingen Schuldhulpverlening	Begroting 2020	Stand 31 december 2020
Wachttijd: in 95% van de gevallen wordt maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld	95%	*
Aantal trajecten: naast de bestaande klanten wordt minimaal 1200 nieuwe klanten een dienstverleningstraject aangeboden	1.200	1.079
Kwaliteit stabilisatietraject: minimaal 70% van de stabilisatietrajecten wordt positief afgesloten	75%	73%
Kwaliteit schuldregelingstraject: minimaal 80% van de schuldregelingstrajecten wordt positief afgesloten	85%	96%

*) Wachttijd is op dit moment niet te meten vanwege systeem aanpassingen. Medio 2021 is dit verholpen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Begin 2020 ging het economisch goed in Nederland. Alle inwoners, ook die in de Drechtsteden, profiteerden daarvan. Dat veranderde plotseling in maart met de snelle verspreiding van het coronavirus en als gevolg van de invoering van stringente contact-beperkende maatregelen van het kabinet. Dit had en heeft grote impact op de bestaanszekerheid van een grote groep inwoners. Met name zzp'ers, flexwerkers en jongeren behoorden tot de direct getroffen. Door het mislopen van inkomsten,

(dreigende) werkloosheid en een onzeker herstel van economie en arbeidsmarkt, verslechterde hun vooruitzichten abrupt.

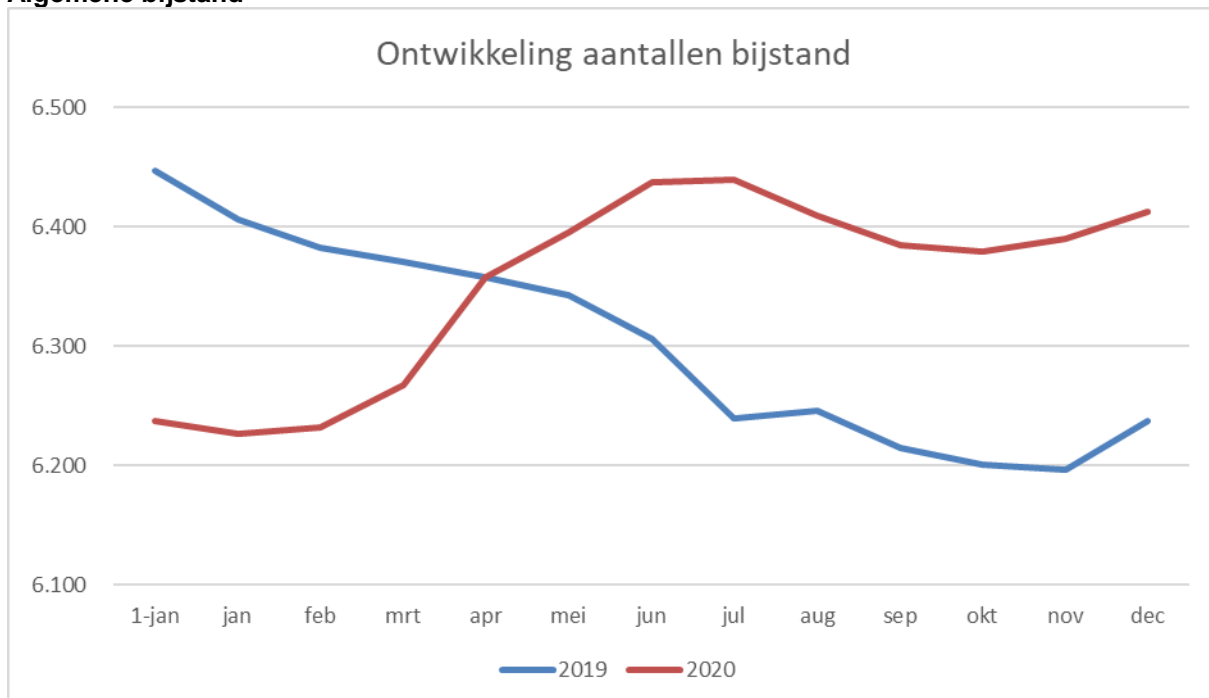
De Drechtsteden hebben bij de eerste lockdown direct een noodfonds ingesteld en contact gezocht met de voedselbanken. Op het moment dat het kabinet zijn economische steunpakketten introduceerde (gericht op maximaal behoud van werkgelegenheid en financiële tegemoetkoming van getroffen bedrijven, ondernemers en inwoners) is er snel geschakeld om uitvoering te geven aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Dit, zoals door het kabinet gevraagd, vooruitlopend op de feitelijke vaststelling van richtlijnen en regelgeving. Met een reëel rechtmatigheidsrisico tot gevolg.

Hoewel de economische en sociaal-maatschappelijke gevolgen van de coronamaatregelen erg groot zijn, is de impact op de reguliere dienstverlening in 2020 *relatief* beperkt gebleven, ondanks de tweede golf en steeds strengere lockdown vanaf oktober. Dit vooral door de invoering van de steunpakketten door het kabinet en de verruiming van de contact-beperkende maatregelen en een daarmee gepaard gaande korte, maar forse economische opleving in de zomerperiode. Er is weliswaar een groter beroep gedaan op directe inkomensondersteuning (algemene bijstand en Tozo), maar paradoxaal genoeg minder op de minimavoorzieningen en schuldhulpverlening. Dit beeld is niet uniek voor de Drechtsteden, maar correspondeert met het landelijke.

De verwachting is en blijft dat de relatief beperkte impact die nu kan worden waargenomen slechts stilte voor de storm is. De steunpakketten bereiken niet alle getroffenenen, dekken (lang) niet 100% van de onkosten en het einde van de crisis is nog niet in zicht. De bestaanszekerheid voor veel bedrijven, (zelfstandig) ondernemers en inwoners kalft daarmee geleidelijk af. Dit zal op termijn leiden tot een toename van het aantal cliënten op de bestaanszekerheidsvoorzieningen, zeker op het moment dat het kabinet besluit zijn steunpakketten af te bouwen / te beëindigen. Een deel daarvan zal zich direct melden, een groter deel naar verwachting pas op termijn na het gebruik van voorliggende voorzieningen of reserves.

Reguliere dienstverlening

Algemene bijstand

Het verloop van de bijstand 2020 ten opzichte van 2019 laat een tegengestelde beweging zien. In bovenstaande grafiek is duidelijk de impact van de coronacrisis zichtbaar. De snelle stijging vanaf maart tijdens de eerste golf, het voorzichtige herstel tijdens de zomerperiode met verruiming van de contact-beperkende maatregelen en de tweede golf vanaf oktober is in deze grafiek meegenomen. Hoewel de bijstand in crises normaal gesproken na-ijlt ten opzichte van de stijging van de werkloosheidscijfers, valt

hier een directer effect waar te nemen: Dat komt doordat de baankansen voor schoolverlaters aanzienlijk zijn verminderd en flexwerkers, die bij baanverlies in deze crisis nog geen WW rechten hebben opgebouwd, direct zijn getroffen. Dat de stijging op jaarbasis nog relatief *beperkt* is gebleven, is mede te danken aan de steunpakketten van het Rijk, welke voornamelijk zijn gericht op behoud van werkgelegenheid, naast de inkomensondersteuning aan zelfstandig ondernemers en aan flexwerkers. Daarnaast is het gelukt om ondanks de terugloop in werkgelegenheid en de vrijheidsbeperkende maatregelen nog een behoorlijk aantal burgers te begeleiden naar werk (22% minder dan in 2019).

Bijzondere bijstand

De realisatie op de individuele bijzondere bijstand is achtergebleven bij de begroting. Er is sprake van een daling van de uitgaven ten opzichte van 2019 van 6%, *exclusief* de grootste posten binnen de bijzondere bijstand voor de kosten van bewindvoering en het persoonlijk minimabudget. De groei op bijzondere bijstand voor de kosten van bewindvoering bedroeg in 2020 13% ten opzichte 2019, terwijl het PMB een daling liet zien van 2% ten opzichte van 2019. De belangrijkste verklaring voor dit uiteenlopende beeld zijn de lockdowns. Waar voor het PMB en de individuele voorzieningen de fysieke klantcontacten de belangrijkste driver zijn, geldt dat niet voor de bijzondere bijstand voor bewindvoering, waar de bewindvoerders de weg naar de SDD in tegenstelling tot de cliënten wel weten te vinden. Daar komt bij dat de toename van de bijzondere bijstand voor bewindvoering al jaren een autonome groei vertoont.

SMS Kinderfonds

Het bereik van Leergeld is in 2020 voor de meeste Drechtstedengemeenten teruggelopen. Dit zowel voor aantallen als uitgaven. De Dordtpas laat daarentegen een tegengestelde beweging zien (maar alleen ten aanzien van het basisonderwijs), waardoor uiteindelijk door Leergeld en Dordtpas samen in 2020 meer kinderen zijn bereikt dan in 2020: in totaal 5.440. Dit is een toename van 8% ten opzichte van 2019. Ondanks de stijging van het bereik zijn de uitgaven in 2020 gedaald ten opzichte van 2019. Dit komt doordat, waarschijnlijk als gevolg van de sluiting van winkel- en sportfaciliteiten door corona, de gemiddelde uitgaven per kind in 2020 zijn afgenomen. Duiding van de cijfers vereist een nadere analyse van de verschillen tussen beide methodieken, met aandacht voor zowel het bereik, de doeltreffendheid als de doelmatigheid van beide werkwijzen, alsmede de rol van corona op hun effectiviteit in 2020. In 2021 zal deze evaluatie plaatsvinden.

Stichting Urgente Noden (SUN)

In 2020 zijn door SUN uit eigen middelen aan 246 huishoudens in totaal € 90.035 verstrekt. Ten opzichte van 2019 is het aantal geholpen huishoudens gestegen met 46,4%, maar de uitgaven zijn vrijwel gelijk gebleven (0,4% gedaald). Dit is deels veroorzaakt doordat SUN, in verband met de coronacrisis, een broodnoodregeling beschikbaar heeft gesteld aan inwoners die als gevolg van de crisis direct in de problemen kwamen doordat zij niet meer konden voorzien in de dagelijkse kosten van bestaan.

Collectieve Zorgverzekering voor minima (CZM regeling)

Het beleid is in 2020 niet gewijzigd. De coronacrisis heeft geen impact gehad op de klantenaantallen of de gekozen pakketvorm, aangezien alle polissen vóór 1 januari 2020 zijn afgesloten. In 2020 maakten ongeveer 6% meer betalende verzekerden gebruik van de CZM dan in 2019. Dat is weliswaar iets minder dan verwacht, maar omdat meer mensen gebruik maken van het duurste pakket (ongeveer 60%, met een groei van 12% ten opzichte van 2019), is wel een groter deel van de collectief verzekerden beter gedekt tegen financiële risico's als gevolg van ziekte.

De CZM regeling kent een dubbele financiering. De duurste pakketvorm (Compleet zonder eigen risico) wordt gefinancierd vanuit middelen die in 2015 vanuit de Wtgc en de CEZ zijn toegevoegd aan de Wmo om de financiële druk op de groep chronisch zieken en gehandicapten te helpen verlichten. Beide andere pakketten (Compleet en Compact) zijn van oudsher onderdeel van het minimebeleid en worden gefinancierd uit de participatiemiddelen. In 2020 blijkt het animo voor de middelste pakketvorm (Compleet) te zijn gekrompen ten gunste van zowel de duurste als de goedkoopste pakketvorm. De facto betekent dit dat op de totale uitgaven van de CZM regeling naar verhouding een groter beroep wordt gedaan op de Wmo-gefinancierde variant.

Schuldhulpverlening

De vraag naar schuldhulpvoorzieningen in de Drechtsteden is, gelijk aan de landelijke trend, teruggelopen. Deze daling van het aantal nieuwe aanmeldingen is te verklaren door de (fysieke) afschaling van eerstelijnsvoorzieningen, die onder normale omstandigheden een belangrijke

verwijsfunctie vervullen. Daarnaast speelt hierbij het effect van de ingezette overheidsmaatregelen, waardoor het moment dat bedrijven, (zelfstandig) ondernemers en hun personeel in de problemen komen, werd voorkomen dan wel uitgesteld. Een derde verklarende factor is dat schuldeisers, over het algemeen gehoor hebben gegeven aan de oproep van het kabinet, om zich tijdens de coronaperiode coulant op te stellen waar het de inning van betalingsachterstanden en schulden betreft. Dit alles correspondeert met de forse terugloop van het aantal faillissementen in 2020 ten opzichte van andere jaren. Dat de doelstelling op de stabilisatietrajecten (net) niet is gehaald, ligt er mogelijk aan dat door corona het aanleveren van stukken door klanten moeizamer verloopt. Zij moeten alles digitaal aanleveren, wat meer tijd en moeite kost. Trajecten duren hierdoor ook langer dan gemiddeld.

Specifieke dienstverlening in het kader van corona

Financiële ondersteuning voedselbanken en doorbraakbudget

Om burgers en organisaties bij acute financiële problemen tijdens deze crisis goed te kunnen ondersteunen, is er een noodregeling ingericht. Deze noodregeling maakt het onder andere mogelijk om voedselbanken waar nodig financieel te ondersteunen. Daarnaast voorziet de noodregeling in een doorbraakbudget, van waaruit leefgeld kan worden verstrekt indien er direct broodnood ontstaat als gevolg van de crisis. Voor inwoners die geen klant zijn, is met SUN Drechtsteden afgesproken dat zij extra leefgeld kunnen verstrekken aan deze inwoners. Van beide noodregelingen is in 2020 maar beperkt gebruik gemaakt. Voor deze noodvoorzieningen was € 200.000 begroot. Aan 49 klanten is het doorbraakbudget verstrekt met een totaalbedrag van € 4.355. Daarnaast is aan 1 voedselbank € 2.275 verstrekt. Belangrijke redenen voor het beperkte gebruik van de noodregeling is de snelle invoering van de rijksmaatregelen enerzijds en anderzijds het feit dat voedselbanken naast veel ontvangen giften ook gebruik konden maken van voorliggend budget van Voedselbanken Nederland organisatie.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)

De Tozo is onderdeel van het rijksbrede steun- en herstelpakket voor economie en arbeidsmarkt. De Tozo kent twee voorzieningen: aanvullende inkomensondersteuning en een lening voor bedrijfskapitaal. De tijdelijke regeling is afgeleid van de bijstand voor zelfstandigen (Bbz). Zelfstandigen met een (huishoud)inkomen onder het sociaal minimum kunnen aanspraak maken op financiële bijstand voor levensonderhoud. Na invoering is de regeling twee keer verlengd; Tozo-1 liep tot 1 juni, Tozo-2 tot 1 oktober, Tozo-3 eindigt op 1 april 2021.

Onderstaand een overzicht van de aanvragen en toekenningen:

Levensonderhoud	Totaal Drechtsteden
Tozo 1 aanvraag	4.604
Tozo 1 toegekend	3.620
Tozo 2 aanvraag	1.256
Tozo 2 toegekend	1.090
Tozo 3 aanvraag	1.232
Tozo 3 toegekend*	290

Bedrijfskrediet	Totaal Drechtsteden
Tozo 1 aanvraag	138
Tozo 1 toegekend	87
Tozo 2 aanvraag	79
Tozo 2 toegekend	65
Tozo 3 aanvraag	72
Tozo 3 toegekend*	43

*) Vooral bij Tozo 3 zijn nog veel aanvragen in behandeling welke hun afhandeling zullen hebben in 2021. Afgaande op Tozo 2, waar dezelfde voorwaarden van toepassing zijn geweest, zal naar verwachting de omvang van Tozo 3 gelijk zijn aan die van Tozo 2.

Zoals uit de tabel blijkt loopt het bereik van Tozo tussen Tozo-1 en Tozo-2 terug. Dat komt door de stapsgewijze verzwaring van de toegangscriteria, waardoor minder mensen er recht op hebben. Waar Tozo-1 als noodsteun tijdens de eerste lockdown vrij ruimhartig werd verstrekt, werd vanaf Tozo-2 aanvullend een partnerinkomenstoets ingevoerd. Daarnaast geldt als verklaring dat tijdens de looptijd van Tozo 2 de contact-beperkende maatregelen werden verlicht, waardoor veel ondernemers hun activiteiten weer konden opstarten.

Het ministerie heeft in de eerste maanden tijdens de uitvoering van Tozo verdere toepassingsregels opgesteld, bijgesteld en uitgebreid. Dat betekent dat dossiers uiteindelijk in lijn moeten zijn met deze regels en dat de accountant afwijkende dossiers beoordeelt als fout en onzeker. Hierdoor ontstaat er op de dekking vanuit het Rijk een financieel risico (fouten en onzekerheden komen in eerste aanleg voor eigen rekening van gemeenten), temeer omdat de Drechtsteden in Tozo-1 en Tozo-2 gewerkt hebben met beperkte regels en aanwijzingen. De accountant heeft in haar controle geen onrechtmatigheden en onzekerheden aangetroffen waarmee het genoemde risico niet meer aanwezig is.

M&O-beleid Tozo

Ondanks de snelheid waarmee de Tozo tot stand is gekomen was het uitgangspunt om de Tozo zodanig uit te voeren dat die zo min mogelijk gevoelig is voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Daarom is toepassing gegeven aan het beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). Ook is aandacht besteed aan hoe gegevens geverifieerd kunnen worden om een rechtmatige toekenning te bevorderen. Er is bijvoorbeeld gezorgd voor een systeemkoppeling met DigiD en mogelijkheden om gegevens te controleren met behulp van bronnen, zoals gegevens van de Kamer van Koophandel, Suwinet en gegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP). Daarnaast is door het Inlichtingenbureau een Tozo informatieproduct ontwikkeld. Het Inlichtingenbureau (IB) vraagt gegevens op bij onder meer het UWV, de Belastingdienst, KVK, DUO, Rijksdienst voor Identiteitsgegevens en de Dienst Justitiële Inrichtingen. Deze gegevens worden verwerkt in een rapportage waarin per dossier is aangegeven of er een belemmering is gevonden voor de verstrekking van de Tozo uitkering. Het inlichtingenbureau kan zo aan SDD signalen leveren die helpen om de controle op onrechtmatigheden en veronderstelde misbruikrisico's van de Tozo efficiënter te laten verlopen. In een plan van aanpak is vastgesteld op welke wijze er wordt om gegaan met de signalen van het IB.

Het M&O beleid bestaat naast het wettelijk kader uit de Participatiewet en de Tozo uit een aantal principes die duidelijkheid moeten bieden waar dit nodig is. Ten eerste is de laatste aanvraag of verklaring van de klant het uitgangspunt. Daarnaast worden een aantal bronnen gehanteerd om het recht op Tozo te beoordelen, zoals een kopie bankpas of een –afschrift voor het rekeningnummer ten behoeve van de betaling. De geboortedatum, adresgegevens en gegevens van de KvK worden uit SUWI-net gehaald. Achteraf kunnen er aanvullende gegevens worden geleverd door het inlichtingenbureau die relevant kunnen zijn voor het recht op Tozo (inkomsten, adres, voorliggende voorzieningen, uitsluitingsgronden, etc.). Als er in het Tozo-proces fouten worden gemaakt, waarbij het eindresultaat wel juist is (de aanvrager heeft gekregen waar hij of zij recht op heeft), dan is dit eindresultaat leidend, waarbij administratieve fouten wel een formele correctie vereisen. Tozo-ontvangers hebben een inlichtingenplicht, die inhoud dat ze gegevens relevant voor het recht op Tozo moeten melden. Maandelijks worden klanten gewezen op deze verplichting. Als klanten wijzigingen in hun situatie melden, zien wij dit als het voldoen aan de inlichtingenplicht. Beslissingen in het kader van de Tozo worden genomen door de betrokken Tozo-medewerkers uit de Frontoffice en Backoffice. Daar waar in bijzondere gevallen moet worden afgeweken, gebeurt dit in afstemming met de Tozo-projectleiding.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking			Mutatie reserve	Fin. effect gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten			
bedragen x€ 1.000											
Bestaanszekerheid versterken	164.237	173.308	9.071	151.526	162.912	11.386	-12.711	-10.396	2.315	1.412	903
Apparaat bestaanszekerheid versterken	12.352	21.423	9.071	12.135	21.240	9.105	-217	-183	34	-	34
Budgetadvies en schuldhelpbemiddeling	120	120	-	61	120	59	-59	-	59	-	59
Inkomensondersteuning	140.900	140.900	-	125.943	127.892	1.949	-14.957	-13.008	1.949	1.412	537
Maatwerkv. inkomenssteun CZG	2.166	2.166	-	2.109	2.166	57	-57	-	57	-	57
Minimabeleid	8.699	8.699	-	11.278	11.494	216	2.579	2.795	216	-	216
Eindtotaal	164.237	173.308	9.071	151.526	162.912	11.386	-12.711	-10.396	2.315	1.412	903

Toelichting:

Inkomensondersteuning

Reguliere Bijstand

Per saldo stijgen de lasten van de reguliere bijstandsuitkeringen ten opzichte van de tweede bestuursrapportage 2020 met € 0,8 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door lagere bijstandslasten en meer verstrekte loonkostensubsidie (LKS). De hogere kosten LKS lopen mee in de bepaling of een gemeente voor een uitkering van het vangnetfonds in aanmerking komt.

In de 2^e bestuursrapportage 2020 werd nog uitgegaan van een tekort over 2020 van € 1,3 miljoen (inclusief uitkering van de Vangnetuitkering over het boekjaar 2019). Het feitelijk saldo over 2020 komt uit op een lager tekort namelijk € 0,6 miljoen. Daarmee is het tekort € 0,7 miljoen lager. Deze positieve ontwikkeling is een saldo van enerzijds lagere bijstandslasten dan verwacht en meer verstrekte loonkostensubsidie anderzijds. Daarnaast is de voorziening dubieuze debiteuren Inkomensondersteuning herijkt en daaruit volgt een vrijval vanuit de voorziening.

Onderstaande tabel laat het verloop zien van het tekort m.b.t. ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020.

Actuele begroting 2e Bestuursrapportage 2020	-1,3 mln	tekort
lager gemiddeld klantenaantal	0,3 mln	
lager gemiddeld prijs	0,4 mln	
meer uitgaven IOAW/IOAZ/BBZ (xcl Tozo)	-0,1 mln	
meer loonkosten subsidies	-1,4 mln	
minder bbz declarabel	-0,1 mln	
meer debiteuren	0,7 mln	
actualisering voorziening debiteuren	0,9 mln	
Jaarrekening 2020	-0,6 mln	tekort

Tozo

Per saldo dalen de lasten van de Tozo met € 15,7 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat bij de jaarrekening de werkelijke lasten Tozo zijn geboekt, terwijl bij de bij de 2^e burap 2020 de bevoorschotte budgetten volledig waren verantwoord.

Voor de uitvoering van de Tozo zijn door het Rijk budgetten toegekend voor de uitkeringslasten (levensonderhoud en bedrijfskapitaal) en de uitvoeringslasten. De ontvangen budgetten (€ 42,9 miljoen) minus de uitkerings- en uitvoeringslasten (€ 22,3 miljoen) geven een restant van € 20,6 miljoen. Van dit restant is afgerond € 19 miljoen op de balans verantwoord en heeft als zodanig geen effect op het resultaat. Van deze € 19 miljoen zal het grootste deel door het Rijk worden teruggevorderd. Het verschil

van € 1,4 miljoen is het resultaat op de uitvoeringskosten (Rijksvergoeding op basis van besluit minus kosten van inhuur). Volgens BBV dient dit te worden afgerekend met de gemeenten. Om dit bedrag in de toekomst te kunnen besteden aan de te verwachte controlewerkzaamheden over besluiten genomen in 2020 (bijvoorbeeld ten behoeve van ingediende bezwaren) stellen wij voor om dit bedrag van € 1,4 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve. In 2021 zullen wij vervolgens voorstellen om dit bedrag (gedeeltelijk) te laten vrijvallen om de kosten met betrekking tot uitvoering en controle van de Tozo te kunnen voldoen. Op de geëigende momenten zal het verloop van deze kosten worden toegelicht en verantwoord.

In onderstaande tabel is te zien wat de lasten en baten zijn van de Tozo per regeling.

(bedragen x € 1.000)

WWB / IIB	Tozo lasten/ baten in periode januari t/m december 2020							Realisatie 2020	Opgehaald via nota's in 2020	Afwijkingen Lo.v. begr.
	Alblasserdam	Dordrecht	HardinxveldG	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht			
Uitgaven Tozo SDD uitvoeringskosten	62.648	739.644	44.201	111.233	126.941	63.927	191.598	1.340.191		
Uitgaven Tozo BBZ uitvoeringskosten	10.400	84.800	6.400	17.600	9.600	5.600	37.600	172.000		
Uitgaven Tozo BBZ Tozo voorschot	2.562	2.105						4.667	42.875.209	-20.552.749
Uitgaven Tozo BBZ bedrijfskapitaal	88.485	954.812	50.628	162.235	110.490	46.547	267.331	1.680.528		
Uitgaven Tozo BBZ lo	4.291	20.089	-	9.887	-	4.222	32.115	70.604		
Uitgaven Tozo SDD lo	948.332	10.209.724	634.366	1.654.406	1.913.852	954.415	2.739.375	19.054.470		
Totaal lasten	1.116.718	12.011.172	735.595	1.955.360	2.160.882	1.074.712	3.268.020	22.322.460	42.875.209	-20.552.749
Terugvordering Tozo SDD	6.134	70.720	4.482	6.071	23.031	9.031	19.881	139.351		
Terugvordering Tozo BBZ		1.599		10.157		342		12.098		
Rijksvergoeding Tozo	2.940.014	16.905.082	3.675.018	5.145.025	4.655.023	3.430.017	6.125.030	42.875.209	42.875.209	-20.552.749
Rijksvergoeding Tozo balansboeking	-1.737.156	-3.993.720	-2.882.948	-3.033.617	-2.347.131	-2.276.877	-2.600.657	-18.872.107		
Rijksvergoeding Tozo balansboeking (25% BBZ bedrijfskapitaal)	-22.121	-238.703	-12.657	-40.559	-27.623	-11.637	-66.833	-420.132		
Resultaat bestemming	-70.152	-733.806	-48.299	-131.717	-142.760	-75.823	-209.402	-1.411.959		
Totaal baten	1.116.718	12.011.172	735.595	1.955.360	2.160.882	1.074.712	3.268.020	22.322.460	42.875.209	-20.552.749
Totaal algemeen baten / lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Hieronder een tabel met het verloop van het saldo van resultaatbestemming.

Actuele begroting 2e Bestuursrapportage 2020	0,0 mln	tekort
meer debiteuren	0,1 mln	
actualisering voorziening debiteuren	-0,1 mln	
uitvoeringskosten Tozo	1,4 mln	
Jaarrekening 2020	1,4 mln	overschot

In onderstaande tabel is te zien wat de verstrekte/ beschikte Tozo-uitkeringen zijn per gemeente.

Alblasserdam	1.043.670
Dordrecht	11.186.729
Hendrik Ido Ambacht	1.826.528
Papendrecht	2.024.342
Sliedrecht	1.005.185
Zwijndrecht	3.038.822
Hardinxveld Giessendam	684.994
	20.810.269

Voor de vergoeding van de uitvoeringslasten wordt uitgegaan van een vast bedrag per genomen besluit. Van deze vergoeding dienen alle kosten betaald te worden betaald; aanvraag-, beoordelings-, controle- en terugvorderingskosten. De volgende tabel geeft het aantal besluiten weer die zijn genomen.

	Besluiten	
	Levensonderhoud	Kapitaalverstrekking
Tozo 1	4.455	134
Tozo 2	1.252	81
Tozo 3	320	50
	6.027	265

Dubieuze debiteuren

Naast de reguliere bijstandsdebiteuren is er nu ook sprake van nieuwe debiteuren als gevolg van de Tozo. Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening is vanwege de bestendige gedragslijn dezelfde berekeningssystematiek gehanteerd met het verschil dat bij de bijstandsdebiteuren er worden gekeken naar de saldi per jaar en bij de Tozo-debiteuren naar de saldi per maand. Dit laatste vanwege het feit dat er voor de Tozo-debiteuren nog geen verdere lang lopende historische gegevens beschikbaar zijn.

Reguliere bijstandsdebiteuren: de actualisering van de voorziening dubieuze debiteuren voor de reguliere bijstandsdebiteuren heeft een vrijval van € 0,9 miljoen tot gevolg.

Tozo debiteuren: op basis van de recente opboekingen, ontvangsten en afboekingen van de Tozo-debiteuren dient een nieuwe, aanvullende voorziening te worden gevormd van € 0,1 miljoen.

Per saldo betekent dit een vrijval van € 0,8 miljoen uit de voorziening ten gunste van het resultaat en wordt afgerekend met de gemeenten.

Minimabeleid

Het positieve resultaat op het minimabeleid bedraagt € 0,2 miljoen. Het voordeel bestaat uit een voordeel van € 0,1 miljoen op de lasten en een voordeel van € 0,1 miljoen op de baten.

- Het overschot op de lasten is onder andere het gevolg van lagere uitgaven noodbudget. De totale uitgaven noodbudget bedragen € 6.630. Bij de eerste bestuursrapportage was hier € 0,2 miljoen voor gereserveerd. Bij 2^e bestuursrapportage is het budget, doordat het gebruik van het noodbudget lager was dan verwacht, met € 0,1 miljoen verlaagd. De uitgaven 2020 bedragen € 6.630. Het overschot 2020 is € 0,1 miljoen;
- Lagere lasten van individuele bijstand en algemene voorziening ad € 0,1 miljoen. De daling van de bijzondere bijstand is 7% ten opzichte van 2019. Er zijn geen wijzigingen geweest in beleid of uitvoering;
- Lagere lasten PMB € 50.000. Ten opzichte van 2019 is aantal cliënten gedaald met 2%. De uitgaven zijn nagenoeg gelijk aan 2019. Bij de 2^e bestuursrapportage was de begroting verlaagd met € 0,2 miljoen vanwege onderbesteding;
- Hogere lasten Bewindvoering € 60.000 Bij de 2^e bestuursrapportage was de begroting verlaagd met € 0,1 miljoen vanwege afvlakkende groei. De groei van de uitgaven was bij de 2^e bestuursrapportage 9%, deze groei was lager dan de begrote groei voor 2020 namelijk 15%. In de gebruik van het SMS-kinderfonds in de laatste maanden van 2020. Bij de 2^e bestuursrapportage was de verwachte daling van de uitgaven ten opzichte van 2019 13%. De werkelijke daling van de uitgaven betreft 9% ten opzichte van 2019. Het gemiddeld bestede bedrag per kind was in 2019 € 366 en is in 2020 € 309.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun

Lagere lasten van € 0,1 miljoen ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage. De kosten bijzondere bijstand voor indirecte medische kosten zijn lager dan groot.

Schuldhelpverlening

Het programma budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 0,12 miljoen In 2020 is er circa € 61.000 uitgegeven van het beschikbare budget. Gemaakte kosten hebben met name betrekking op bekendheid, doorontwikkeling van schuldhelpverlening in de Drechtsteden (onderzoek, externe audits, communicatie en kennisuitwisseling) en kosten borgstelling saneringskrediet. Er wordt steeds vaker gebruik gemaakt van saneringskredieten als oplossing voor de schuldenproblematiek. Het saneringskrediet wordt door de SDD aangevraagd bij de Kredietbank West-Brabant. De Kredietbank verstrekt het krediet en de SDD staat borg voor het krediet. Een saneringskrediet heeft twee voordelen. Het eerste voordeel is dat de schuldeisers direct weten waar ze aan toe zijn (het voorgestelde bedrag wordt in één keer uitbetaald en niet verspreid over drie jaar, zoals bij een schuldbemiddeling het geval is) en het dossier kunnen sluiten. Dat is ook het voordeel voor de klant: er is nog maar één schuldeiser en dat is de Kredietbank. De klanten hebben in principe drie jaar de tijd om het krediet af te lossen. Als een klant ophoudt te betalen, zal de klant in beginsel aangeschreven worden door de Kredietbank. Mocht het aanmanen geen effect hebben, wordt in overleg met de SDD de gerechtsdeurwaarder ingeschakeld of de borg bij ons opgevraagd.

Op de programmakosten is minder uitgegeven dan begroot. Mede doordat de kosten van het project Schuldhulproute pas in 2021 worden betaald. Daarnaast zijn de kosten van de Budgetcursus 'Anders omgaan met geld' lager. Als gevolg van de coronamaatregelen is namelijk besloten de cursus in het 2^e half jaar niet door te laten gaan.

- laatste maanden van 2020 is het aantal mensen onder bewind gestegen. De uitgaven Bewindvoering zijn in 2020 met 13,5% gestegen ten opzichte van de uitgaven 2019;
- hogere lasten miljoen SMS Kinderfonds € 70.000. De hogere lasten zijn het gevolg van het hogere gebruik van het SMS-kinderfonds in de laatste maanden van 2020. Bij de 2^e bestuursrapportage was de verwachte daling van de uitgaven ten opzichte van 2019 13%. De werkelijke daling van de uitgaven betreft 9% ten opzichte van 2019. Het gemiddeld bestede bedrag per kind was in 2019 € 366 en is in 2020 € 309.

Het voordeel op de baten zijn hogere opbrengsten terugvordering van € 0,1 miljoen.

Verder zijn zowel de lasten als de baten van minima € 2,6 miljoen hoger, doordat de voorschotten Tozo administratief als leenbijstand zijn verwerkt.

2.2.2. Ontwikkelen naar werk

Wat hebben wij bereikt?

Wat wilden we bereiken?

Binnen de opgave 'Ontwikkelen naar Werk' staan drie ambities centraal, namelijk:

1. Iedereen die kan werken, bemiddelen we direct naar de arbeidsmarkt;
2. We maken inwoners waardevol voor de arbeidsmarkt;
3. Inwoners met een verminderde arbeidsmarktwaarde begeleiden we.

We ontwikkelen bijstandsgerechtigden naar betaald werk, zodat zij zo zelfstandig als mogelijk, zelf hun inkomen kunnen verwerven. Zij worden waardevoller voor de arbeidsmarkt wanneer hun arbeidsmarktwaarde wordt vergroot. Daarom werken we aan het wegnemen van belemmeringen die werken in de weg staan. Wanneer er (nog) een te grote afstand tot de arbeidsmarkt is, zetten we in op een arbeidsmatig en/of maatschappelijk perspectief. Het gaat dan om het bieden van stabiliteit en ondersteuning bij het meedoen in de samenleving, bijvoorbeeld op een participatieplek, vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding. Inwoners met korte afstand tot de arbeidsmarkt worden zo snel mogelijk bemiddeld naar betaald werk. Aanvullend blijven we inzetten op het bemiddelen en begeleiden van inwoners met beperkingen. Begin 2020 was de verwachting dat het uitkeringsbestand zou dalen naar 6.177 uitkeringsdossiers.

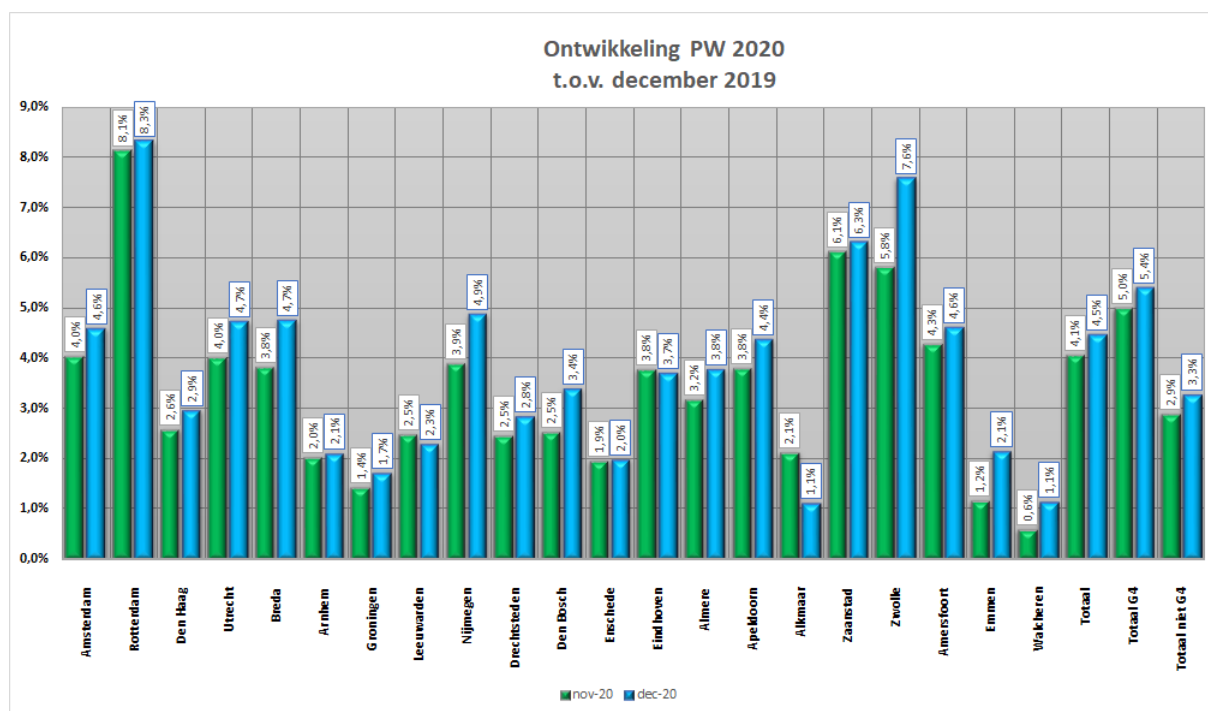
We hebben tot doel om inwoners die in staat zijn om te werken te bemiddelen naar betaald werk, waardoor inwoners zo zelfstandig mogelijk in hun inkomen kunnen voorzien. Inwoners zijn waardevol voor de arbeidsmarkt wanneer hun arbeidsmarktwaarde wordt vergroot. Daarom werken we met inwoners aan het wegnemen van belemmeringen die in de weg staan om te werken. Wanneer inwoners (nog) een te grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, ontwikkelen we arbeidsmatig en/of maatschappelijk perspectief. Dat kan ook gaan om het bieden van stabiliteit en ondersteuning bij meedoen aan de maatschappij.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Wat hebben we gedaan?

Het algemene beeld is als volgt:

- De doelstelling voor 2020 was om het bestand te laten dalen van 6.237 uitkeringsdossiers naar 6.177 uitkeringsdossiers. Dat bleek na het uitbreken van de crisis al snel niet meer haalbaar. Bij de vaststelling van de 2^e bestuursrapportage is de prognose daarom aangepast naar een stijging tot 6.500 uitkeringsdossiers;
- Op 31-12-2020 waren er 6.413 uitkeringsdossiers. Hiermee was er sprake van 2,8% stijging van het aantal uitkeringsdossiers;
- Zoals uit onderstaande grafiek blijkt, valt de stijging ten opzichte van andere gemeenten relatief mee, aangezien in de vergelijking met 30 gemeenten (waaronder de totale G4) de gemiddelde stijging 4,46% was.

Er is maximaal inspanning geleverd om het aantal uitkeringsdossiers te beperken door in te zetten op:

1. Beperken instroom (goede toetsing op toelating aan de Poort);
2. Bevorderen uitstroom (bemiddeling, ontwikkeling en begeleiding);
3. Handhaving (signalen/onderzoek, LSI project, Vermogen in het buitenland Project).

1. Beperken instroom

De instroom over 2019 lag op 1.467 klanten, terwijl de instroom in 2020 op 1.498 lag. De nadelige effecten van de coronacrisis op de omvang van de bijstand lijken nu nog mee te vallen, doordat Tozo-, NOW- en WW-regeling effectief bleken. De bijstand is een laatste vangnet. Dat nadelige effect zal naar verwachting meer zichtbaar worden wanneer de Rijkssteun zal worden afgebouwd. In tegenstelling tot de geringe stijging in het algemeen, heeft de instroom van met name jongeren een sterkere stijging laten zien. In oktober was de instroom van jongeren al met meer dan 30% gestegen. Dit komt omdat zij de meest kwetsbare doelgroep zijn op de arbeidsmarkt en in veel gevallen ook geen beroep kunnen doen op voorliggende voorzieningen zoals Tozo-, NOW- en WW-regeling.

Verder wordt instroom beperkt of voorkomen door:

- Inzet binnen het project MAX WW, waarbij inwoners met een WW uitkering, 3 maanden voordat deze afloopt, worden uitgenodigd door Baanbrekend Drechtsteden. Enerzijds om hen te wijzen op de consequenties die een overgang van een WW-uitkering naar bijstandsuitkering heeft en anderzijds om

hen te ondersteunen bij het vinden van werk. Hiermee wordt voorkomen dat een deel van het WW bestand rechtstreeks doorstroomt in de bijstand;

- Er wordt bij aanvragen voor bijstand zeer zorgvuldig getoetst of iemand ook daadwerkelijk recht heeft op een bijstandsuitkering, waarbij direct de mogelijkheden van betaald werk in kaart worden gebracht, alsmede de eventuele belemmerende factoren. Een arbeidsmarktwaardegesprek, onderzoek bij ons Arbeidsonderzoekcentrum en de inzet van een ontwikkeltraject, sociale stabilisatie en schuldhulp zijn instrumenten die bij aanvraag kunnen worden ingezet;
- We bieden, nadat inwoners een baan hebben gevonden, nazorg in de vorm van begeleiding en jobcoaching. Hiermee voorkomen we dat iemand snel werk verliest en opnieuw instroomt. Als verlies van werk opnieuw onvermijdelijk is, trachten we inwoners van werk naar werk te begeleiden.

2. Bevorderen uitstroom naar werk

De uitstroom over 2020 was 1.322, terwijl de uitstroom over 2019 op 1.663 lag. Hiermee is de toename van het uitkeringsbestand ook verklaard, aangezien de instroom nagenoeg op hetzelfde niveau is gebleven. De effecten van de coronacrisis zijn vooral zichtbaar in de lagere uitstroom naar werk, vanwege de verminderde vraag naar arbeid. De uitstroomcijfers laten namelijk zien dat met name de 1e golf tot verminderde uitstroom naar werk heeft geleid, dat er daarna in de zomermaanden (3e kwartaal) weer sprake was van herstel, maar dat het laatste kwartaal de effecten van de 2e golf ook alweer zichtbaar zijn. Uiteindelijk was het aantal inwoners dat uitstroomde vanwege betaald regulier werk in 2020 694, terwijl het in 2019 op 886 lag.

We bevorderen uitstroom door:

- De arbeidstoeleiding van inwoners te richten op kansrijke sectoren en de MVO markt. Op basis van uitgebreide arbeidsmarktanalyses hebben we verschillende kansrijke beroepen onderscheiden binnen de sectoren Zorg, Logistiek, Retail, Vervoer, Bouw, Afvalverwerkende Industrie en het Groen. Het effect van de crisis laat zich daar nu, ondanks alle Rijksondersteuning, al wel voor het eerst zien. Na jarenlange toename in vraag (vacatures) begint daar nu een kentering in te komen. We zien het aantal plaatsingen teruglopen. Sectoren, zoals Logistiek, Zorg en Vervoer die minder conjunctuurgevoelig zijn, zorgen ervoor dat het aantal plaatsingen redelijk op een aanvaardbaar peil blijft;
- In te zetten op de arbeidsmarktwaardeontwikkeling van inwoners en te investeren in intensieve begeleiding na bemiddeling. Binnen ons leerontwikkelbedrijf Perspct worden in verschillende leerlijnen inwoners ontwikkeld en begeleid naar betaald werk. Er wordt enerzijds gewerkt aan oplossingen voor eventuele knelpunten op het terrein van bijvoorbeeld gezondheid, financiën en huisvesting, terwijl er anderzijds wordt ingezet op verbetering van werknemersvaardigheden. De capaciteit is dankzij Perspectief op Werk en de Regiodeal fors vergroot. Deze programma's hebben wel te lijden onder de crisis, omdat, zeker voor het gedeelte ontwikkelen van werknemersvaardigheden, fysieke aanwezigheid van belang is. Als de uitstroom van Perspct stagneert, dan stagneert de instroom bij Baanbrekend en als de instroom stagneert bij Baanbrekend stagneert de uitstroom naar de arbeidsmarkt.

3. Handhaving

In 2019 lag het aantal inwoners die specifiek uitstroomde als gevolg van handhaving op 272. In 2020 liep dit aantal terug naar 214. De terugloop in aantallen kent meerdere oorzaken. Ten eerste zijn er in 2019 een aantal acties geweest die maar eenmalig uitgevoerd kunnen worden, zoals controles van bestaande dossiers. Ten tweede kunnen grotere handhavingprojecten die bewezen hebben effectief te zijn, niet goed worden uitgevoerd vanwege de contact beperkende maatregelen als gevolg van de crisis. Daarbij noemen we specifiek de projecten Vermogen Buitenland en Integrale Handhaving.

Statushouders

Voor 2020 was de prognose dat met de inzet van Impuls Statushouders 170 statushouders onafhankelijk van een uitkering zouden worden en een plek op de arbeidsmarkt krijgen. Ondanks de Covid-19 crisis is dit gelukt. Als gevolg van de Covid-maatregelen zijn in 2020 als eerste de groepsactiviteiten opgeschort. Al snel is omgeschakeld naar individuele begeleiding van statushouders of, indien mogelijk, naar digitale groepsbijeenkomsten. Gevolg hiervan is dat in 2020 een minder groot beroep gedaan is op de inzet van fysieke groepsactiviteiten zoals de VCA-opleiding, heftruckcertificaten of taalwerkstages waardoor € 0,1 miljoen minder is uitgegeven aan deze trajecten. De continuering van de Covid-19 -maatregelen heeft in 2021 waarschijnlijk nog steeds gevolgen voor onze dienstverlening aan Statushouders. Door de focus te verschuiven naar individuele begeleiding gaan we ervan uit dat we de nadelige gevolgen voor de statushouders zoveel mogelijk kunnen beperken.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking			Mutatie reserve	Fin. effect gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten			
bedragen x€ 1.000											
Ontwikkelen naar werk											
Apparaat ontwikkelen naar werk	8.060	6.330	-1.730	8.018	6.237	-1.781	-42	-93	-52	-	-52
Participatie	7.788	14.518	6.730	6.815	14.026	7.211	-973	-492	481	-	481
Wsw	29.290	30.256	966	31.086	32.052	966	1.796	1.796	-	-	-
Impuls Statushouders	422	702	280	422	702	280	-	-	-	-	-
Eindtotaal	45.560	51.806	6.246	46.341	53.017	6.676	781	1.211	429	-	429

Toelichting:

Participatie

In onderstaande tabel wordt op de onderdelen Participatie, Statushouders en Wsw een saldo van € 8 miljoen gepresenteerd. Dit bedrag betreft apparaatslasten, die worden gefinancierd uit deze opgavengelden en worden verantwoord op het product Apparaat ontwikkelen naar werk.

De baten Participatie zijn opgebouwd uit de Algemene uitkering Wwb klassiek, Individuele studietoelage en de integratie-uitkering Participatie. Daarnaast zijn de baten subsidie Perspectief op werk, project kinderopvang en verlengde ondersteuning toegevoegd. In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke bedragen inzichtelijk gemaakt.

Participatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Actuele begroting 2020		Jaarrekening 2020		Totaal mutatie	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Participatie	6.587	12.841	5.855	12.841	-732	0
Sw tekort	0		388			388
Impuls statushouders, minder cofinanciering	0		-97		-97	
Opbrengsten uit individuele detacheringen		140		129		-11
Individuele studietoelage	100	436	120	436	20	0
Perspectief op Werk subsidie	1.000	1.000	549	549	-451	-451
Gem D+Z kinderopvang	71	71	0	0	-71	-71
Gem D verlengde ondersteuning	30	30	0	0	-30	-30
Afrekening gemeenten		0		-410		-410
Totaal Participatie	7.788	14.518	6.815	13.545	-973	-973
Wsw	26.170	28.417	28.193	30.440	2.023	2.023
Wsw bijdrage gemeenten tekort		174		174		0
Compensatie Rijk Corona		0		184		184
Sw; begeleid werken	1.148		1.309		161	
Opbrengsten uit detacheringen SW		1.665		1.254		-411
Dekkingsbijdrage Drechtwerk	1.972		1.972		0	
Afrekening tekort tlv participatiebudget	0		-388		-388	
Totaal Wsw	29.290	30.256	31.086	32.052	1.796	1.796

Toelichting:

Participatie

De baten Participatie zijn in lijn met de begroting. Door de lockdowns zijn in het afgelopen jaar diverse malen instrumenten/initiatieven zoals bijvoorbeeld Perspct (deels) stilgelegd. Er is € 0,7 miljoen minder uitgegeven.

Sw tekort

Conform 2^e bestuursrapportage 2020 wordt het tekort van de Wsw gedekt uit het overschot op participatiebudget.

Overschot Impuls statushouders

Er is € 0,1 miljoen minder cofinanciering benodigd geweest, doordat programma's als gevolg van de crisis zijn stilgelegd.

Opbrengsten Individuele detacheringen Beschut Werken via Werzaam

De realisatie van de financiën is (nagenoeg) in lijn met de begroting. Dit was het laatste jaar dat er gedetacheerd werd via Werzaam. De beschut werkers zijn vanaf 1 juli 2020 in dienst gegaan bij Drechtwerk.

Individuele studietoeslag

De vraag naar de individuele studietoeslag is sinds dit jaar toegenomen (in het verleden zijn slechts enkele aanvragen gedaan). De toename wijten we deels aan de aanpassing in onze regels, maar vooral aan de landelijke en lokale publiciteit die aan dit onderwerp is gegeven.

Perspectief op Werk

Het Rijk heeft in het afgelopen jaar extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV hebben wij een voorstel ingediend. De subsidie van € 1 miljoen maakt het mogelijk om investeringen te doen in ontwikkeling naar werk. Door corona is dit niet volledig gerealiseerd. Er is € 0,45 miljoen minder uitgegeven dan begroot als gevolg van het stilleggen van projecten binnen PERSPECT. Dit bedrag wordt conform afspraak overgeheveld naar 2021.

Project Kinderopvang gemeente Dordrecht en Zwijndrecht

Dit project is niet gerealiseerd vanwege de beperkte mogelijkheden tijdens de crisis. Het budget wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.

Project verlengde ondersteuning regionale samenwerking GGZ gemeente Dordrecht

Het project is niet gerealiseerd vanwege de beperkte mogelijkheden tijdens de crisis. Het bedrag wordt conform afspraak overgeheveld naar 2021.

Per saldo een positief resultaat van € 0,4 miljoen. Dit bedrag wordt afgerekend met de gemeenten.

Wsw

Wsw

De baten zijn de ontvangsten van het Rijk ten behoeve van de uitvoering 'oud Wsw', inclusief de compensatie omzetverlies door corona van het Rijk voor Sw-bedrijven, hiervan is € 28 miljoen doorgestort aan Drechtwerk. De € 2,2 miljoen Rijksbijdrage voor compensatie omzetverlies wordt nog in de liquiditeit met de gemeente verrekend (opgehaald).

Sw Begeleid werken

Er is meer loonkostensubsidie uitgegeven dan aanvankelijk begroot. De meerkosten zijn een gevolg van achterstallige declaraties van werkgevers. In 2021 wordt hier een onderzoek naar gedaan.

Opbrengsten uit detacheringen Sw

Er is € 0,4 miljoen minder omzet gerealiseerd. Voor een groot deel te verklaren doordat de Sw-ers minder uren konden werken vanwege de crisis. De doelgroep wordt slechter en daarom zitten ze vaker en duurzamer in de leegloop afdeling. Het betreft 30,6 fte waarvan de omzet wordt misgelopen. Daarentegen kunnen de Sw-ers wel ingezet worden binnen Drechtwerk. Hierdoor zal de gemiste omzet wel door Drechtwerk worden gegenereerd, wat ten goede komt aan de Drechtsteden.

Dekkingsbijdrage Drechtwerk

In lijn met de begroting.

Het tekort wordt conform 2^e bestuursrapportage 2020 gedekt uit het participatiebudget.

Impuls statushouders

De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting. Door corona zijn groepsactiviteiten niet doorgedaan. Daarnaast zijn regisseurs team statushouders een deel van de tijd ingezet voor Tozo, waardoor ook niet is ingezet op de doelgroep. Ook zijn er minder VCA's en heftruckcertificaten verstrekt wat logisch is bij een lagere instroom. Daarnaast is er minder gebruik gemaakt van taalwerkstages. Conform afspraak zijn de meerkosten Impuls Statushouders gefinancierd uit het Participatiebudget. Het betreft een bedrag van € 0,45 miljoen, dat is € 0,1 miljoen minder dan gepland.

Minder baten ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020:

- Het project kinderopvang van de gemeente Dordrecht en Zwijndrecht is niet gerealiseerd. Er wordt € 71.000 terugbetaald aan de betreffende gemeenten;
- Door corona zijn niet alle doelen Perspectief op Werk behaald. Een deel van het budget ad. € 0,45 miljoen wordt overgeheveld naar 2021 en wordt ingezet op ontwikkelbedrijven en leerlijnen;
- Er is € 11.000 minder omzet individuele detacheringen gerealiseerd.

2.2.3. Zorgen voor ondersteuning

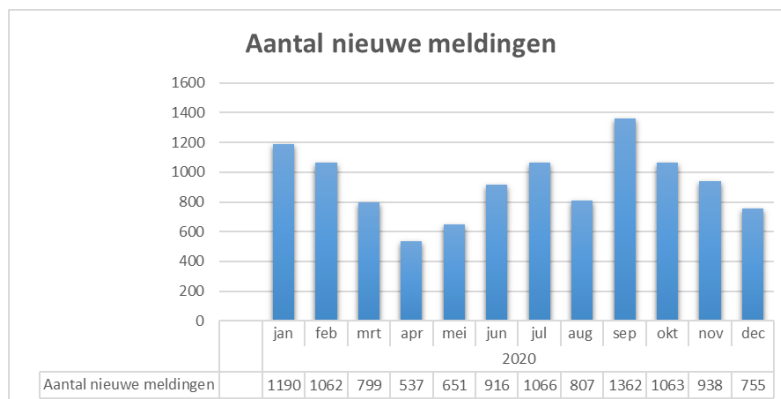
Wat hebben wij bereikt?

De Drechtsteden zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners
De Drechtsteden zorgen voor mensgerichte ondersteuning
De Drechtsteden zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking en hebben hierin een aanjagende rol

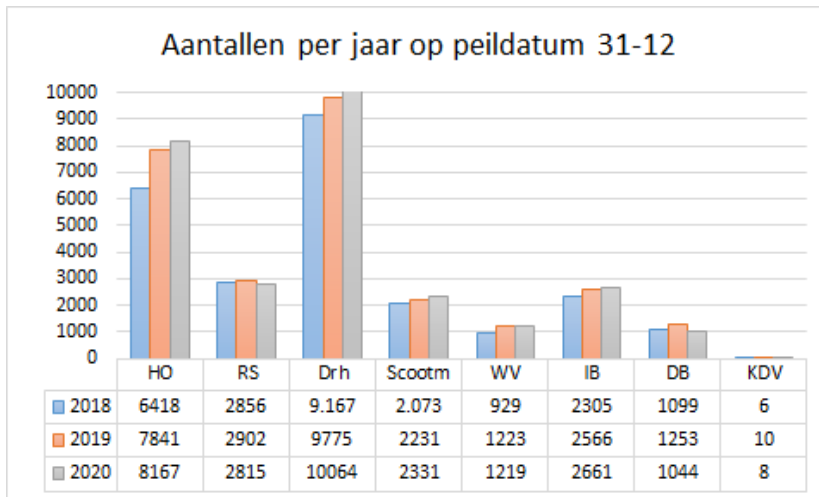
Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ook in 2020 hebben de Drechtsteden voor de inwoners van de Drechtsteden gewerkt aan de doelstelling om te zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige, effectieve en mensgerichte ondersteuning. Om te zorgen voor die ondersteuning zijn ruim 11.000 meldingen behandeld door de Wmo-consulenten, waarbij in een persoonlijk gesprek de ondersteuningsbehoefte in kaart is gebracht.

Vanaf maart zien we een daling van het aantal meldingen, als gevolg van corona. Vanaf mei zien we weer een stijging en vervolgens wisselende aantallen. Naast de invloed op de aantallen, had dit ook invloed op de gesprekken van de consulenten met de klant. Waar we normaal de klant tijdens een huisbezoek, persoonlijk in de thussituatie spreken, werd dit nu veelal vervangen door beeldbellen en als dat niet mogelijk was via telefonisch contact. In de gevallen waarbij een gesprek op afstand echt niet mogelijk was, werd een uitzondering gemaakt en is de inwoner nog steeds thuis bezocht.

Tijdens de afname van het aantal aanvragen hebben de medewerkers van de Drechtsteden via SDD Helpt! geprobeerd zoveel mogelijk actief de hulpvragen op te halen bij de kwetsbare doelgroepen, zoals bijvoorbeeld het doen van de boodschappen. Daarom zijn de klanten die bekend waren bij de Drechtsteden, actief gebeld, voor een praatje, om te vragen hoe de klanten omgingen met de moeilijke omstandigheden, maar ook om te vragen of zij hulp nodig hadden. Deze hulpvragen werden vervolgens, na toestemming van de klant, doorgegeven aan de lokale vrijwilligersinitiatieven. Zo ontstond een mooie samenwerking tussen hulpvragen aan de ene kant en lokaal hulpaanbod aan de andere kant.

Afkortingen 'Aantallen per jaar'
 HO: Huishoudelijke ondersteuning
 RS: Rolstoelen
 Drh: Drechtthopper
 Scootm: Scootmobielen
 WV: Woonvoorzieningen
 IB: Individuele begeleiding
 DB: Dagbesteding
 KDV: Kortdurend verblijf

De Drechtsteden hebben op de meeste voorzieningen een stijging gezien in de aantallen indicaties, behalve voor dagbesteding, rolstoelen en woonvoorzieningen. Het aantal woonvoorzieningen is gestabiliseerd, nadat we in 2019 een forse groei zagen als gevolg van het abonnementstarief eigen bijdrage. De daling van het aantal rolstoelen wordt mogelijk deels veroorzaakt doordat bij nieuwe voorzieningen en vervangingen voor klanten in een Wlz-instelling de hulpmiddelen vanaf 1-1-2020 vanuit de Wlz gefinancierd worden. Voor de dagbesteding is er een mogelijke relatie met de coronamaatregelen en de terughoudendheid om gebruik te maken van groepsvoorzieningen.

Voor de overige voorzieningen zien we een stijging, hoewel de stijging in veel gevallen minder sterk is dan in 2019.

De ondersteuning

De inwoners zijn in 2020 zo goed en normaal als mogelijk ondersteund in hun zorgbehoefte. Waar mogelijk is de ondersteuning aangepast aan de anderhalvemetersamenleving. Persoonlijke contacten met klanten zijn deels vervangen door telefonisch contact of digitale alternatieven. Bovendien is het ondersteuningsaanbod door de beperkingen verkleind. Gelukkig hebben de zorgaanbieders voor het grootste deel van de klanten de ondersteuning kunnen bieden.

Huishoudelijke ondersteuning

Na de explosieve groei in 2019, zagen we in 2020 een fors afgevlakte groei. Gezien de ontwikkeling van de klantaantallen door het jaar heen, zien we hier een sterk verband met de coronamaatregelen en het verminderde aantal aanvragen van maart tot en met augustus. Vanaf eind 2020 neemt de groei weer toe.

De huishoudelijke ondersteuning is tijdens de coronamaatregelen in de meeste gevallen gecontinueerd. Een deel van de klanten heeft zelf aangegeven liever (tijdelijk) geen ondersteuning te ontvangen en in sommige gevallen werd de ondersteuning minder frequent geleverd. Zorgaanbieders hebben zich, ondanks het hoge ziekteverzuim, maximaal ingespannen om de ondersteuning zoveel als mogelijk door te laten gaan.

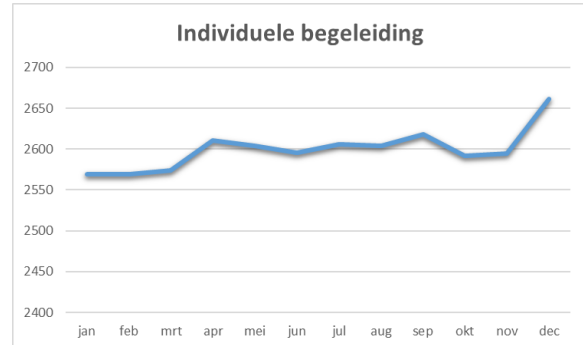
Het afgelopen jaar zou de nieuwe aanbesteding worden gedaan voor het contract huishoudelijke ondersteuning. Het huidige contract liep officieel 1 januari 2021 af. De onderhandelingen voor een nieuw contract konden niet plaatsvinden en daarom is op grond van een onvoorziene gebeurtenis het contract nog eenmaal voor een jaar verlengd. U bent hierover geïnformeerd in de raadsinformatiebrief van 7 april 2020. Het contract voor het overgangsjaar 2021 is gesloten onder de condities van het oude contract, met de bestaande aanbieders, maar wel met een indexering op de prijs. Bij een gelijke ontwikkeling van de groei van het aantal klanten als is in 2020, is de verwachting dat de uitgaven passen binnen de vastgestelde begroting 2021.

Dagbesteding

Het aantal klanten met een dagbestedingsindicatie is afgenomen. Een van de oorzaken is mogelijk de terughoudendheid van inwoners om groepsondersteuning op te zoeken tijdens de coronamaatregelen. Tijdens de eerste lockdown moesten zorgaanbieders hun locaties grotendeels sluiten en hebben zij actief naar andere vormen van ondersteuning gezocht. Sommige aanbieders hadden telefonisch contact met de cliënten, anderen gingen bij cliënten thuis op bezoek om een activiteit te doen of een wandeling te maken. Ondanks de sluiting van de locaties en ziekteverzuim onder personeel, hebben aanbieders geprobeerd zoveel mogelijk cliënten te ondersteunen. Vanaf juli gingen de meeste dagbestedingslocaties weer open, met inachtneming van de anderhalvemetermaatregel en daardoor beperkte groepsgroottes en beperkter aanbod. Soms werd deze ondersteuning onderbroken doordat aanbieders werden geconfronteerd met tijdelijke sluitingen als gevolg van corona-uitbraken. Deze periodes waren steeds beperkt tot ongeveer twee weken, waarna de dagbestedingslocatie de ondersteuning weer kon hervatten.

Individuele begeleiding

De aantallen voor Individuele begeleiding stijgen vooral aan het begin en aan het eind van 2020. Over het totale jaar zien we een lichte stijging van het aantal actieve indicaties.

De dienstverlening van individuele begeleiding is tijdens de lockdown grotendeels gecontinueerd. Ofwel via de reguliere weg, maar ook veel via innovatieve vormen zoals beeldbellen eventueel in combinatie met regelmatig app-contact. Bij een groot aantal klanten was onzekerheid over de coronasituatie en hielp de begeleiding ook bij het omgaan met deze onzekerheid. Bij evaluatie van deze nieuwe begeleidingsmethoden geven veel klanten aan de digitale ondersteuning niet als permanente vervanging van reguliere begeleiding te willen, maar er zijn wel mogelijkheden om te werken met hybride varianten van begeleiding. Deze mogelijkheden worden het komend jaar verder onderzocht.

Vervoer

Voor het collectief vervoer heeft de anderhalvemetersamenleving grote invloed gehad op het aantal klanten dat vervoerd kon worden. Er kunnen maximaal drie reizigers tegelijk reizen in de busjes. Wanneer er begeleiders meereizen, mogen er maximaal twee reizigers mét begeleider mee. Voor de Wijkhopper geldt dat er één reiziger of één reiziger mét begeleider mee kan. De capaciteit van het vervoer is afgeschaald naar zo'n 30% tot 40%. Hoewel de capaciteit van het vervoer fors beperkt is, heeft de grote terugval in de vraag naar vervoer ertoe geleid dat bijna iedereen die wil/moet reizen, zijn reis ook gewoon kan maken op het moment dat hij wil. Als er op een moment toch onvoldoende voertuigen beschikbaar zijn om (direct) aan de vraag te voldoen, zoekt Stroomlijn samen met de reiziger een ander geschikt moment om alsnog de reis te kunnen maken.

Hulpmiddelen

Voor de rolstoelen, woonvoorzieningen en scootmobielen is de dienstverlening onveranderd doorgezet. De hulpmiddelen en aanpassingen zijn op de gebruikelijke wijze geleverd, eventuele reparaties en onderhoudsbeurten konden ook worden uitgevoerd.

Overige ontwikkelingen

In 2020 hebben de Drechtsteden ook te maken gehad met bezuinigingen, de invoering van een nieuw eigen bijdrage systeem en heeft de toezichthouder Wmo onderzoeken uitgevoerd naar de geleverde ondersteuning.

Bezuinigingen

In juli heeft de Drechttraad ingestemd met een aantal bezuinigingen in het sociaal domein. Twee bezuinigingen hadden invloed op het collectief vervoer (inperking van de rittijden en het beëindigen van de 75plus pas van de Drechtopper). In het tweede half jaar is uitvoering gegeven aan deze bezuinigingen, is gecommuniceerd met de klanten die het betreft en zijn voorzieningen beëindigd. Vooral het beëindigen van de 75plus pas heeft zoals verwacht geleid tot een forse stijging van aanvragen eind 2020.

Een andere belangrijke bezuiniging was de invoering van de eigen bijdrage voor individuele begeleiding en dagbesteding. De voorbereidingen voor de invoering van deze maatregel zijn in juli in gang gezet, in augustus zijn de klanten geïnformeerd. Vanwege de grote impact is een overgangstermijn van 3 maanden gehanteerd en is de eigen bijdrage vanaf 1 december geïnd door het CAK.

Eigen bijdrage

Op 1 januari 2020 moest het nieuwe systeem van het CAK in werking treden en zouden klanten het werkelijke abonnementstarief van € 19 per maand gaan betalen. Door veel technische problemen bij het CAK konden gemeenten lange tijd geen klanten aanmelden voor het opstarten van de eigen bijdrage en al snel werd duidelijk dat klanten in de loop van het jaar geconfronteerd zouden worden met stapelfacturen. De uiteindelijke problemen bleken zo groot dat de meeste klanten eind december pas de eigen bijdragefacturen over de maanden januari t/m oktober 2020 hebben ontvangen. Het Rijk heeft de maanden april en mei uitgezonderd van eigen bijdrage, dus die zijn uitgezonderd van facturatie. Omdat landelijke berichtgeving uitbleef hebben de Drechtsteden klanten gedurende het jaar meerdere malen geïnformeerd over de problemen en de komende stroom aan facturen. Wij hebben tot nu toe nog nauwelijks signalen dat de stapelfacturen tot financiële problemen leiden voor klanten. Mocht dit wel aan de orde zijn, dan zullen wij met de klanten kijken naar mogelijke financiële regelingen om hierin tegemoet te komen.

Toezicht

Ook in 2020 zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de doel- en rechtmatigheid van de inzet van Wmo-ondersteuning. Belangrijk om op te merken dat tijdens de coronamaatregelen een groot deel van het jaar geen huisbezoeken zijn afgelegd om controles uit te voeren. Alleen bij vermoeden van fors nadeel voor de klanten is een huisbezoek afgelegd om de kwaliteit van de ondersteuning en de veiligheid van de klant te waarborgen. In alle gevallen bleek de veiligheid niet in gevaar en kon door middel van een gesprek met verbeterpunten de ondersteuning worden vervolgd.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking			Mutatie reserve	Fin. effect gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten			
bedragen x€ 1.000											
Zorgen voor ondersteuning											
Apparaat zorgen voor ondersteuning	6.561	10.731	4.170	6.685	10.695	4.010	124	-36	-160	-	-160
Huishoudelijke ondersteuning	20.520	20.520	-	20.568	20.521	-47	48	1	-47	-	-47
Hulpmiddelen	4.550	4.550	-	4.442	4.549	107	-108	-1	107	-	107
Begeleiding en kortdurend verblijf	26.550	26.550	-	26.588	26.550	-38	38	-	-38	-	-38
Vervoer	7.950	7.950	-	8.174	8.051	-123	224	101	-123	-	-123
Eindtotaal	66.131	70.301	4.170	66.457	70.366	3.909	326	65	-261	-	-261

Toelichting:

Door de coronacrisis is 2020 een lastig financieel jaar geweest om te begroten. Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 is daarom een pas op de plaats gemaakt om zo eerst de effecten van de (intelligente) lockdown te monitoren. Op basis van deze effecten is bij de 2^e bestuursrapportage 2020 binnen de bestaande begroting Zorgen voor ondersteuning geschoven tussen de verschillende Wmo-voorzieningen. Op totaalniveau bleef de begroting ongewijzigd. Nu bij deze jaarrekening stellen de Drechtsteden vast dat de huidige programmabegroting 2020 met € 0,1 miljoen is overschreden. In de lasten is een bedrag van circa € 0,3 miljoen opgenomen aan meerkosten corona. De Drechtstedengemeenten zijn hiervoor door het Rijk met circa € 0,5 miljoen gecompenseerd in de algemene uitkering. Daarmee is de ontvangen compensatie weliswaar nog niet volledig besteed, wel moet rekening worden gehouden dat in 2021 nog declaraties meerkosten van de zorgaanbieders kunnen nakomen.

Naast meerkosten is in de lasten een bedrag van circa € 1,6 miljoen opgenomen aan continuïteit van financiering, de zogenaamde 'coulanceregeling'. Door vraaguitval of verminderde inzetbaarheid van personeel wijkt de omvang van de zorgaanbieders feitelijk af van de normale situatie. Gemeenten zijn door het Rijk opgeroepen om de omzet onverminderd (100%) door te betalen. Het doel daarvan was

acute liquiditeitsproblemen bij zorginstellingen te voorkomen en te zorgen voor behoud van werkgelegenheid. Voor de duidelijkheid, het gaat hier niet om extra of aanvullende lasten, maar om de reguliere kosten van zorg die onder normale omstandigheden zonder Corona ook zouden zijn betaald. De generieke afspraak gold tot 1 juli. Daarna is de oproep gedaan om waar noodzakelijk maatwerk te bieden. Momenteel lopen er een aantal gesprekken met zorgaanbieders van specifieke Wmo-onderdelen, om te kijken wat mogelijk noodzakelijk is.

Huishoudelijke ondersteuning

In 2019 zagen de Drechtsteden duidelijk de gevolgen terug van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdragen, de lasten stegen dat jaar explosief met circa 18,5%. Ondanks de coronacrisis stijgen de lasten in 2020 opnieuw, weliswaar minder hard dan in 2019, maar nog steeds fors met 11,7%. De effecten van corona zijn op de huishoudelijke ondersteuning beperkt gebleven. Het algehele beeld is dat de productie vanaf medio maart gedurende de eerste lockdown niet onder de 85% is gekomen en vanaf augustus is genormaliseerd. Gedurende de periode medio maart tot en met juni hebben de zorgaanbieders gebruik kunnen maken van de coulancregeling waarbij de vergoeding werd gecontinueerd, ook als de dienstverlening niet (volledig) in overeenstemming was met hetgeen contractueel is overeengekomen. Op basis van de coulancregeling is in totaal bijna € 0,4 miljoen vergoed aan huishoudelijke ondersteuning. Hiermee rekening houdend bedraagt het resultaat 2020 op het onderdeel huishoudelijke ondersteuning € 47.000 negatief.

Hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen)

In 2020 zijn de uitgaven van de hulpmiddelen circa 14,9% gestegen in vergelijking met 2019, toen bedroeg de stijging 19,6%. Ondanks de stijging van de lasten sluit het jaar 2020 positief af met een resultaat van € 0,1 miljoen op de hulpmiddelen.

Begeleiding

Bij de 2^e bestuursrapportage hebben de Drechtsteden de begroting van het onderdeel Begeleiding met € 1,9 miljoen verlaagd ten gunste van de andere onderdelen van het programma Zorgen voor Ondersteuning. Bij deze jaarrekening sluit het onderdeel Begeleiding 2020 af met een kleine overschrijding van de (bijgestelde) begroting van bijna € 50K. De overschrijding is het gevolg van de meerkosten Corona, waarvan een bedrag van bijna € 0,2 miljoen is opgenomen in de lasten. Vooral de aanbieders van dagbesteding hebben door het sluiten de locaties waar dagbesteding wordt gegeven een beroep gedaan op de coulancregeling. Over de periode van medio maart tot en met juni is een bedrag van circa € 1,1 miljoen uitgekeerd. Bij individuele begeleiding was dit bedrag beduidend lager, ongeveer € 25K, omdat de zorg, al dan niet in andere vorm (digitaal op afstand), toch doorgang vond.

Vervoer (Drechthopper en individueel vervoer)

Het onderdeel Vervoer sluit het jaar 2020 af met een negatief resultaat van iets meer dan € 0,1 miljoen. Ondanks dat het personenvervoer door de coronacrisis een aantal maanden volledig heeft stilgelegen en de vervoerscapaciteit werd beperkt door de anderhalvemetermaatregel, zijn de lasten grotendeels ongewijzigd doorgelopen. Dit hangt samen met het gegeven dat met de aanbieders van vervoer contractafspraken zijn gemaakt over het volume dat minimaal wordt afgenomen en daarmee niet meer per feitelijk gereden rit wordt afgerekend. Ook konden de vervoerders in 2020 aanspraak maken op een voorlopige tegemoetkoming in de kosten van 80% voor taxidiensturen die als gevolg van coronamaatregelen zijn uitgevallen. Op grond van deze regeling zijn de vervoerders voor een bedrag van circa € 0,2 miljoen gecompenseerd.

2.2.4. Bedrijfsvoering SDD

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking			Mutatie reserve	Fin. effect gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten			
bedragen x€ 1.000											
Overhead											
Apparaat overhead	19.515	28	-19.487	19.728	336	19.392	213	308	95	-	95
Eindtotaal	19.515	28	-19.487	19.728	336	19.392	213	308	95	-	95

Toelichting:

Voor de opgave Overhead geldt een voordeel van € 0,1 miljoen. Voor de apparaatskosten over alle opgaven geldt een nadelig resultaat van € 82.000. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er ten tijde van de 2^e bestuursrapportage 2020 reeds een bedrag aan gemeenten is teruggegeven. Het resultaat van € 82.000 komt overeen met 0,1% van de totale apparaatsbegroting, waarmee het resultaat over 2020 in juli met een nauwkeurigheid van 99,9% is geprognosticeerd.

Coronacrisis

Doordat inwoners als gevolg van de lockdown op onderdelen (Participatiebudget en minimaregelingen) minder gebruik maakten van onze dienstverlening, is er onderbenutting van capaciteit en middelen ontstaan. Deze onderbenutting zorgt soms tot voordelen, maar soms zijn deze door compensatie- en coulanceregelingen teniet gedaan. Daarnaast financiert het Rijk aanvullende dienstverlening die inwoners en bedrijven helpt om deze crisis te kunnen doorstaan, wat (een positieve) invloed heeft op de baten.

Door de coronacrisis is tijdelijk gebruik gemaakt van extra externe capaciteit. De kosten voor deze capaciteit is binnen de hiervoor extra beschikbare Rijksvergoeding gebleven. De Drechtsteden hebben daarnaast in verband met de coronacrisis extra kosten moeten maken voor de aanschaf van beschermingsmiddelen, aanpassing van de werkomgeving zowel in het kantoor als thuis voor wat betreft de werkplekken, communicatie en overige zaken om de uitvoering van de reguliere werkzaamheden, conform de anderhalvemetermaatregel, mogelijk te maken.

2.3. Bedrijfsvoering

2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden

Wat hebben we bereikt en gedaan?

Het IBD verzorgt voor de deelnemers het ontwerp, aanbesteding en realisatie van de openbare ruimte in de Drechtsteden. Met de technische ingenieursexpertise en lokale/regionale gebiedskennis biedt het IBD versterkt en verlengd opdrachtgeverschap voor gemeenten richting marktpartijen. Het IBD is een publieke organisatie en komt op voor de publieke belangen van de eigenaren.

In 2017 is in samenspraak met de eigenaren het Ondernemingsplan 2018-2020 opgesteld. Dit ondernemingsplan beschrijft de ontwikkelrichting van het IBD voor de komende jaren. De eigenaren hebben aangegeven dat de bestuurlijke uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn en geen wijziging behoeven. Daarom is het ondernemingsplan ook in 2021 van toepassing.

Het werken bij een publiek ingenieursbureau is continu aan verandering onderhevig. Tekeningen samenstellen, ontwerpen in twee, drie (of vier) dimensies en modelleren samen met burgers en stakeholders zijn ontwikkelingen die de komende jaren een grote vlucht zullen nemen. Grote sociale en technologische veranderingen zullen het ingenieurswerk sterk veranderen. Zowel de impact van nieuwe technologie, als de snelheid waarmee deze zich ontwikkelt, zal niet aan het IBD voorbij gaan. Belangrijke ontwikkelingen voor het IBD zijn:

- Omgang met burgers
  - Nieuwe plannen en initiatieven worden in vroeg stadium besproken met bewoners. Soms komen de ideeën van de bewoners. Door bewoners actief te betrekken, te participeren, heeft een plan een grote kans van slagen. Tijdens de aanleg worden bewoners actief geïnformeerd.
- Circulaire economie en klimaatadaptatie
  - Omdat bouwstoffen schaars wordt bekeken of vrijkomende materialen geschikt zijn voor hergebruik, of tot bouwstof kunnen worden afgebroken. In onze projecten wordt hieraan veel aandacht gegeven. Klimaat veranderingen zijn ook in onze regio merkbaar; hitte en hevige regenbuien komen steeds vaker voor. In de (her)inrichting van onze woonomgeving houden we hiermee rekening, zodat het woongenot ook in de toekomst kan worden aangeboden.
- Drie-dimensionaal ontwerpen, tekenen en modelleren
  - Door nieuwe technieken zijn we in staat ontwerpen virtueel na te maken. Je kijkt of 'loopt' in de

nieuwe straat. Hiermee creëren we de nieuwe situatie die je begrijpt. Een bijkomend voordeel is dat je ziet of een ontwerp ook maakbaar is.

- Automatisering, ICT, opendata en sensor netwerken
  - Data gedreven werken is het werken van de toekomst. De hoeveelheid dagelijks gecreëerde data, mate van toegankelijkheid hiervan en beschikbaarheid van data analysesoftware, creëren nieuwe mogelijkheden om data in te zetten. Data is een strategisch middel geworden. Indien optimaal ingezet, draagt dit bij aan een effectievere organisatie en betere dienstverlening. Daarom zijn we bij het IBD MS Power BI aan het implementeren binnen onze organisatie.
- Personeel: van externe naar interne flexibiliteit
  - De belangrijkste basis van ons bureau zijn onze medewerkers. We vinden het belangrijk dat hun kennis en vaardigheid optimaal kan worden ingezet. Door opleiden en coachen bieden we kans voor ontwikkeling. Door deze aandacht groeit de betrokkenheid en bevoegenheid.
- Duurzame inzetbaarheid medewerkers
  - Persoonlijk Ontwikkel Plan-gesprekken, Werk-Energie Analyse

Wat wilden we bereiken?

Voor dit jaar blijven de vier thema's (ontwikkelopgaven), welke eveneens spelen bij de eigenaren, centraal staan in de ontwikkeling van het IBD. Te weten;

- Bouw Informatie Model (BIM); 3D ontwerpen en modelleren;
- Klimaatadaptatie en klimaatbestendig ontwerpen;
- Circulair ontwerpen en materiaalgebruik;
- Data gestuurd werken.

Het IBD sluit aan bij de regionale ontwikkelopgaven en levert expertise bij de uitwerking van de thema's. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het kennisnetwerk van marktpartijen en verbonden ingenieursbureaus.

Het IBD is een wendbare organisatie met betrokken, betrouwbare en bevoegen medewerkers. Samen met onze partners ontwikkelen, realiseren en onderhouden wij de omgeving van morgen. De missie van het IBD, met nadruk op de publieke rol van het IBD, blijft van toepassing:

Het IBD is een publiek ingenieursbureau dat staat voor het publieke belang op de complexe markt van civiele techniek.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als primaire taak voert het IBD per jaar ongeveer 250 projecten uit in de openbare ruimte voor onze opdrachtgevers. Wij ontzorgen onze opdrachtgevers en realiseren projecten binnen de gestelde kaders, waarbij wij de schakel vormen tussen de publieke opdrachtgevers en de marktpartijen.

Het IBD schakelt tussen verschillende vormen van opdrachten en adviesvragen, in alle fasen van een project. Wij combineren opgaven in de openbare ruimte, die bij verschillende organisaties bestaan. Door het bevorderen van de samenwerking zijn wij in staat om binnen de daarvoor gestelde eisen qua geld, tijd en kwaliteit onze projecten te realiseren.

Borgen van kwaliteit

Het ISO 9001-2015 gecertificeerde kwaliteitsmanagementsysteem leidt tot een continue kwaliteitsverbetering volgens de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus. In 2020 heeft een extern bureau ons (remote) geauditeerd. Hierbij zijn geen *unconformities* gevonden.

Hoe hebben we dit gemeten?

Het IBD stelt maandelijks een managementrapportage op, die gebruikt wordt als sturingsinstrument. In de rapportage beschrijven we de reguliere bedrijfsvoeringindicatoren; omzet, kosten, resultaat, productiviteit, orderportefeuille, ziekteverzuim. Daarnaast rapporteren we ook over kwaliteit, klantbeleving van onze dienstverlening en de voortgang van de realisatie van het jaarplan. Iedere maand wordt het managementdashboard gedeeld met de eigenaren, de medewerkers en de medezeggenschapskamer van het IBD.

COVID-19

Ook het IBD heeft in 2020 de effecten van het coronavirus ondervonden. Nog voorafgaand aan de afkondiging van de maatregelen van de overheid heeft het IBD zich al voorbereid op deze maatregelen. Het was zodoende snel schakelen toen werd gesteld dat er thuis gewerkt moest worden. Groepsapps werden aangemaakt om binnen teamverband de communicatie te stroomlijnen, met MS Teams zijn de belangrijkste overlegstructuren in tact gebleven, zij het op afstand. De projectregisseurs en projectleiders sturen de teams aan en zorgen voor ondersteuning van het team bij het werk. Tevens was aandacht voor een goede werkverdeling en continuïteit aan productiviteit van de teamleden. Uiteraard zorgt deze wijze van werken voor wat inefficiënties.

De dienstverlening kon in 2020 door blijven gaan. De extra gemaakte kosten zijn gering en betreffen alleen de herinrichting van de 1,5 meter-kantooromgeving en de aanschaf van hygiëne middelen.

Juist in deze periode was extra aandacht voor ons immateriële kapitaal erg belangrijk. Onze collega's missen de sociale contacten. Hier was, vanuit het MT en binnen de teams, aandacht voor. Een blijk van waardering en aandacht heeft het MT geuit in het achterliggende jaar.

Het IBD heeft onder het personeel een peiling gehouden rond de 1,5 meter-kantooromgeving en thuiswerken. Vragen als 'wat is de belangrijkste reden om weer naar kantoor terug te willen keren' en welke verbeterpunten zijn nodig om optimaal thuis te kunnen werken' stonden hierin centraal. Met een respons van 80% hebben we een goed beeld kunnen vormen over wat er leeft onder het personeel. Deze feedback van de medewerkers is inzet voor het ontwikkelen van IBD-maatwerk oplossingen om met de corona periode om te kunnen gaan.

Ondanks dat op dit moment iedereen vanuit huis werkt, zijn er in de kantooromgeving aanvullende maatregelen genomen zodat er veilig kan worden gewerkt op het moment dat we geleidelijk weer terug naar kantoor kunnen. We hebben de uitgevoerde maatregelen, als onderdeel van de aanvullende coronamodule van de risico-inventarisatie en -evaluatie (opgesteld door A&O fonds Gemeenten samen met de VNG), laten toetsten door Bol advies. De uitgevoerde maatregelen werden als zeer adequaat beschouwd.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	8.750	8.750	-	9.454	9.454	-	704	704	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	8.750	8.750	-	9.454	9.454	-	704	704	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Hogere projectkosten	I	-	704	-704	Dordrecht/ Zwijndrecht/ Hardinxveld-Giessendam
	<i>Subtotaal</i>		-	704	-704	
	Baten					
B.	Hogere projectopbrengsten	I	704	-	704	Dordrecht/ Zwijndrecht/ Hardinxveld-Giessendam
	<i>Subtotaal</i>		704	-	704	
	Saldo van baten en lasten		704	704	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		704	704	-	

Toelichting:

A. Hogere projectkosten

Samenhangend met de grotere productievraag (dan begroot) is extra personele capaciteit ingezet en zijn de directe projectkosten hoger uitgevallen. Deze kosten zijn financieel geheel vanuit de projectopbrengsten gedekt (zie ook B.).

B. Hogere projectopbrengsten

Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 is de verwachte omzet positief bijgesteld voor geheel 2020 van € 8,0 miljoen naar € 8,75 miljoen. Bij de 2^e bestuursrapportage 2020 was er op dat moment geen reden om de omzet bij te stellen. Als gevolg van een in omvang toegenomen orderportefeuille en hogere gerealiseerde productie bedraagt de werkelijke omzet uiteindelijk € 9,45 miljoen. Tegenover deze extra omzet staan extra capaciteit(inhuur)kosten en directe projectkosten (zie ook A).

2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden

Het SCD draagt zorg voor professionele bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven kunnen waarmaken. Het SCD ontzorgt, zodat onze partners beter kunnen werken.

- Op basis van het vastgestelde Koersdocument Bedrijfsvoering Drechtsteden, werken we samen met MT-Middelen en ONS-D aan de realisatie;
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. We focussen op vijf thema's: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en de HR Agenda;
- De opgelegde taakstellingen CIO-office (€ 100.000), de efficiencymaatregelen (€ 100.000), de taakstelling van basisdienstverlening naar aanvullende dienstverlening (€ 300.000) zijn gerealiseerd;
- De financiële doorrekening van de I-Organisatie geeft inzicht dat realisatie van de taakstelling € 717.000 in het project ICT Verandert! na de implementatiefase gerealiseerd wordt. De (bestuurlijke) bespreking en besluitvorming wordt in begin 2021 verwacht;
- Het project KZA is afgesloten op 31 december 2020. Per 31 december is het nieuwe P-systeem AFAS actief;
- Transitie naar servicegemeente. Op de conferentie van 27 oktober 2020 hebben de colleges van de Drechtsteden de beslissing genomen om de regionale samenwerking op een andere manier voort te zetten. Het SCD gaat in transitie naar de servicegemeente en heeft de voorbereidingen ter hand genomen.

Wat hebben wij bereikt?

- We werken we samen met MT-Middelen en ONS-D aan de realisatie van het Koersdocument Bedrijfsvoering Drechtsteden;
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. We focussen op vijf pijlers: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en de HR Agenda;
- Het SCD draagt zorg voor de bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven waar kunnen maken. Wij ontzorgen, zodat de partners beter kunnen werken. In de paragraaf 'Interne ontwikkelingen SCD' gaan we hier verder op in. Hieronder ziet u onze meerwaarde bij de going-concern-zaken kort samengevat.

SERVICECENTRUM DRECHTSTEDEN		DIENSTEN & PRODUCTEN	
<p>ONZE MEERWAARDE</p> <p>Onze adviseurs zijn toonaangevend in vakmanschap. Zij werken bij de klant en weten wat daar speelt. Doordat we voor meerdere gemeenten werken, kunnen we de bedrijfsvoering slimmer en goedkoper uitvoeren dan wanneer ze dit ieder voor zich zouden doen.</p>	<p>COMMUNICATIE</p> <p>Ondersteunt en adviseert colleges, directies, beleidsafdelingen en gemeenteraden in de communicatie met inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven. Monitort, duidt en brengt wat buiten leeft naar binnen.</p>	<p>INFORMATIEVOORZIENING</p> <p>Behandelt 68.000 digitale aanvragen per jaar, beheert 7.600 strekkende meter archief en beheert 3.000 digitale personeelsdossiers.</p>	<p>FACILITAIR EN VASTGOED</p> <p>Beheert en onderhoudt 800 gebouwen in de Drechtsteden.</p>
	<p>JURIDISCH KENNISCENTRUM</p> <p>Levert advocaten, juridisch advies en behandelt zo'n 480 bezwaarschriften per jaar. Daarbij zetten we (ook informele) mediation in. Na contact met het JKC trekt 85% het bezwaar in.</p>	<p>PERSONEEL & ORGANISATIE</p> <p>Is een regionaal punt voor loopbaanontwikkeling, in-, door-, en uitstroom van medewerkers. Verstuurt per maand zo'n 4.200 salarisstroken.</p>	<p>ICT</p> <p>Beheert en verzorgt de klantondersteuning voor 4.500 virtuele werkplekken.</p>
<p>LEES MEER OVER ONZE PRODUCTEN IN DE NIEUWSBRIEF</p> <p>Ieder kwartaal brengt het SCD een uitgave van Shares uit waarin we ingaan op een actuele ontwikkeling binnen gemeenteland. In Shares delen we hoe wij hier als professionele uitvoerder en partner in de bedrijfsvoering samen met onze klanten in de drechtsteden aan werken en welke dienstverlening we bieden. Blijf op de hoogte en lees onze nieuwsbrief.</p>	<p>CONTACT BEL 078 770 8000 info@servicecentrumdrechtsteden.nl</p> <p> Volg je ons al op LinkedIn?</p>		
			

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Naast de going-concerntaken hebben wij ons in 2020 gefocust op de volgende onderwerpen:

Transitie naar servicegemeente

Op de collegeconferentie van 27 oktober 2020 hebben de colleges van de Drechtsteden de beslissing genomen om de regionale samenwerking op een andere manier voort te zetten. De afspraak van het principebesluit betreft op hoofdlijnen dat (i) in het kader van gedeeld eigenaarschap de huidige Gemeenschappelijke regeling (GR) wordt omgebouwd naar een klassieke GR voor de sociale dienst en (ii) voor de overige dochters van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (GRD) in principe wordt gekozen voor een service-gemeente vanuit Dordrecht met zakelijke dienstverleningsovereenkomsten. In 2020 zijn de voorbereidingen ter hand genomen om in 2021 te nemen (raads-)besluiten te effectueren.

Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden'

Het ONS-D, het Netwerk MT Middelen en MT SCD hebben gesproken over de optimalisering van de bedrijfsvoering, gekoppeld aan de doorontwikkeling van de bedrijfsvoeringsstrategie. De uitkomsten zijn vastgelegd in het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; Samenwerken aan moderne en slimme organisaties'.

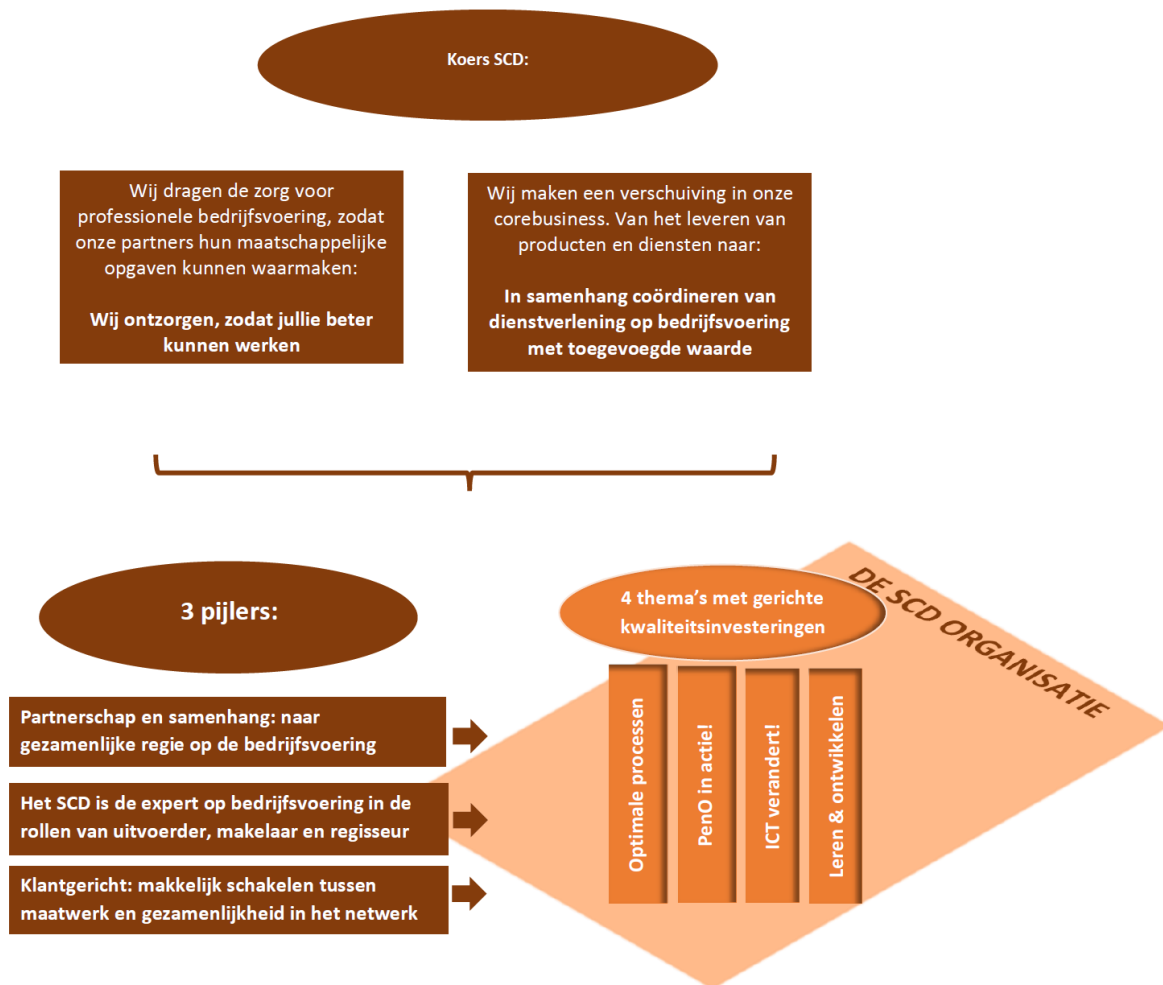
Er zijn drie inhoudelijke ambities geformuleerd waarop gezamenlijk focus ligt in de versterking van de organisaties. De gezamenlijke ambities zijn:

- De juiste medewerker op het juiste moment op de juiste plek;
- De goede randvoorwaarden voor informatie gedreven organisaties;
- Omgeving en organisatie zijn altijd in beweging: basis op orde en ruimte voor flexibiliteit.

Het Netwerk MT Middelen en het SCD werken gezamenlijk aan de prioritering en de realisatie.

Interne ontwikkelingen SCD

Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. We focussen op de thema's: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en de HR Agenda (voorheen P&O in actie).

Optimaliseringsplan SCD

Het optimaliseringsplan gaat over de inhoudelijke opgaven en de onderlinge samenwerking. Het doel is het bereiken van gezamenlijke verantwoordelijkheid op de bedrijfsvoering door het SCD en de klantorganisatie. In 2020 hebben we met het N-MTM stappen gezet om verder vorm te geven aan partnerschap.

Procesoptimalisatie

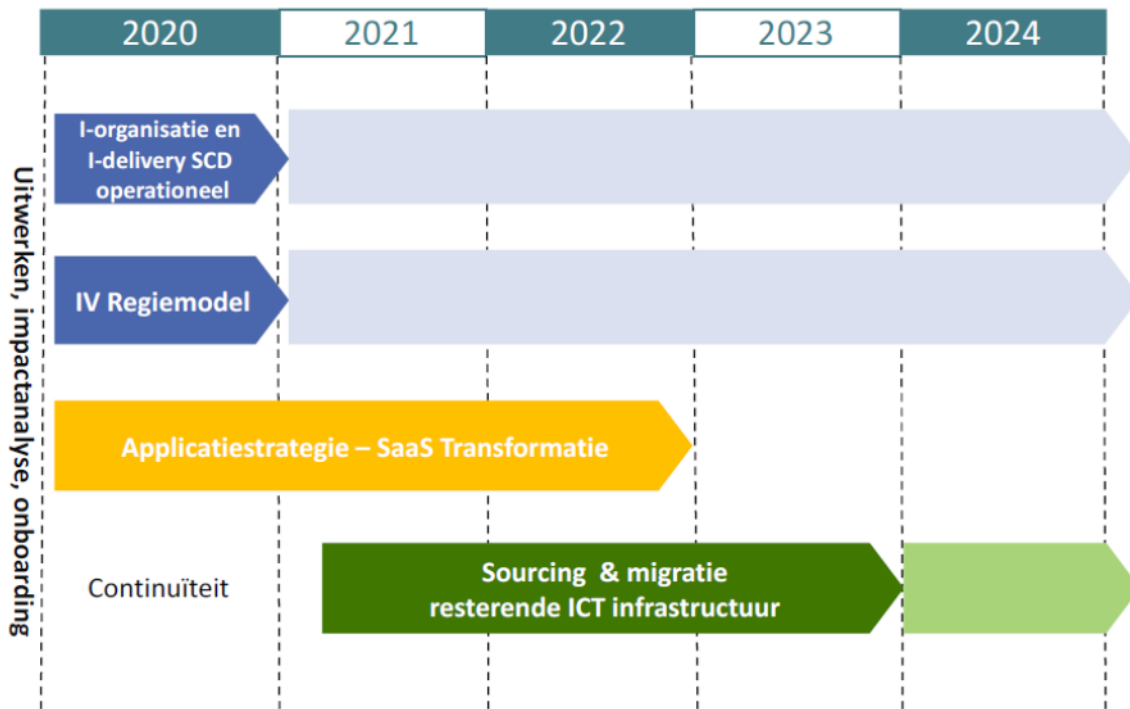
Een onderdeel van de SCD+ koers de optimalisatie van processen, met als doelstelling: Het laten aansluiten van onze processen op wat de klant wenst in producten en diensten die door het SCD in een vloeiende beweging geleverd worden.

ICT Verandert!

Het Drechtstedenbestuur heeft in december 2018 het Transitieplan ICT Verandert! vastgesteld. In dit transitieplan wordt de nieuwe werkwijze voor het inrichten en uitvoeren van onze informatisering- en automatiseringsopgaven beschreven. De realisatie wordt gedaan op basis van jaarplannen die jaarlijks door het Drechtstedenbestuur worden getoetst aan de kaders die zijn vastgesteld in het transitieplan.

Het jaarplan 2020 was de volgende stap in deze meerjarige transitie. In deze periode is er onder andere veel werk verzet om het SCD verder voor te bereiden op het voeren van regie op leveranciers middels de I-organisatie SCD. In het kader van ketenregie is de afstemming daarover met de andere partijen in het netwerk opgestart (gemeenten, GRD-dochters). Daarnaast zijn de eerste SaaS migraties en implementaties uitgevoerd onder andere naar het Microsoft platform (Microsoft Mail Online en Teams). Met Centric is intensief gewerkt aan de plannen en uitwerking van de SaaS transitie van Centric kernapplicaties.

Het overgrote deel (90%) van de geplande resultaten is in 2020 is gerealiseerd. Een beperkt aantal activiteiten is nog onderhanden en wordt begin 2021 afgerond. Dit past binnen de kaders van de tweejarige transitie en is geen belemmering in het behalen van de overall doelstellingen.

Vanuit het programma ICT Verandert zijn er afspraken gemaakt over de inzet van financiële middelen. Doordat de kapitaalinvesteringen op het rekencentrum worden uitgesteld, worden de vrijkomende exploitatielasten van € 2,1 miljoen hiervoor ingezet.

HR Agenda

Door middel van de HR Agenda sluit de dienstverlening van afdeling P&O aan bij de verschillende behoeften en vragen van de verschillende organisaties. Daarnaast wordt op een integraal werkende P&O afdeling die de totale P&O keten overziet, waar medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen en waar het prettig werken is.

Leren & Ontwikkelen

Elk team is integraal verantwoordelijk voor hun product of dienst en de afstemming met de klant. Medewerkers dragen meer dan voorheen proactief het eigenaarschap over hun vak en de verantwoordelijkheden die daarbij horen. Teamleiders hebben de ruimte en verantwoordelijkheid om de dienstverlening van hun teams, in samenhang met de andere teams, zelf te organiseren. Het SCD heeft leidende principes geformuleerd; een set van concrete vuistregels die richting geven aan het dagelijks handelen, die helpen 'het goede te doen' of dat te doen wat de bedoeling is. De leidende principes – onze kernwaarden - vormen het kompas in het handelen en samenspel. Onze kernwaarden zijn: Professioneel, Empathisch, Eigenaarschap en Lef.

Klant-, Zaak- en Archiefsysteem

De stuurgroep KZA heeft een harde deadline gesteld voor afronding project per 31 december 2020. De gemeenten zijn maximaal betrokken bij het project KZA (via COT-overleg, IMO-D, MT-middelen, stuurgroep KZA en de implementatiemanagers) en de afronding van dit project.

COVID-19

De coronacrisis heeft een grote invloed op het werk, zo ook bij het Servicecentrum Drechtsteden. Voor de kritische bedrijfsprocessen is een impactanalyse opgesteld die inzicht geeft in de risico's en de daarbij behorende acties om de kans op het risico te verkleinen. De maatregelen die genomen zijn hebben met name te maken met de voortzetting van de dienstverlening aan de klantorganisaties, die voor de bedrijfsvoering afhankelijk zijn van het functioneren van het SCD. In 2020 zijn de volgende kosten gemaakt voor onze klantorganisaties.

Onderdeel	Kosten	Korte omschrijving	T.i.v. klantorganisaties	T.i.v. SCD
ICT	€ 198.401	Extra ICT kosten om werken op afstand te ondersteunen.	€ 71.519	€ 126.882
ICT	€ -	Vervangen wifinetwerken en uitrol MS Teams. Deze stonden al gepland binnen het project ICT-Verandert, maar zijn versneld uitgevoerd.	€ -	€ -
JKC&I	€ 83.163	Extra inzet veiligheidsregio, is op verzoek van VR maandelijks gefactureerd.	€ 83.163	€ -
Communicatie	€ 266.571	Niet alle corona uren zijn in rekening gebracht bij de klant omdat een deel van deze uren geboekt is onder reguliere trekkingsuren. Ter ondersteuning van de Veiligheidsregio is voor de periode van maart tot en met september extra inzet georganiseerd. Deze inzet is volledig betaald door de VR.	€ 266.571	€ 76.765
P&O	€ 25.000	Lagere omzet trainingscentrum, waardoor niet alle P-lasten gedekt zijn.	€ -	€ 54.666
Centraal	€ 7.500	Operationeel maken RPA (robotisering)		€ 7.500
FZ	€ 20.705	De facturen voor de kosten voor de 1,5 meter aanpassingen zijn rechtstreeks naar de GRD (BDR) gegaan.	€ 20.705	€ -
SCD	€ -	Indirecte kosten door herprioritering van de werkzaamheden of het later in moeten lopen van achterstanden.	€ -	€ -
Totaal	€ 601.340		€ 441.958	€ 265.813

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reguliere exploitatie	52.779	52.779	-	54.633	54.633	-	1.854	1.854	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	52.779	52.779	-	54.633	54.633	-	1.854	1.854	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Extra dienstverlening: personeel	I	-	1.347	-1.347	Ja
B.	Doorberekende middelen: materieel	I	-	644	-644	Ja
C.	Lagere kosten bedrijfsvoering	I	179	-	179	Ja
D.	Vaste activa	I	-	41	-41	Ja
	<i>Subtotaal</i>		179	2.032	-1.854	
	Baten					
A.	Extra dienstverlening: personeel	I	1.333	-	1.333	Ja
B.	Doorberekende middelen: materieel	I	644	-	644	Ja
E.	Vrijval voorziening frictiekosten	I	163	-	163	Ja
F.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	286	-286	Ja
	<i>Subtotaal</i>		2.140	286	1.854	
	Saldo van baten en lasten		2.319	2.319	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		2.319	2.319	-	

Toelichting:

A. Extra Dienstverlening: personeel

In 2020 zijn extra personeelslasten gemaakt om met name aan de vraag voor aanvullende dienstverlening te kunnen voldoen. Tegenover deze extra lasten staan dan ook extra baten.

B. Extra Dienstverlening: materieel

De aanschaf van vooral ICT-gerelateerde producten (laptops, telefoons) door klanten leiden tot hogere lasten. Deze lasten worden doorberekend aan de afnemers van de producten. Deze lasten worden dan ook volledig gedekt door extra baten.

C. Lagere kosten bedrijfsvoering

In dit bijzondere (corona) jaar ontstaan er op de materiele bedrijfsvoeringsbudgetten uitschieters. Per saldo resulteert dit in lagere uitgaven.

D. Vaste activa

Conform regelgeving is door het in gebruik nemen van het nieuwe personeel systeem noodzakelijk om de huidige buitengebruik gestelde systeem af te waarderen.

E. Vrijval voorzieningen frictiekosten

De hoogte van de twee voorzieningen voor bovenformatief personeel is opnieuw vastgesteld bij de jaarrekening. Bij beide voorzieningen valt een deel vrij. Eén en ander is conform bestendige gedragslijn.

E. Saldo resultaatbepaling

Het saldo resultaatbepaling ter grootte van € 286.000 wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Algemeen

Zoals in de samenvatting is beschreven heeft de COVID-19 uitbraak binnen GBD/OCD vooral aanmerkelijke effecten op de uitvoering van de belastingtaken. Wij hebben een speciale belastingmonitor gemaakt die gemeentebestuurders maandelijks op de hoogte hield van de kerncijfers rondom de belastingopbrengsten. Voor de bedrijfsvoering hadden wij in de risicoparagraaf van de 2^e bestuursrapportage 2020 alleen risico's opgenomen die voor de bedrijfsvoering van belang zijn. Het totaal aan risico's voor GBD/OCD bedroeg € 740.000 (WOZ-bezwaarschriften via no cure, no pay-bureaus: € 500.000 en COVID-19: € 240.000). Hiervan is € 140.000 manifest geworden.

In samenwerking met de Erasmusuniversiteit is bezien in hoeverre de gemeenten ondernemers tijdens de coronacrisis kunnen ondersteunen door maatregelen op het gebied van lokale heffingen te nemen. GBD zelf heeft via betalingsregelingen en uitstel van betaling trachten de lastendruk op specifieke ondernemers/ ondernemingen voor 2020 te verminderen zonder de zeker nu noodzakelijke opbrengsten te veel geweld aan te doen. Dit geschiedt vanzelfsprekend in zeer nauwe samenwerking met de gemeenten.

De tweede ontwikkeling die majeure gevolgen had voor de bedrijfsvoering is de toename van de WOZ-bezwaarschriften. De wijze waarop deze bureaus opereren en het feit dat het aantal van deze bureaus toeneemt, kan een voorbode zijn voor wederom een aanzienlijke stijging in 2021. Inmiddels is er bijna een verdubbeling van het aantal WOZ-bezwaarschriften te melden (in vergelijking met de primaire begroting). GBD/OCD heeft de budgettaire gevolgen van de behandeling van de WOZ-bezwaarschriften zoveel mogelijk te beperken door overleg met de no cure, no pay-bureaus en het verhogen van een doelmatige en doeltreffende afhandeling. Met deze activiteiten is aan het nog open staande risico ad € 500.000 grotendeels ontkomen.

Het Smart Data Center heeft, hoewel vertraagd door de gevolgen van de COVID-crisis, stappen gezet in het ontwikkelen van een model om kostendekkend te zijn. Dat gebeurt op twee manieren. In de eerste plaats door betaalde projecten van opdrachtgevers, zowel binnen de GRD als bij de Drechtstedengemeenten. Ook bevinden gesprekken over samenwerkingsovereenkomsten met externe gemeenten en GR'en zich in een gevorderd stadium, zonder dat daarbij de dienstverlening aan de Drechtstedengemeenten belemmerd wordt.

Voor onze GEO-activiteiten melden wij in 2020 het tot stand komen van nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met Dordrecht en Zwijndrecht. Op onze landmeetkundige activiteiten hebben wij een positief saldo te melden van € 97.000.

COVID-19

De COVID-19 uitbraak herbergde vooral aanmerkelijke risico's voor de belastingopbrengsten van de deelnemende gemeenten. Gemeenten zijn hier gedurende het jaar steeds volledig over ingelicht. Voor de bedrijfsvoering hebben wij in de risicoparagraaf alleen risico's opgenomen die voor de bedrijfsvoering van belang zijn. Het totaal aan risico's voor GBD/OCD bedroeg € 240.000. Het betreft hier met name mogelijke extra invorderingskosten, vermindering inkomsten van dwanginvordering en opdrachtvermindering OCD.

In samenwerking met de Erasmusuniversiteit werd bezien in hoeverre de gemeenten ondernemers kunnen ondersteunen door maatregelen op het gebied van lokale heffingen te nemen. GBD zelf zal via betalingsregelingen en uitstel van betaling trachten de lastendruk op specifieke ondernemers/ ondernemingen voor 2020 te verminderen zonder de zeker nu noodzakelijke opbrengsten te veel geweld aan te doen. Dit geschiedt vanzelfsprekend in zeer nauwe samenwerking met de gemeenten. Uit de resultaten blijkt dat het gemelde COVID-19-risico voor de belastinguitvoering ad € 90.000 inmiddels onontkoombaar is gebleken.

Voor de onderzoeksactiviteiten van de GBD/OCD was een risico van € 150.000. Dit risico is beperkt voor € 13.000 manifest geworden, dankzij het goed vullen van de orderportefeuilles.

Wat hebben we bereikt?

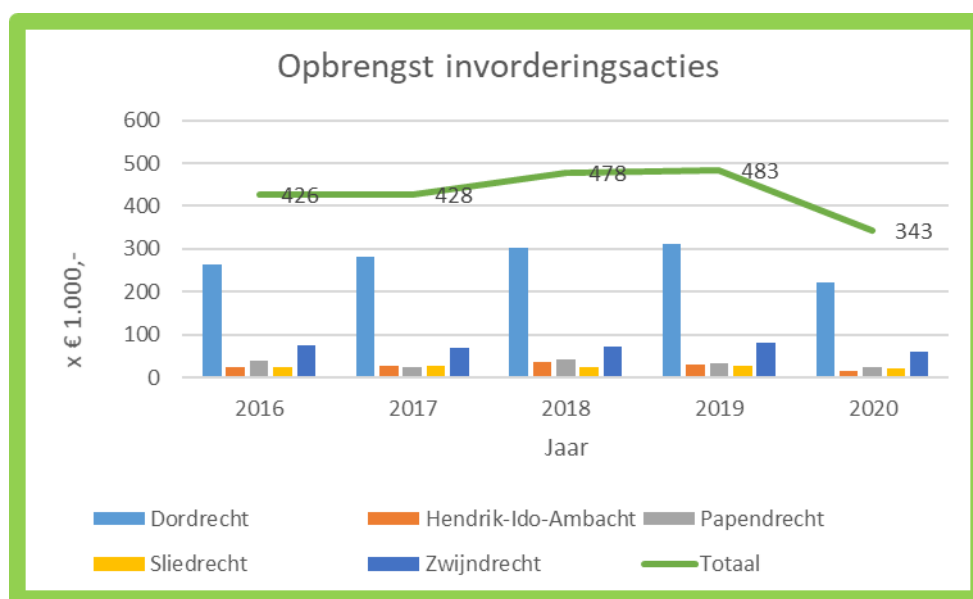
Heffing Invordering en Dienstverlening

Uitgangspunt hier is een eerlijk en transparant heffen en innen van lokale belastingen, conform de regelgeving van de deelnemende gemeenten. Dit onderdeel van GBD/OCD is verantwoordelijk voor het realiseren van lokale belastingopbrengsten in overeenstemming met de gemeentelijke begrotingen. De inrichting van een digitale balie is stapsgewijs ingevoerd.

Kerncijfers 2020

Productie	Bedrag/aantal	Afnemers
Totaal te verwachten opbrengst 2021	€ 125 miljoen	5 gemeenten
Totaal aantal gecombineerde aanslagen	135.000	idem
Aantal aanmaningen	15.000	Idem
Aantal dwangbevelen	9.000	idem
Maandelijks automatische incasso's	840.000	Idem
Verzoeken kwijtschelding	10.500	idem
Aanslagen Naheffing Parkeren	14.500	idem

In de begroting wordt door de GBD/OCD rekening gehouden met extra inkomsten vanwege de aanmaningen en dwangbevelen in 2020. Wij hebben in de 2^e bestuursrapportage reeds opgenomen dat de inkomsten, vanwege door de gemeenten gevraagde coulance bij dwanginvordering lager zouden uitvallen. In het laatste kwartaal is hier nog enige positieve correctie te melden. Het verschil met voorgaande jaren is in de grafiek weergegeven.

Bezwaar en Beroep

Bezwaar en beroep heroverweegt beslissingen die zijn genomen op het gebied van de lokale heffingen en de WOZ-waarden. Primair staat het waarborgen van rechtsgelijkheid van inwoners, ondernemers en instellingen. Hier worden ook signalen afgegeven voor het verbeteren van de primaire besluiten en de aanpassing van procedures.

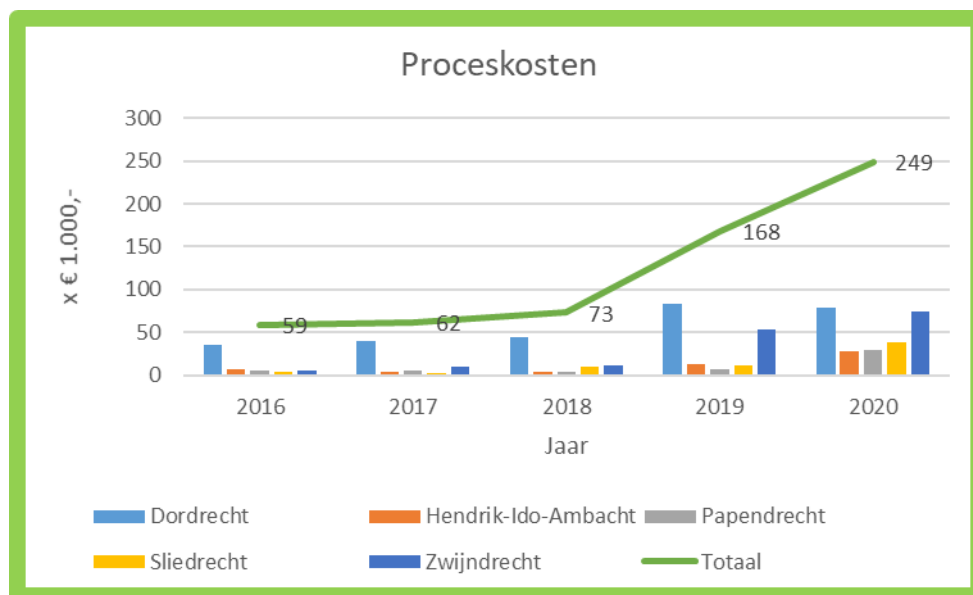
Kerncijfers prognose (basisprognose 2020)

Type bezwaar	Aantal	Afnemers
Heffingsbezwaren	750	5 gemeenten
Waardebezwaren	1.500	idem
Bezwaren Parkeerheffingen	1.800	Idem

Het werkelijk aantal bezwaren (5.044) oversteeg de bovenstaande prognose (4.050). Dit is vooral te wijten aan een bijna verdubbeling van het aantal waardebezwaren (no cure, no pay-bureaus).

Hier hebben wij een hoog risico van € 500.000 gemeld vanwege de activiteiten van de zogenaamde no cure, no pay-bureaus. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken dat door slimme afhandeling en directe contacten met deze bureaus dit risico aanmerkelijk is beperkt. Het WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie J&V) heeft een onderzoek uitgevoerd naar deze praktijken. Het WODC is niet met voorstellen gekomen die de risico's indammen.

De impact van deze bureaus op onze proceskosten is in de onderstaande grafiek weergegeven.

Onderzoekcentrum Drechtsteden/ Smart data Center

Het OCD/SDC is onderdeel van deze deelbegroting. Om het onafhankelijk karakter van dit onderdeel te onderstrepen wordt de naam en de logovoering van het OCD naar buiten toe gehandhaafd.

Het OCD/SDC is een echte kennispartner binnen het netwerk. Zij werkt ondernemend en vraag- gestuurd aan het geven van inzicht op relevante vraagstukken binnen de Drechtsteden. Het OCD kan snel inspelen op uiteenlopende beleidsonderwerpen en heeft een proactieve werkwijze en een signaalfunctie voor maatschappelijke ontwikkelingen. Met de inzet van kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden geven wij inzicht in de effecten van beleid.

Wij doen dit in de eerste plaats via de basisdienstverlening. Dit zijn onderzoeken en producten die wij periodiek voor alle zeven gemeenten uitvoeren. Denk bijvoorbeeld aan Monitor Economie, de Banenmonitor, de Veiligheidsmonitor en de Monitor Sociaal. Ook beheren wij voor de gemeenten de bewonerspanels waar vragen aan kunnen worden voorgelegd.

Daarnaast voeren wij voor de gemeenten in de regio Drechtsteden en af en toe daarbuiten aanvullende onderzoeksopdrachten uit binnen de verschillende beleidsdomeinen. Opvallend is de coronamonitor die door het OCD voor de gemeenten in de regio Zuid-Holland-Zuid is ontwikkeld,. Deze monitor is een bruikbaar instrument geworden voor het lokaal, bestuurlijk inzicht in de gevolgen van de crisis.

Het OCD is ook beheerder van het Smart Data Center. Het gewicht dat de activiteiten van dit bedrijfsonderdeel heeft voor de overige GRD-organisaties en de gemeenten neemt snel toe. Uit het RPP zou € 200.000 vrijgemaakt worden voor verdere ontwikkeling (ook in relatie tot de monitor van de gevolgen van de COVID-19 uitbraak). Inmiddels is gebleken dat het RPP hiervoor helaas niet over het benodigde budget beschikt. Dit leidt tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

Kerncijfers 2020

Activiteiten	Waardevolume	Afnemers
Basisdienstverlening	€ 775.000	7 Drechtsteden
Opbrengst extra opdrachten (minimum)	€ 200.000	Idem
Smart Data Center (gemeenten)	€ 120.000	Idem
Smart Data Center (GRD)	€ 200.000	GRD

Het Smart Data Center heeft, hoewel vertraagd door de gevolgen van de COVID-19 crisis, stappen gezet in het ontwikkelen van een model om kostendekkend te zijn. Dat gebeurt op twee manieren. In de eerste plaats door betaalde projecten van opdrachtgevers, zowel binnen de GRD als bij de Drechtstedengemeenten. Ook bevinden gesprekken over samenwerkingsovereenkomsten met externe gemeenten en GR'en zich in een gevorderd stadium. Zodanig vormgegeven dat de dienstverlening aan de Drechtstedengemeenten niet belemmerd wordt.

Basisregistraties, Ruimtelijke informatie en Waardebepaling (BRIW)

Dit bedrijfsonderdeel kent drie basistaken: objectenbeheer (wettelijke basisregistraties), GEO-producten en diensten (Drechtmaps, landmeetkunde, themakaarten) en het waarderen van onroerende zaken (uitvoeren Wet WOZ). Uitgangspunt daarbij is zoveel mogelijk eenmalig data verzamelen voor meervoudig gebruik in de verschillende registraties.

Kerngegevens 2020

Activiteiten	Aantal	Afnemers
BAG-mutaties	10.500	Dordrecht, HIA, Zwijndrecht
Raadplegingen Drechtmaps	98.000	Alle 7 gemeenten
WOZ-waarden	133.000	5 gemeenten

Hat aantal BAG-mutaties was in 2020 86.226. Dit was een veelvoud van het aantal in de kerngegevens. De prognose was derhalve veel te laag ingeschat.

Dit onderdeel van de GBD/OCD verzorgt ook landmeetkundige activiteiten. Hier is € 97.000 aan extra voordeel te melden.

De Waarderingskamer heeft ons werk voor de uitvoering van de Wet WOZ gewaardeerd met een extra ster. Het toekennen van sterren is een oordeelmethode van de Waarderingskamer.

Procesondersteuning en Control

Bij Procesondersteuning en Control is de brede control op de bedrijfsvoering belegd. Ook de verschillende voorgeschreven administraties, de procesbeschrijvingen en het contractbeheer is hierin begrepen. Daarnaast is deze unit verantwoordelijk voor het op orde houden van de verschillende geautomatiseerde systemen en draait zij producties ten behoeve van de aanslagoplegging.

Kerncijfers 2020

Activiteiten	Aantal	7 gemeenten
Werkplekkenbeheer GBD/OCD	70	idem
Voorgeschreven P&C-producties	33	Idem
Toetsing verordeningen	35	5 gemeenten
Aanslagregels	520.000	5 gemeenten

Wat hebben wij gedaan?

Bij de ontwikkeling van de strategische visies zijn ook succes-indicatoren benoemd die tot de voornoemde productiecijfers moeten leiden. Deze indicatoren worden periodiek in het MT van de GBD/OCD besproken en vormen de basis van de resultaatverantwoording in de twee bestuursrapportages en het jaarverslag.

Succesfactor	Indicator	waarde 2020
Belastingopbrengsten realiseren	Percentage oninbaar	Maximaal oninbaar 1% (excl. parkeren 3,5%), voorgestelde verhoging voor gebruikersheffingen vanwege COVID-19 5%
WOZ-beschikkingen verzenden	Percentage beschikkingen	100% totale voorraad
Aanslagen verzenden	Aantal verzonden aanslagen	100% binnen 6 maanden na ontstaan belastingenschuld
Basisregistraties op orde	Voldoen wettelijke normering	100%
Kwijtscheldingsverzoeken	Termijn afdoening	100% binnen 90 dagen
Bezwaarschriften	Termijn afdoening	25% binnen 3 maanden 100% binnen wettelijke termijn
Actualiteit Drechtmaps	Beschikbaarheid/tijdige verwerking	100% beschikbaar op alle werkdagen, actueel maximaal 3 maanden na signalering
Beschikbaarheid en actualiteit Basisinformatie OCD	Beschikbaar op werkdagen	Geen klachten
Inzicht trend en ontwikkelingen monitoren	Rapportagemomenten Tevredenheid	Minimaal 1 monitor per themagebied Tenminste 80% tevredenheid
Dashboards	Aantal	Minimaal 1 per themagebied Tenminste 80% tevredenheid
Kennisateliers	Aantal	Minimaal 3 met externe experts Opkomst 60% van de genodigden Tevredenheid tenminste 75%
Infographics	Percentage tevredenheid	Tenminste 75% tevredenheid
Bewonerspanels	Aantal Tevredenheid	Minimaal 2 per gemeente Tenminste 80% tevredenheid

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	8.547	8.547	-	9.482	9.482	-	935	935	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	8.547	8.547	-	9.482	9.482	-	935	935	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	GEO-activiteiten (m.n. landmeten)	I	-	287	-287	Alle deelnemers
B.	Hogere uitvoeringskosten bel./WOZ	I	-	309	-422	5 deelnemers*
C.	OCD/ Smart Data Center	I	-	339	-226	Alle deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		-	935	-935	
	Baten					
A.	GEO-activiteiten (m.n. landmeten)	I	384	-	384	Alle deelnemers
D.	Extra inkomsten invordering	I	93	-	93	Deelnemers belastingen
C.	OCD/ Smart Data Center	I	126	-	126	Alle deelnemers
E.	Saldo resultaatbepaling GBD/hogere bijdrage gemeenten	I	119	-	119	Deelnemers belastingen
F.	Saldo resultaatbepaling OCD/hogere bijdrage gemeenten	I	213	-	213	Alle deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		935	-	935	
	Saldo van baten en lasten		935	935	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		935	935	-	

*) Deelnemers belastingen zijn: Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.

Toelichting:

A. GEO-activiteiten (landmeten)

In het GEO-domein is vooral vanwege de landmeetkundige activiteiten een voordeel gehaald van € 97.000.

B. Hogere uitvoeringskosten bel./WOZ

Het betreft hier vooral kosten voor de digitale balie en de uitvoering van de WOZ (NCNP, dataopwerking). Normaliter zou de GBD/OCD dit voor een deel uit de eigen begroting kunnen bekostigen. De extra aandacht voor belastingplichtigen in de COVID-19-crisis belemmerde dit. Het gemelde risico ad € 500.000 voor de extra WOZ-bezwaarschriften is door slimme afhandeling en zakelijk contact met de no cure, no pay-bureaus zeer beperkt gehouden.

C. OCD/ Smart Data Center

Het verwachte omzetverlies van het OCD/SDC door COVID-19, ad € 150.000 is door doortastende en succesvolle acquisitie tot een minimum beperkt (€ 13.000). Door het niet kunnen beschikken over een bijdrage uit het RPP, worden de begrote lasten via de resultaatbepaling gedekt.

D. Extra inkomsten invordering

Belastingen heeft € 250.000 begroot aan inkomsten uit aanmaningen en dwangbevelen. In 2020 is dit € 343.000.

E. Saldo resultaatbepaling GBD

Het saldo van de resultaatbepaling ter grootte van in totaal € 119.000 wordt afgerekend met de gemeenten.

F. Saldo resultaatbepaling OCD

Het saldo van de resultaatbepaling ter grootte van in totaal € 213.000 wordt afgerekend met de gemeenten.

2.4. Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-215	-215	-	-155	-155	-	60	60	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-215	-215	-	-155	-155	-	60	60	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Bedrijfsvoering	I	-	60	-60	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		-	60	-60	
A.	Saldo resultaatbepaling/ hogere bijdragen gemeenten	I	60	-	60	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		60	-	60	
	Saldo van baten en lasten		60	60	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		60	60	-	

Toelichting:

A. Bedrijfsvoering

Op diverse bedrijfsvoeringsbudgetten is op de lastenkant per saldo een nadeel ontstaan van € 60.000. Dit is het gevolg van diverse kleinere posten. Als gevolg van dit tekort wordt aanvullend via resultaatbepaling € 60.000 in rekening gebracht bij de gemeenten.

2.5. Overhead

Op basis van het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt:

Begrotingsprogramma	Actuele begroting 2020			Realisatie 2020			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en bestuur	1.955	-	-1.955	2.038	-	-2.038	83	-	-83
Regiogriffie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociale Dienst	19.514	28	-19.486	19.728	241	-19.487	214	213	-1
<i>Bedrijfsvoering:</i>									
Ingenieursbureau	1.900	-	-1.900	1.950	136	-1.814	50	136	86
Servicecentrum	52.779	52.779	-	54.633	54.633	-	1.854	1.854	-
Gemeentebelastingen	2.212	250	-1.962	2.212	-	-2.212	-	-250	-250
Subtotaal bedrijfsvoering	56.891	53.029	-3.862	58.795	54.769	-4.026	1.904	1.740	-164
Totaal	78.360	53.057	-25.303	80.561	55.010	-25.551	2.201	1.953	-248

2.6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

In samenwerking met onze fiscalist zijn we tot de aangiftes vennootschapsbelasting voor 2016, 2017 en 2018 gekomen. We verwachten geen vennootschapsbelasting te hoeven betalen over de jaren 2019 en 2020. De definitieve aanslag vennootschapsbelasting kan afwijken van het nu ingeschatte bedrag.

3. Verplichte paragrafen

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die de GRD heeft om deze niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de GRD in staat is om materiële tegenvallers op te kunnen vangen binnen de eigen begroting zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus de continuïteit van de GRD te waarborgen. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening ondervangen kunnen worden.

Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GRD beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves. De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de gemeentelijke taken, ook voor de taken die aan de GRD zijn overgedragen. Gemeenten zijn dan ook beter in staat het benodigde weerstandsvermogen integraal en efficiënt te bepalen en daarbij in te passen in het lokale beleid daarvoor. Hierbij wordt tevens onnodige reservevorming en daarmee onnodig beslag van financiële middelen voorkomen;
2. De keuze weerstandsvermogen op één plaats, bij de gemeenten, te organiseren geeft duidelijkheid. Indien bij de GRD ook reserves worden aangehouden blijft onzeker of die reserves wel nodig zijn, of ze groot genoeg zijn en/of wanneer gemeenten toch aangesproken gaan worden wanneer risico's zich voordoen;
3. Besluitvorming is eenvoudiger. Door de keuze bij de GRD geen reserves aan te houden voor het organiseren van weerstandsvermogen, zullen bij positieve exploitatieresultaten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Voorbeelden hiervan zijn fondsvorming, budgetoverheveling, tijdelijke negatieve reserves. De Drechtraad beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve en over de omvang, opbouw en aanwending.

(bedragen x € 1.000)

	2016	2017	2018	2019	2020
Algemene reserve	481	-700	-294	-269	-223
Exploitatiereserves	1.042	164	-	-	-
Bureau Drechtsteden	194	-	-	-	-
Regiogriffie	10	-	-	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	250	-	-	-	-
Servicecentrum Drechtsteden	331	-	-	-	-
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	257	164	-	-	-

Bestemmingsreserves	2.155	596	964	587	1.156
Bestemmingreserve BWS subsidie.	465	-	-	-	-
Innovatiereserve BDS	187	-	-	-	-
Reserve Groeiagenda	-	110	400	200	-
Innovatiereserve SDD	221	209	209	209	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	299	246	208	178	178
Programmareserve minimabeleid	186	-	-	-	-
Frictiereserve IBD	-	-366	-	-	-
Frictiereserve SCD	797	397	147	-	769
Totaal reserves	3.678	60	670	318	933

In onderstaande tabel zijn de risico's opgenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In de derde kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans zeer groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 90%, 80% bij een grote kans, 50% bij een gemiddelde kans, 30% bij een kleine kans en 10% bij een zeer kleine kans.

(bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
GRD	Vennootschapsbelasting	Klein	0,0	De Vpb voor overheidsondernemingen is ingevoerd per 2016. Over 2016, 2017 en 2018 is inmiddels aangifte gedaan. Over deze jaren was geen Vpb verschuldigd. Risico is dat over latere jaren belasting moet worden betaald. Impact 30% * € 100.000.
SDD	Wmo dagbesteding	Middel	0,3	Het stoppen van de coulancregeling per 1 juli zorgt met name bij aanbieders van dagbesteding tot een forse omzetsdaling als gevolg van de kleinere groepsgrootte en het (landelijke) uitgangspunt dat vanaf 1 juli alleen nog de feitelijk geleverde zorg gedeclareerd kan worden. Dit uitgangspunt lijkt vooral gebaseerd op de veronderstelling dat de dienstverlening na versoepeling van de richtlijnen op het op oude niveau gebracht zou kunnen worden maar dit blijkt in de praktijk verre van haalbaar. Daarnaast heeft de eerste golf maar ook het huidige testbeleid een fors effect op de bezetting bij zorgaanbieders. Aanbieders worden op dit moment geconfronteerd met ziekteverzuimpercentages van 20 tot 25% en stijgende personeelslasten (a.g.v. aanvullende inhuur). Aanbieders binnen de Drechtsteden hebben inmiddels aandacht gevraagd voor het exploitatieprobleem waar zij a.g.v. van bovenstaande mee worden geconfronteerd en zij zullen dit via de branchevereniging ook landelijk doen. Mogelijk dat dit op onderdelen of voor specifieke aanbieders toch aanleiding is voor het hervatten van een coulancregeling. Impact: 50% * € 500.000.
Totaal			€ 0,3	

Openstaande positieve risico's (kansen)

(bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SCD	Openstaande vordering fraudezaak	Klein	€ 0,1	Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. Bij vonnis van de Rechtbank Rotterdam, en daarna in hoger beroep, bij arrest van het Gerechtshof Den Haag is betrokkene veroordeeld tot betaling van ruim € 500.000 aan Drechtsteden. De termijn om in cassatie te gaan bij de Hoge Raad is - ongebruikt - verstreken, zodat de uitspraak daarmee definitief is. Naar verwachting wordt slechts een fractie van het bedrag uitgekeerd na gelegd beslag (< € 5.000). De fraudeverzekering van Drechtsteden keert vooralsnog niet uit, omdat zij de strafzaak wil afwachten. Pas als sprake is van een vaststaand strafbaar feit, zou er reden zijn om uit te keren. De strafzaak is echter nog steeds aanhangig, mede vanwege het feit dat betrokkene er alles aan doet om deze zaak te traineren.

Totaal			€ 0,1	
--------	--	--	-------	--

Afgeronde en vervallen risico's

(bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
GRD	Huisvesting	Middel	0,3	Het dienstengebouw en de Hellingen zijn gehuurd tot en met 2022. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Verder wordt kritisch gekeken naar onderhoudsverplichtingen. Daarnaast zullen kosten moeten worden gemaakt voor de voorbereiding op de huisvesting na 2022. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
BDR	Het niet rondkomen van de Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van ruimtelijke economie tussen de zeven gemeenten	Klein	1,0	Inmiddels is dit risico vervallen. De overeenkomst is rondgekomen en de begrotingen van de GRD en de gemeente Dordrecht zijn gewijzigd.
SDD	Wijkhopper	Zeër klein	0,1	In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel begroot op € 0,2 mln. in 2020, oplopend naar € 0,5 mln. in 2021. Het voordeel zal niet in zijn volledigheid worden gerealiseerd wanneer:- De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper.- Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden.- Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan. Het risico is afgevoerd omdat het zich niet heeft voorgedaan in 2020. Impact: € 500.000 * 10%.
SDD	Rechtmatigheidsrisico TOZO regeling	Groot	3,4	De Tozo-regeling wordt onder bepaalde voorwaarden verstrekt aan ondernemers. Bij de start van de Tozo regeling is door het Rijk mondeling aangegeven dat er alleen een beperkte toetsing zou plaatsvinden. Op basis hiervan zijn gemeenten gestart met de uitvoering. Pas in de loop van de uitvoering, is de wet vastgesteld en er wordt nog gewerkt aan het controleprotocol waarmee de uitkering wordt gecontroleerd (rechtmatigheidscontrole). Door later aanvullende voorwaarden aan de betaalde uitkering toe te voegen bestaat de kans dat een deel <aanname 10%> van het uitbetaalde bedrag van € 38,0 mln. door het Rijk zal worden teruggevorderd. Ondanks intensieve lobby richting het Rijk is een regeling vastgesteld waarbij alle (mogelijke) foutieve uitbetaalde vergoedingen moeten worden terugbetaald. Om het risico te beperken is er een grote herstelactie gestart om alle dossiers van uitbetaalde klanten achteraf te controleren en waar mogelijk te herstellen. Impact: 90% * € 3,8 mln. Bij jaarrekeningcontrole door accountant is geen onrechtmatigheid en onzekerheden gebleken en daarmee is het risico vervallen.
SDD	Wmo constante prijzen voor dienstverlening	Groot	1,4	In de meerjarenbegroting 2021-2023 is rekening gehouden met constante prijzen, ten opzichte van 2020, van zorg die klanten afnemen. Er is een aanzienlijke kans dat de werkelijke prijzen meerjarig hoger zijn. Reden is dat complexere zorg wordt gevraagd als gevolg van vergrijzing en mensen die met zorg langer thuis wonen. Deze prijsstijging is nu niet in de begroting verwerkt. Maximale omvang loopt op van € 1,6 mln. in 2021 naar € 5,5 mln. in 2024. Het risico is afgevoerd omdat de begroting 2020 van de Wmo niet is overschreden. Impact: 90% * € 1,6 mln.
SDD	Wmo huishoudelijke ondersteuning	Middel	1,0	Bij de Wmo huishoudelijke ondersteuning speelt een aantal zaken waarvan we verwachten dat hierdoor de uitgaven voor gemeenten zullen toenemen. Een van die dingen is de invoering van het abonnementstarief voor eigen bijdragen. Het kabinet heeft met ingang van 2019 een uniform tarief van € 17,50 per vier weken voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen in te voeren. Door een combinatie van de vergrijzing, de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen en de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage zal het beroep op de huishoudelijke ondersteuning komende jaren verder toenemen. In 2019 is mede als gevolg van de aanzuigende werking het klantenbestand met 22% gestegen. In de begroting 2020 is rekening gehouden met een verwachte stijging van het aantal indicaties met slechts 8%. De verwachting is dat hierdoor de uitgaven huishoudelijke ondersteuning in 2020 sterker zullen stijgen dan nu begroot. Over de eerste 8 maanden van het jaar is het aantal indicaties met 7,3% gestegen. Bij een gelijk aanhoudende trend loopt het aantal nieuwe indicaties verder op naar 11%. Dat is hoger dan waarmee in de begroting is rekening

				gehouden. Mogelijk zal de groei gaan versnellen als gevolg van de stapsgewijze verruimingen van de bewegingsvrijheid vanaf juni na de lockdown. Het risico is afgevoerd, de begroting Huishoudelijke ondersteuning 2020 niet is overschreden. Impact: 50% * € 2,0 mln.
SDD	Wmo begeleiding	Middel	-0,5	Het groeipercentage van het aantal indicaties Individuele Begeleiding en Dagbesteding in 2020 is gebaseerd op een verwachte stijging van 15% en respectievelijk 5% in 2019 (t.o.v. 2018). Uitgaande van de ontwikkeling van het aantal indicaties over de eerste 8 maanden van 2020, dan zien we dat Individuele Begeleiding met 2,5% is gestegen (omgerekend is dat 3,8% op jaarbasis) en Dagbesteding gedaald met -/- 6,1% (-/- 9,2% op jaarbasis). Onduidelijk of deze ontwikkeling daadwerkelijk doorzet nu na de lockdown, met de stapsgewijze verruimingen van de bewegingsvrijheid vanaf juni, geleidelijk herstel is ingetreden. Toch wordt deze ontwikkeling gezien als een positief risico (kans) dat de uitgaven in 2020 minder hard groeien dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Risico is afgevoerd, bij de 2 ^e bestuursrapportage is de begroting neerwaarts bijgesteld. Impact: 50% * -/- € 1.000.000.
SDD	Apparaatskosten	Groot	0,8	Er is alleen maar rekening gehouden met prijsstijging bij het apparaat, terwijl bij diverse onderdelen dienstverlening met meer dan 5-10% groeit. De aanname is dat er geen groei van het apparaat nodig is, als meer activiteiten beter geautomatiseerd worden ondersteund. De afgelopen jaren is veel ICT-innovatie echter vertraagd of nog niet uitgevoerd. Het risico is binnen het budget van formatie en externe inhuur opgevangen. Impact: 75% * € 1.000.000.
SDD	Bedrijfsvoering	Middel	0,1	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben afgelopen jaar hebben ervaren onderstrepen dit. Risico heeft zich niet voorgedaan. Impact: 50% * € 200.000.
SDD	Samenwerking met gemeenten o.b.v. regionale visie sociaal domein	Zeer klein	0,0	In 2019 is een regionale visie Sociaal Domein opgesteld. Samen met gemeenten wordt invulling gegeven aan deze visie. Voor de implementatie zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld, terwijl wel vorm gegeven wordt aan de samenwerking. De SDD probeert nu deze kosten te vangen door te schuiven met bestaande middelen. Opgevangen binnen bestaande middelen. Impact: 10% * € 300.000.
SDD	Effect corona-crisis		p.m.	Door de corona-maatregelen worden alle activiteiten van de SDD geraakt. De omvang van het risico is op dit moment nog niet goed te schatten. Dit hangt namelijk samen met de duur van de coronamaatregelen en economische schade die deze maatregelen veroorzaken. Om dit risico en de mogelijke maatregelen beter te kunnen inschatten worden aan de hand van de CPB scenario's een impactanalyse gemaakt. Alle maatregelen zijn uitgevoerd.
SDD	Meerkosten Wmo Corona	Middel	0,1	Naast de continuïteit van financiering hebben de zorgaanbieders te maken met meerkosten om de zorg te continueren gedurende de Coronacrisis. De Drechtstedengemeenten zijn hiervoor door het Rijk met circa € 0,5 mln. gecompenseerd in de algemene uitkering. In deze jaarrekening is een bedrag van € 0,25 mln. verwerkt aan meerkosten. Daarmee is de ontvangen compensatie weliswaar nog niet volledig besteed, rekening moet worden gehouden dat in 2021 nog declaraties meerkosten over 2020 van de zorgaanbieders kunnen nakomen. Voor 2021 heeft de VNG met het Rijk de principeafpraak gemaakt dat gemeenten reëel worden gecompenseerd voor de kosten die zij maken als gevolg van de coronamaatregelen. Impact: 50% * € 250.000. Voor jaarrekening 2020 heeft het risico zich volledig voorgedaan en is het resultaat conform in de jaarrekening verwerkt.
SCD	Realisatie taakstelling ICT	Middel	0,3	Het gekwantificeerde bedrag is met name ICT gerelateerd: de totale taakstelling op ICT (2% korting en extra besparingspotentieel ICT verandert!) komt in 2020 op € 0,7 miljoen. Op basis van de huidige inzichten verwacht het SCD de taakstelling van € 717.000 in het programma ICT Verandert! na de implementatiefase te realiseren.

				Het risico dat de taakstelling in de jaren daarvoor niet geheel wordt gerealiseerd, is gekwantificeerd op 50%. Impact: 50% * € 617.000.
SCD	Effect coronacrisis	Groot	0,3	De coronacrisis heeft grote invloed op het werk. Het risico is dat er extra kosten moeten worden gemaakt en/of dat baten achterblijven ten opzichte van de begroting.
GBD	Effect coronacrisis	Groot	0,2	De coronacrisis heeft grote invloed op het werk. Het risico is dat er extra kosten moeten worden gemaakt en/of dat baten achterblijven ten opzichte van de begroting.
GBD	Effect coronacrisis	Groot	0,5	Extra op de voorstellen in de exploitatie. De huidige wet- en regelgeving blijft aanleiding voor dienstverleners (NCNP) burgers en bedrijven op te roepen tot het indienen van bezwaren. De proceskosten die wij hiervoor moeten betalen en de druk op de personele capaciteit zijn een grote zorg.
Totaal			€ 9,0	

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen voortaan een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Gezien het feit dat de GRD geen grondexploitatie heeft en gemeentelijke belastingen heft, zijn deze kengetallen niet opgenomen. Naast de door de BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Netto schuldquote	3%	4%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	3%	3%	2%
Solvabiliteitsratio	2%	2%	4%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,0%	0,4%
Weerstandsratio	0,08	Niet bekend	3,11

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GRD ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GRD heeft een netto schuldquote van 2%. Dit geeft aan dat de GRD in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. Met correctie voor leningen bedraagt de netto schuldquote van de GRD 2%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de GRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsrisico wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80%. De GRD heeft een ratio van 4% wat zou aangeven dat het bezit van de GRD relatief zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de GRD is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio conform de verwachtingen. Immers, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen mag de GRD een beperkte structurele weerstandscapaciteit in de vorm van reserves aanhouden. Hierdoor heeft de GRD een beperkt eigen vermogen. Wel heeft de GRD relatief hoge bezittingen in de vorm van ICT-activa.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtname van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Weerstandratio

Het weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GRD. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, post onvoorzien en de stille reserves. De GRD heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 933.000. Het totaal van de risico's bedraagt afgerond € 300.000. Hiermee is de weerstandsratio gelijk aan 3,11. De ratio is voldoende. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van de GRD is vastgelegd dat de weerstandscapaciteit van de GRD een incidenteel karakter heeft en op zeer beperkte basis structurele capaciteit (in de vorm van reserves) wordt georganiseerd. In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Gevolg hiervan is dat gemeenten direct aangesproken worden indien financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoen.

3.2. Bedrijfsvoering

3.2.1. Algemeen

Bureau Drechtsteden

In 2020 heeft Bureau Drechtsteden een organisatieverandering ondergaan. De nieuwe oriëntatie van Bureau Drechtsteden vroeg om een ander fundament. Met participatie van de medewerkers is gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw functiehuis, waarin de realisatie van nieuwe ambities wordt bevorderd en de inzet en het talent van alle medewerkers weer volledig is erkend.

Regiogriffie

Op bedrijfsvoering is niet het hele budget uitgegeven, omdat niet goed te voorzien was, hoe de ontwikkeling van de Regiogriffie na 2020 zou gaan verlopen. Daarom zijn geen onnodige kosten gemaakt.

Ingenieursbureau Drechtsteden

In 2020 heeft het IBD de uitgangspunten van het ondernemingsplan 2018-2020 vertaald naar acties, waaronder het investeren in het personeel middels een werkenergieanalyse en de voorbereiding op de in 2021 te voeren POP-gesprekken. Ook is gedurende het jaar het delen van kennis en innovaties door blijven gaan, zij het online. De externe ISO 9001:2015 audit is in 2020 uitstekend verlopen.

Het opleidingsplan 2020 is opgesteld. Bureau breed zijn algemene opleidingen zoals workshop integriteit en heeft het management development traject van de projectregisseurs en het MT verder inhoud gekregen. Er zijn specifieke trainingen gevolgd op het gebied van de thema's 3D modelleren, klimaatadaptatie, circulaire economie en datagestuurde werken. Daarnaast heeft een medewerker de training betonconstructeur afgerond, is een medewerker getraind in het auditeren op de ISO9001:2015 norm en hebben 3 medewerkers een training gehad in het werken met MS Power BI. Ook volgden meerdere medewerkers specifieke vaktechnische opleidingen. Er zijn, door corona, minder workshops, themabijeenkomsten en excursies georganiseerd waar we onze kennis konden delen en vergroten.

De vaste formatie bleek ook in 2020 niet toereikend om het vele werk te kunnen uitvoeren. Er is daarom weer een groot beroep gedaan op de inzet van de flexibele schil. Afhankelijk van de omvang van het werk kan deze flexibele schil in de tijd meebewegen met de werkvoorraad. De eisen die de wet DBA, of de opvolger daarvan, stelt beperkt wel de inzet van flexibele medewerkers voor langere tijd. Totaal zijn 33 fte (42 personen) gedurende 2020 ingehuurd afgezet tegenover de vaste bezetting van 44 fte.

Voor specialistische onderzoeksvragen werkt IBD al lange tijd samen met de markt. Eind 2017 heeft de Europese aanbesteding van Ingenieursdiensten geleid tot contractering van vijf ingenieursbureaus die op concurrentiebasis diensten zullen leveren aan het IBD. Ook in 2020 heeft het IBD gebruik gemaakt van deze samenwerkingsovereenkomst door bij 40 (2019: 24) projecten samen uitvoering te geven aan de contractvormingsfase.

In 2017 is een verrekensystematiek vastgesteld waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten naar de eigenaren Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam terugvloeien in de vorm van een korting op het uurtarief voor de civieltechnische projecten. Gezien de omvangrijke productie in 2020 kon totaal € 1,7 miljoen (bij de tweede bestuursrapportage begroot op € 1,4 miljoen) korting terugvloeien aan de eigenaren.

Servicecentrum Drechtsteden

In de paragraaf programmaverantwoording (paragraaf 2.3.2.) 'Wat hebben wij bereikt?' wordt de ontwikkeling van de producten, diensten en bedrijfsvoering vermeld. Die onderwerpen geven een beeld van de ontwikkeling van de organisatie en de bedrijfsvoering.

3.2.2. Dienstverlening

Regiogriffie

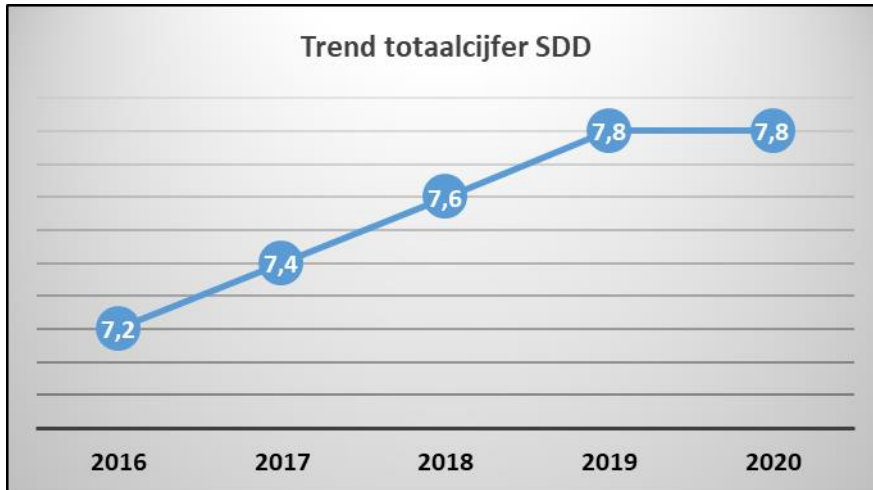
De dienstverlening door de Regiogriffie wordt verleend aan de leden van de Drechtraad en de bijbehorende commissies. Die hebben veelal digitaal vergaderd. Er zijn geen klachten binnen gekomen over de dienstverlening.

Sociale Dienst Drechtsteden

De klanttevredenheid is in 2020 stabiel gebleven met een 7,8 gemiddeld (gewogen gemiddelde van alle gemeten onderdelen). Dat is ruim boven de norm van 7,5 (grafiek 1). De beperkte contactmaatregelen als gevolg van de coronacrisis lijken weinig effect te hebben op de klanttevredenheid. De onderdelen Perspectief & Participatie, Wmo, telefonische dienstverlening en informatie & adviespunt scoren allemaal een 8. Het minst tevreden zijn klanten in 2020 over de email (7,2). Klanten die niet tevreden zijn geven aan dat ze geen reactie hebben ontvangen. Het gaat vooral om de periode november-december. De verklaring hiervoor is een technische storing op de website van de Sociale Dienst Drechtsteden in november 2020. Toen is een groot aantal e-mails niet aangekomen (en dus ook niet beantwoord). Dit probleem is inmiddels gedetecteerd en er is een herstelactie uitgevoerd.

Grafiek 1

Digitale aanvragen

Het aantal digitale aanvragen voor bijstand is fors toegenomen in 2020, vooral door de Tijdelijke Regeling Zelfstandig Ondernemers (Tozo) (zie tabel 1). Het valt op dat de tevredenheid over de digitale aanvraag formulieren gestaag stijgt: van een 7,6 in 2018 naar een 7,9 in 2020.

Digitale aanvragen	2019	2020
Bijstand (levensonderhoud)	1.444	1.552
Minimaregelingen	5.043	5.916
Tozo en noodfonds zzp	-	9.912
Totaal	6.487	17.380

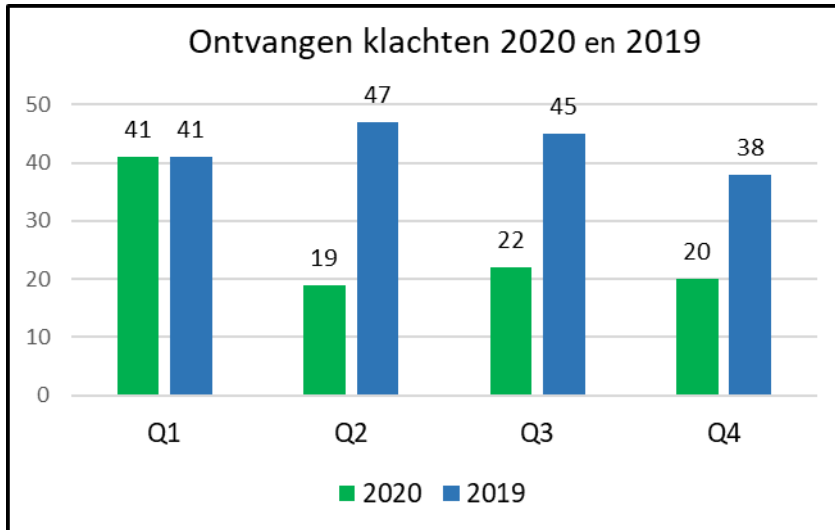
Klachten

Klachten zijn een belangrijk onderdeel van klantsignalen. In 2020 ontvingen de Drechtsteden 102 klachten. Dat is beduidend minder dan in 2019 (toen 171). Hier zijn de effecten van de coronamaatregelen duidelijk zichtbaar; er is veel minder (persoonlijk) klant contact geweest vanaf het 2^e kwartaal. Grafiek 2 en 3 geven beeld van deze trendbreuk.

Grafiek 2

Grafiek 3

Qua soort klachten geeft 2020 een iets ander beeld dan 2019. De meeste klachten gaan (nog steeds) over de werkwijze (30%). Het aandeel klachten over het niet nakomen van afspraken is in 2020 echter toegenomen van 13% (in 2019) naar 24%. Het aandeel bejegeningssklachten is daarentegen gedaald van 20% naar 13%. Dat kan worden verklaard door de afname van persoonlijk klantcontact. Een klacht leidt altijd tot een gesprek met de klant en (wanneer van toepassing) met de medewerker die betrokken is. In 2020 zijn de meeste klagers telefonisch gehoord vanwege de coronamaatregelen. In 2020 was 52% van de afgehandelde klachten gegrond, in 2019 was dit 59%.

Tijdige afhandeling van klachten is een speerpunt. De wettelijke afhandeltermijn is 6 weken, het streven is om klachten zoveel mogelijk binnen 3 weken af te handelen. Dat lukt steeds beter. In 2020 zijn van de 104 afgehandelde klachten er 72 binnen drie weken afgehandeld. Opvalt dat 26% van de klachten werd ingetrokken of afgebroken na een telefoongesprek met de behandelaar. Het snel contact leggen met de klant haalt vaak de kou uit de lucht, zo blijkt. Tabel 2 geeft inzicht in de resultaten van de afgelopen jaren.

Tabel 2

	2017	2018	2019	2020
Afgehandeld binnen 6 weken	87%	94%	92%	95%
waarvan binnen 3 weken	52%	64%	64%	72%

Bezwaarschriften

De afgelopen vier jaar liet de ontwikkeling in de aantal ingediende bezwaarschriften een dalende tendens zien (zie grafiek 4). In 2016 werden nog 915 bezwaarschriften ingediend. In de jaren daarna daalde dit aantal gestaag naar 647 ingediende bezwaarschriften in 2019. Deze trend leek zich aanvankelijk ook in 2020 voort te zetten. Op basis van de cijfers over de eerste drie kwartalen zouden in totaal circa 500 bezwaarschriften zijn ingediend. Echter, als gevolg van het grote aantal aanvragen (circa 7.000) dat op grond van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is ingediend, nam het aantal bezwaarschriften in het vierde kwartaal plotseling sterk toe. Op dit grote aantal Tozo besluiten werden het afgelopen jaar 137 bezwaarschriften ingediend. Hierdoor kwam het totaal aantal ingediende bezwaarschriften in 2020 op nagenoeg hetzelfde niveau als in 2019, te weten 643 bezwaarschriften.

Grafiek 4

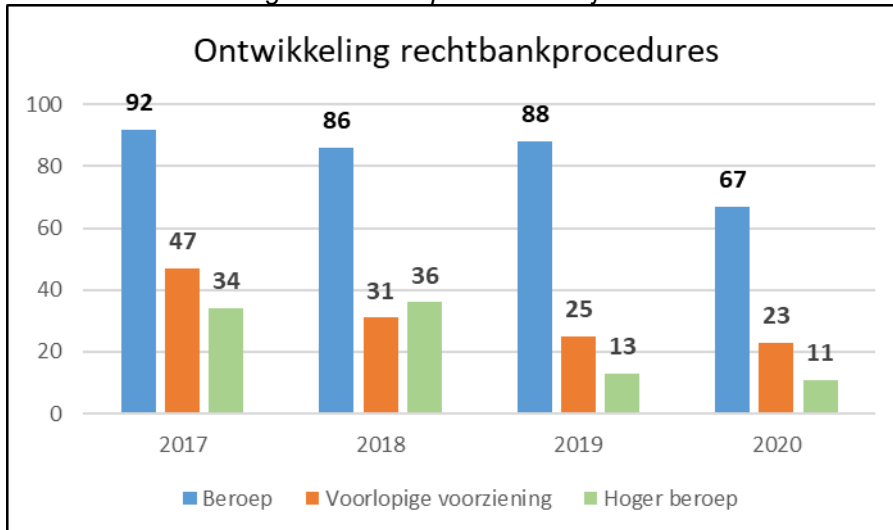
Tabel 3. Aantal bezwaarschriften in vergelijking met aantal primaire besluiten

	Periode	Aantal primaire besluiten	Aantal bezwaarschriften	Bezwaarschriften in verhouding tot het aantal primaire besluiten
<i>Besluiten P-wet, Wmo en schuldhulp</i>	2016	76.805	839	1%
	2017	99.965	692	0,7%
	2018	103.116	688	0,7%
	2019	94.124	483	0,5%
	2020	79.182	585	0,7%

Van de behandelde bezwaarschriften in 2020 is in 26% van de gevallen aan de klant tegemoet gekomen door een besluit inhoudende de (gedeeltelijke) gegrondverklaring van het bezwaar of door een herziening van het primaire besluit. Dit percentage is hoger dan in 2019 (23%), maar lager dan in 2018 (30%). Wat hierbij opvalt is dat het aantal gegronde bezwaren op grond van de Tozo-regeling (50%) relatief groot is. De oorzaak hiervan is dat de regeling zelf voortdurend van rijkswege is aangepast en de uitvoering hiervan onder grote druk en in een korte tijd gerealiseerd moest worden, terwijl het aantal behandelde aanvragen fors genoemd mag worden.

Opvallend is dat het aantal ingediende beroepen het afgelopen jaar met 24% daalde in vergelijking met de twee voorgaande jaren, 2018 en 2019. Het aantal gevraagde spoedvoorzieningen bleef ongeveer gelijk en dat gold ook voor de gevallen waarin tegen de uitspraak van de rechtbank hoger beroep werd ingesteld. Zie voor de ontwikkeling van het aantal rechtbankprocedures grafiek 5.

Grafiek 5. Ontwikkeling in aantallen procedures bij de rechtbank

Ingenieursbureau Drechtsteden

De (uren)omzet (inclusief verrekenende korting aan eigenaren) 2020 van het IBD bedraagt in totaal € 8,4 miljoen en is onder te verdelen volgens onderstaande tabel:

Gerealiseerde uren omzet per opdrachtgever (bedragen x € 1)			
Opdrachtgevers	2020 omzet	2019 omzet	Garantieomzet
Dordrecht	5.568.156	5.479.660	2.787.000
Zwijndrecht	1.155.652	1.335.892	1.338.000
Hardinxveld-Giessendam	206.862	115.625	105.000
Derden	1.243.138	1.091.069	
Overige Drechtsteden	270.038	297.695	
Eindtotaal	8.443.846	8.319.940	4.230.000

Uitkomsten klanttevredenheidsonderzoek (KTO) 2020

Onze klanten hebben in 2020 Klant Tevredenheid Onderzoeken (KTO's) ingevuld die helaas niet tijdens lunchbijeenkomsten door opdrachtgevers en projectleiders besproken konden worden. Aangezien deze uitwisseling positief ervaren wordt, zal dit weer toegepast worden zodra dat mogelijk is.

We leren van onze goede punten, maar we leren ook van onze ontwikkelpunten. De respons op de door het IBD uitgezette enquêtes is laag, maar we hebben dit jaar toch bijna 2x zoveel enquêtes retour ontvangen ten opzichte van 2019. Het gemiddelde rapportcijfer van het KTO was 7,6. Ons normcijfer is minimaal een 7,0. Het gemiddeld cijfer in 2019 was 7,2. Hieruit blijkt een kleine toename. Voor het IBD was het hogere gemiddelde geen aanleiding om 'achterover te leunen'. Nieuw in 2020 was de uitvraag van een KTO bij lopende projecten en het analyseren van de data met behulp van MS Power BI op projectteam niveau. Hieruit bleek dat er tussen de verschillende projectteams op bepaalde vlakken verschillen bestaan. We gaan in de aankomende periode bekijken in hoeverre we de best practices uit de diverse teams bij andere teams kunnen implementeren. Ook in 2021 zal worden aangesloten bij overleggen van opdrachtgevers om terugkoppeling te geven van ondernomen acties naar aanleiding van de evaluatiebesprekingen en verbetervoorstellen te bespreken.

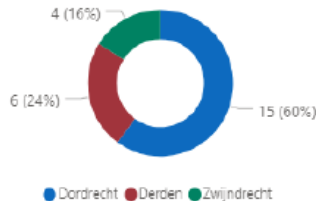
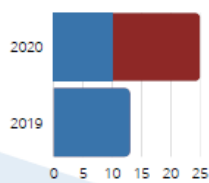
	2019			Totaal 2019			2020			Totaal 2020
	Dordrecht	Zwijndrecht	Derden	Dordrecht	Zwijndrecht	Derden	Dordrecht	Zwijndrecht	Derden	
	11	1	1	13	15	4	6	25		
01. De offerte sloot aan op mijn vraag	7,6	8,0	8,0	7,7	7,7	9,0	8,0	8,0	8,0	
02. De bij de offerte gevoegde specificatie van de kosten was een gewenste aanvulling op de offerte	6,8	6,0	8,0	6,8	7,8	8,8	8,3	8,1	8,1	
03. Ik ben tevreden over de uiteindelijke planning	7,3	7,0	8,0	7,3	7,4	7,5	7,4	7,4	7,4	
04. Ik ben tevreden over de voorbereidingsfase van de uitvoering	7,2	8,0	8,0	7,3	7,4	7,3	7,8	7,5	7,5	
05. Ik ben tevreden over de service tijdens de werkzaamheden	7,0	7,0	9,0	7,2	7,7	7,8	7,6	7,7	7,7	
06. Ik ben tevreden over de eindfase van het project	7,0	5,0	8,0	6,9	8,4	7,0	7,3	7,8	7,8	
07. Ik ben tevreden over de prijs/kwaliteit verhouding	6,1	7,0	7,0	6,2	6,7	7,3	7,5	7,0	7,0	
08. Ik ben tevreden over de projectmatige aanpak van de projectleider	7,6	7,0	8,0	7,6	7,5	7,8	7,8	7,6	7,6	
09. Ik ben tevreden over de samenwerking en communicatie met het projectteam	7,6	7,0	9,0	7,7	7,7	7,5	8,0	7,8	7,8	
10. Ik heb de interne projectbeleving (binnen de eigen organisatie van opdrachtgever - IBD) als aangenaam ervaren	7,2	7,0	8,0	7,3	7,5	7,7	7,8	7,6	7,6	
11. Ik heb de externe projectbeleving (buiten de eigen organisatie van opdrachtgever - IBD) als aangenaam ervaren	7,0	7,0	9,0	7,2	7,6	10,0	7,7	7,8	7,8	
13. Ik zou het IBD aanraden aan collega's of andere organisaties					7,3	7,8	8,0	7,5	7,5	
Eindtotaal	7,1	6,9	8,2	7,2	7,5	7,8	7,8	7,6	7,6	

Ingenieursbureau Drechtsteden **2020 RESULTATEN KLANTTEVREDENHEIDSONDERZOEK**
RESULTATEN T.O.V. 2019

KPI norm = 7.0

Gemiddeld cijfer **7.6**
2019: 7.2

In 2020 ook lopende projecten in evaluatie

1. Offerte

- Q1 - De offerte sloot aan op de vraag **8.0** ↑ 4%
- Q2 - De specificatie van de kosten was een gewenste aanvulling **8.0** ↑ 18%

2. Tevredenheid

- Q3 - De planning van de werkzaamheden **7.4**
- Q4 - De voorbereiding, het technisch ontwerp **7.5**
- Q5 - De servicekwaliteit tijdens de uitvoering **7.7**
- Q6 - Het eindresultaat van de werkzaamheden **7.8**

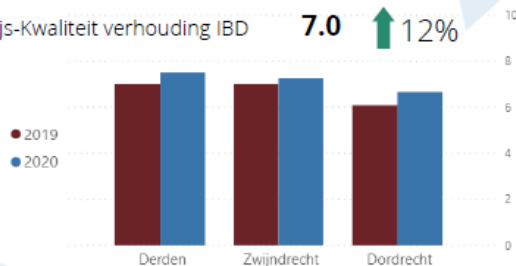

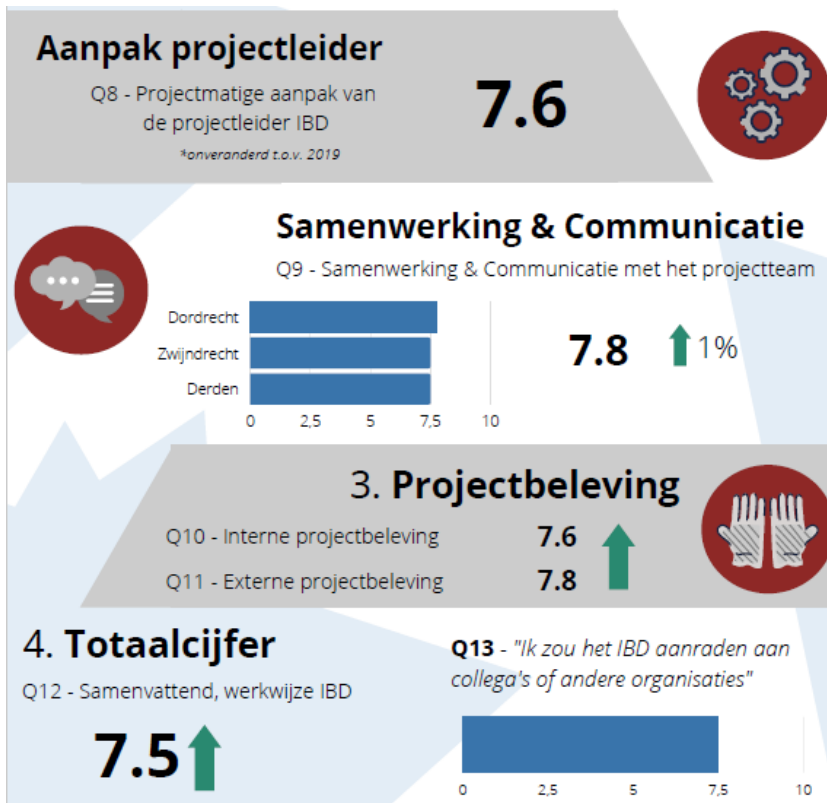
*alleen afgesloten projecten

Prijs-kwaliteit verhouding

Q7 - Prijs-Kwaliteit verhouding IBD **7.0** ↑ 12%

Servicecentrum Drechtsteden

Het SCD monitort de kwaliteit van onze dienstverlening op verschillende manieren. Bij onze partners halen we feedback op in periodieke gesprekken over de dienstverlening. De ingezette doorontwikkeling van het SCD, in samenspraak met de klantorganisaties, moet bijdragen betere dienstverlening en klanttevredenheid.

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de GRD bestaan grotendeels uit investeringen in ICT-middelen. Eind 2016 is er door de Drechtraad een notitie vastgesteld in het kader van de verdeling van ICT-kosten over de eigenaren. Een onderdeel van de systematiek is het Meerjaren investeringsplan (MIP). Deze ICT-investeringen zijn momenteel nog een significant onderdeel van de totale ICT-kosten voor de Drechtsteden. Daarnaast is het van belang dat we met deze ICT-investeringen niet alleen de continuïteit van de ICT-voorzieningen borgen, maar tegelijkertijd de ICT-ambitie van de Drechtsteden kunnen realiseren. Het MIP beschrijft de methodiek, hoe structuur gegeven wordt aan de noodzakelijke vervangingen van de onderdelen uit de ICT-infrastructuur, maar ook hoe de strategische keuzes en ambitie op het ICT-domein vertaald worden in de noodzakelijke investeringen. Het MIP werkt met jaarschijven die jaarlijks herijkt zullen worden in afstemming tussen SCD, CIO en eigenaren.

In 2018, 2019 en 2020 is beperkt uitvoer gegeven aan de investeringsplanning uit het MIP. Dit heeft met name te maken met de resultaten uit een tweetal onderzoeken die er liepen in 2017 in het kader van de IT-sourcing. Uitkomsten van deze onderzoeken zijn in 2018 vertaald in een Transitieplan 'ICT Verandert!' en dit plan heeft consequenties voor de investeringen in ICT-middelen van de Drechtsteden de komende jaren. Het transitieplan is inmiddels vastgesteld door het DSB. Hierbij wordt er (meer) voor gekozen om ICT als een dienst extern af te nemen (outsourcing). In 2020 zijn de voorbereidingen voor de aanbestedingen verder uitgewerkt, zodat in 2021 de uitbestedingen daadwerkelijk in de markt kunnen worden gezet. In de jaren 2018-2020 en verder zullen de eigen investeringen in de ICT-infrastructuur verder worden afgebouwd tot de noodzakelijke vervangingen om de continuïteit te borgen.

Daarnaast heeft de GRD kapitaalgoederen in de vorm van investeringen (verbouwingen) in de kantoorpanden die ook gebruikt worden voor huisvesting van de dochters. De GRD heeft voor die panden

met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontract afgesloten. De onderhoudskosten van deze panden worden opgevangen binnen de exploitatie van de GRD.

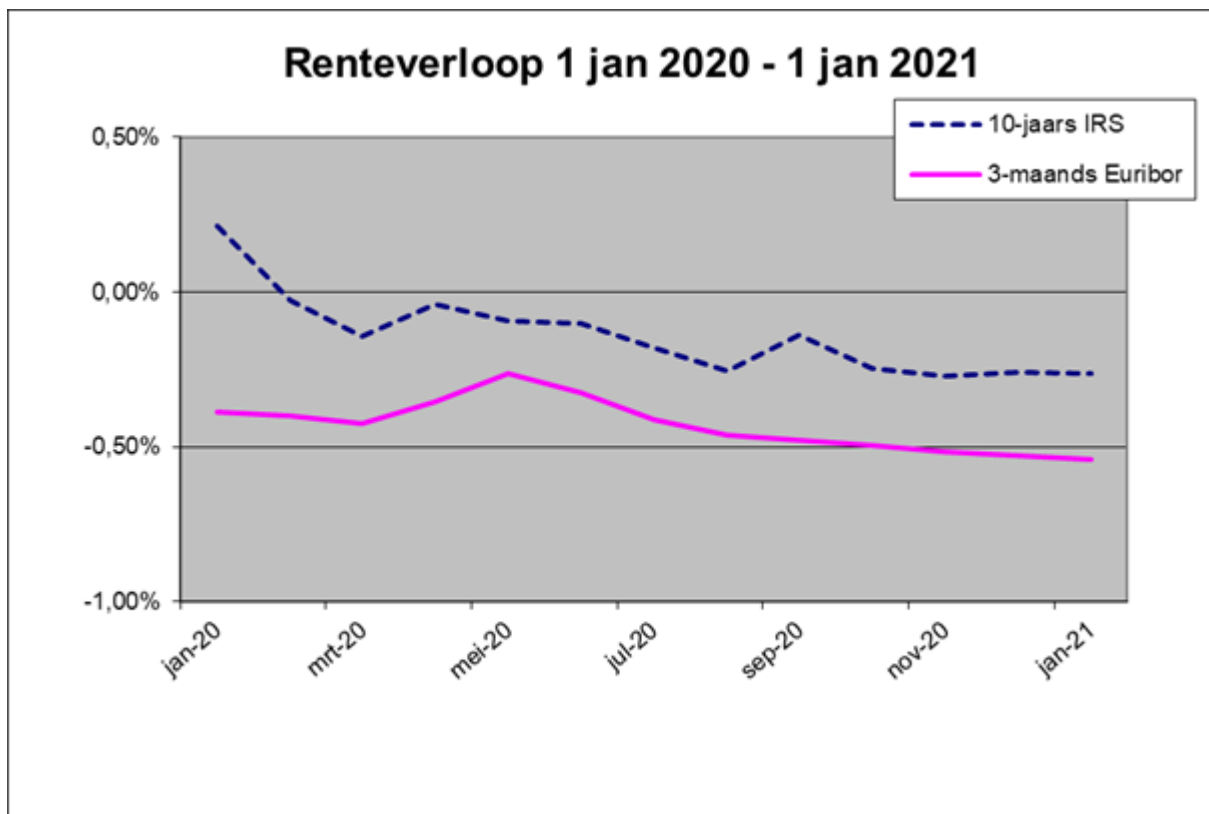
3.4. Financiering

Algemeen

De rente op de kapitaalmarkt vertoonde over het algemeen in 2020 een constante neerwaartse lijn. De rente van een 10-jarige staatslening bedroeg begin januari 2020 ongeveer 0,21%, door het jaar heen zakte de rente geleidelijk waardoor het in december het niveau van ongeveer -/0,26% bereikte. De 3-maands Euribor begon het jaar met een rente van circa -/0,39%. Door een geleidelijke daling bedroeg de 3-maands Euribor eind december 2020 ongeveer -/0,54%.

Onder de huidige marktomstandigheden blijft het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet zoveel mogelijk optimaal te benutten en kort te financieren. De financieringsfunctie van de GR Drechtsteden dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2020 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2020 circa 0,25 procentpunt.

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert de GR Drechtsteden een percentage van 1,0%.

Renteschema

a1. De externe rentelasten over de lange financiering	€	43.262
a2. De externe rentelasten over de korte financiering	€	-8.458
b. De externe rentebaten	€	-8.368
Saldo rentelasten en rentebaten		€ 26.436
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	€	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	€	-
		€ -
De aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 26.436
d1. Rente over eigen vermogen	€	-
d2. Rente over voorzieningen	€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 26.436
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€	-128.015
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ 101.579
De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegerende rentelasten bedraagt:		€ 101.579
Deze afwijking bedraagt van de werkelijke rentelasten:		384,2%

Gelet op het in absolute termen relatief geringe toegerekende rentebedrag is besloten de rente niet te actualiseren.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist worden gehouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag van € 2,412 miljoen niet is overschreden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
1) Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2020:				
Begrotingstotaal	€	321.589		
Wettelijk percentage		0,75%		
Drempelbedrag	€	2.412		
2) Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2020:				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
gemiddeld positieve banksaldi		€ 1.549	€ 1.409	€ 1.525
				€ 689

Begin juli 2019 heeft de minister van Financiën de toegezegde beleidsdoorlichting van artikel 12 schatkistbankieren en betalingsverkeer Rijk aan de Tweede Kamer gezonden. Deze doorlichting fungeerde ook als basis voor de evaluatie van de wijziging van de Wet fido uit 2013, het verplichte schatkistbankieren. Ondanks een oproep van de VNG-IPO-UVW tot het uitzetten van de 'knop verplicht schatkistbankieren' bij een bereiken van een houdbare overheidsschuld, houdt het kabinet vast aan het verplichte schatkistbankieren voor decentrale overheden. Om decentrale overheden met structurele schulden en slechts incidentele middelen toch tegemoet te komen denkt het kabinet aan een eventuele verhoging dan wel andere berekening van het drempelbedrag. Het tijdstip van eventuele aanpassing van het drempelbedrag is nog niet bekend.

Interne ontwikkelingen

Financiering

Dit jaar is de in 2015 aangetrokken fixe-lening van € 10 miljoen afgelost. Gelet op de beschikbare ruimte onder de kasgeldlimiet (zie hieronder) was er geen noodzaak tot het aantrekken van nieuwe financieringsmiddelen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop een gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%). Voor het jaar 2020 bedroeg de kasgeldlimiet € 26,3 miljoen.

In onderstaande tabel is de benutting van de kasgeldlimiet over 2020 weergegeven.

Tabel 1: Verloop kasgeldlimiet 2020

	Bedragen x € 1.000			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 3.357	€ 8.198-	€ 17.023-	€ 16.453-
Kasgeldlimiet	€ 26.371	€ 26.371	€ 26.371	€ 26.371
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 23.014	€ 34.569	€ 43.394	€ 42.824

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GRD zeer ruim binnen de kasgeldlimiet heeft geopereerd. Om binnen de kredietlimiet van de BNG te blijven zijn begin 2020 twee kasgeldleningen aangetrokken van € 15 miljoen tegen een gemiddelde rente van -/0,385%.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op grond van het eerder in deze paragraaf vermelde begrotingstotaal bedroeg de renterisiconorm van de GRD over 2020 € 64,3 miljoen.

Het werkelijke renterisico voor de GRD gedurende 2020 was de aflossing van de fixe-lening van € 10 miljoen.

Kredietrisico's

De GRD loopt een zeer laag kredietrisico op uitzettingen. Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. Per eind 2020 beschikte de GRD over de volgende uitzettingen:

Tabel 2: Overzicht uitzettingen

	Bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Per 1 januari 2020	Per 31 december 2020
Lening St. Breedband (Dark Fiber)	€ 43	€ 19
Leningen Stroomlijn BV	€ 300	€ 555
Lening Baanbrekend Detacheren BV	€ 500	€ 500
Totaal	€ 843	€ 1.074

De in 2016 aan Stroomlijn BV verstrekte fixe-lening van € 300.000, rente 1,5%, wordt in 2021 afgelost. In 2020 is een tweede fixe-lening aan Stroomlijn BV verstrekt van € 255.000, waarbij de rente is gebaseerd op een 3-maands Euribor rente tarief vermeerderd met een opslag van 1%. De lening eindigt in 2025.

Aan Baanbrekend Detacheren BV is eind 2019 een 5-jarige lening van € 500.000 verstrekt tegen een rente gebaseerd op het 3-maands Euribor rente tarief met een opslag van 1,0%.

De GRD loopt geen kredietrisico's uit verstrekte borgstellingen.

Informatievoorziening

Op grond van de bepalingen in het Financieringsstatuut beschikt de GRD over een Treasury Comité waaraan ook de portefeuillehouder Financiën deelneemt. In dit overleg kunnen alle aspecten die samenhangen met de uitvoering van de financieringsfunctie aan de orde komen. In 2020 is het Treasury Comité één keer bijeengekomen.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GRD. Naast de BNG houdt de GRD een rekening aan bij Rabobank, ING en ABN Amro Bank. Dit vindt zijn oorsprong in de door het SCD beheerde betalingsmodules van deze banken.

3.5. Verbonden partijen

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de GRD bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 BBV bevat de paragraaf tenminste de visie en de beleidsvoornemens op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de programmabegroting.

De GRD participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GRD zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. De Drechtraad kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- *financieel belang*: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GRD participeert in de volgende vier (privaatrechtelijk) verbonden partijen:

Vennootschappen en coöperaties:

1. InnovationQuarter BV;
2. Stroomlijn BV;
3. Baanbrekend Detacheren BV.

Stichtingen en verenigingen:

4. Stichting Breedband Drechtsteden.

InnovationQuarter

In 2016 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter is dé regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve

ondernemers, kennisinstellingen en de overheid. Zo werkt InnovationQuarter aan een economisch sterk Zuid-Holland.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Den Haag
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland (ZH) en Nederland.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2020	De GRD is in het bezit van 500.000 aandelen van € 1,00.
Deelnemende partijen	Ministerie van Economische zaken, provincie Zuid-Holland, gemeenten Rotterdam, Den Haag, Leiden, Delft, Westland en diverse universiteiten.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Met de deelname beoogt de regio Drechtsteden steviger aan te sluiten op de inzet van InnovationQuarter om innovatief bedrijfsleven in Zuid-Holland én regio Drechtsteden te stimuleren.
Actuele opgaven van de verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> • Het positioneren en profileren van de regio ZH en het uitvoeren van marktstrategieën; • het bevorderen van het vestigingsklimaat in de regio ZH door het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, advisering en begeleiden van ondernemingen; • het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking; het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische innovatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € 55.883.000 31-12-2019 € 52.156.000
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € 6.881.000 31-12-2019 € 10.143.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2020	€ - 1.548.000
Financieel resultaat (2019)	€ - 3.727.000
Risico's, als bedoeld in artikel 11 lid 1b BBV van de VP voor de financiële positie van de GRD	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal niet wordt terugbetaald.

Stroomlijn BV

Sinds 1 januari 2017 wordt publieke regie gevoerd op het doelgroepenvervoer in de Drechtsteden. Hiertoe is, conform besluit Drechttraad van 6 september 2016, een mobiliteitsplatform opgericht, genaamd Stroomlijn BV. Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo-dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Per 1 februari 2017 wordt tevens het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) door Stroomlijn aangestuurd.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2020	Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). De GRD heeft, conform Drechttraadbesluit d.d. 6 september 2017, een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van

	<p>€ 25.000 verstrekt.</p> <p>Op 14 januari 2020 is een tweede geldlening aan Stroomlijn verstrekt, van maximaal € 500.000. Deze lening wordt gebruikt voor de aanschaf van Wijkhopper voertuigen, investeringen in software voor de planning van vervoersstromen en kantoorinventaris.</p> <p>De Drechtstraad heeft daarnaast op 14 januari 2020 besloten het eigen vermogen van Stroomlijn B.V. te vergroten met € 450.000 (agio).</p> <p>Ten slotte financiert de GRD deels de regiekosten en daarmee draagt daarmee bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.</p>
Bestuurlijk belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bestaat, conform Drechtstraadbesluit d.d. 4 oktober 2016, uit 2 portefeuillehouders vanuit het Drechtstedenbestuur. Dit betreft de portefeuillehouders Wmo en Fysiek.
Deelnemende partijen	<p>Het Openbaar Lichaam Drechtsteden is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV en tevens de grootste opdrachtgever (SDD).</p> <p>Stroomlijn kent naast de SDD ook andere opdrachtgevers. Zo wordt in 2020 aansturing gegeven aan, het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Baanbrekend Drechtsteden, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG concessie voor de ketenmobiliteit.</p>
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Vanuit de Wmo hebben de Drechtsteden een compensatieplicht richting inwoners die een beperking ondervinden in hun mobiliteit. In voorkomende gevallen kan die beperking inhouden dat er (taxi)vervoer aangeboden wordt aan de betreffende inwoner. Dit wordt doelgroepenvervoer genoemd. Stroomlijn regisseert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Regie en beheer voeren op alle vervoersopdrachten. Doorontwikkelen tot ontwikkelbedrijf om mensen op te leiden tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.
Financiële informatie	
Aandelenkapitaal GRD	01-01-2020 € 1 31-12-2020 € 1
Agio	01-01-2020 € - 31-12-2020 € 450.000
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € 1 31-12-2019 € 1
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	<p>Aan Stroomlijn BV is in 2017 een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen.</p> <p>In 2020 is een tweede geldlening aan Stroomlijn verstrekt, van maximaal € 500.000. Deze lening wordt gebruikt voor de aanschaf van Wijkhopper voertuigen, investeringen in software voor de planning van vervoersstromen en kantoorinventaris.</p>
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € 1.655.552 31-12-2019 € 1.616.681
Vaststelling begroting en jaarrekening	<p>De begroting van Stroomlijn BV voor 2020 is in de Algemene Vergadering van juli 2019 vastgesteld.</p> <p>De jaarrekening over 2019 is in de Algemene Vergadering van 20 maart 2020 vastgesteld.</p>

Financieel resultaat (2019)	Stroomlijn BV heeft in 2018 een winst van € 0 behaald. (Jaarrekening 2019 Stroomlijn BV d.d. 5 maart 2020.)
Risico's	<p>Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte leningen niet worden terugbetaald.</p> <p>In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel 2020 begroot op € 0,2 miljoen oplopend naar € 0,5 miljoen in 2021. Het voordeel zal niet in volledigheid worden gerealiseerd wanneer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper; • Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden; • Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan.

Baanbrekend Detacheren BV

In 2018 is de GRD toetreden als aandeelhouder van Baanbrekend Drechtsteden BV met een bedrag van € 50. De Drechtstraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.

Ontwikkelingen

De invoering van de WAB per 1 januari 2020 is complex gebleken en heeft de nodige veranderingen met zich meegebracht voor onze werkwijze. Zo moeten wij voortaan onderscheid maken tussen uitzenden en payroll, en dient de inlenersbeloning vanaf het begin van het dienstverband worden toegepast. Het schoonmaakcontract met het SCD heeft direct aan het begin van het tweede kwartaal voor instroom van meer dan 20 nieuwe werknemers gezorgd. Door continue de samenwerking te zoeken met Baanbrekend Drechtsteden proberen wij steeds meer organisaties in de regio enthousiast te krijgen voor het detacheren van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Gedurende het jaar heeft de corona crisis ook z'n impact gehad op de detachering van onze medewerkers. Met name de medewerkers die gedetacheerd worden bij Stroomlijn konden gedurende meerdere maanden niet worden ingezet. Ook bij een aantal andere inleners werd de detachering van medewerkers vanwege deze pandemie tijdelijk stopgezet. De financiële impact hiervan is voor Baanbrekend Detacheren beperkt gebleven vanwege het feit dat de financiële vergoeding voor de inzet bij Stroomlijn is gegarandeerd. Bij ander inleners hebben wij de kosten van de leegloop kunnen declareren bij de SDD.

In de loop van 2020 is ook duidelijk geworden dat er begin 2021 een eigen arbeidsvoorwaardenregeling gaat komen voor mensen in dienst van de gemeenten of gemeenschappelijke regelingen die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen. Zo'n eigen regeling verheldert de positie voor deze medewerkers en zal naar onze mening de wijze waarop wij onze operatie kunnen inrichten en beheersen vereenvoudigen. Uit de rapportages vanuit de VNG kort voor het einde van het jaar bleek dat men met de vakbonden in gesprek is over de inhoud van deze Cao, er momenteel juridisch advies wordt ingewonnen over de reikwijdte en de werkingssfeer en er ambtelijke overleg met SZW wordt gevoerd over de financiering van deze Cao.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2020	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit BV. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap.

	<p>Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkomsten uit detacheringen; • Ontvangsten uit Loonkostensubsidie; • Inkomsten uit een dienstverleningsovereenkomst met de GRD. <p>De GRD bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1.</p> <p>In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000. Schuldrest eind 2019: € 500.000 Schuldrest eind 2020: € 500.000.</p>
Bestuurlijk belang	De Drechtraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.
Deelnemende partijen	<p>Aandeelhouders: 50% - Openbaar Lichaam Drechtsteden 50% - Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk</p> <p>Gedetacheerden: Baanbrekend Detacheren is de nieuwe detachingsorganisatie voor de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet en SW. De focus lag in 2019 in eerste instantie op detachering van P-wetters.</p> <p>Klanten: Het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detachingsconstructie van de GRD.</p>
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt waardoor deze groep stabiliteit krijgt en duurzaam uitstroomt uit de uitkering.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het mogelijk maken van detacheren van de doelgroep P-wet en Wsw met als doel uitstroom uit de uitkering (P-wet) en/of werkzaamheden verrichten bij reguliere werkgevers.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € - 8.000 31-12-2019 € - 10.168 Aan Baanbrekend Detacheren BV is in 2019 een 5-jarige geldlening van € 500.000 verstrekt.
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € 117.464 31-12-2019 € 1.015.505
Financieel resultaat (2019)	Baanbrekend Detacheren BV heeft in 2019 een verlies van € 2.168 behaald. (Jaarrekening 2019 Baanbrekend Detacheren BV d.d. 9 oktober 2020.)
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2020	De jaarrekening 2020 en het bestuursverslag dienen uiterlijk 31 mei 2021 te worden opgemaakt door de vennootschap.
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

Breedband Drechtsteden

In 2004 is het Programma ICT in Dordrecht gestart. Eén van de grootste successen van dit programma is de oprichting van Stichting Breedband Drechtsteden. Doelstelling van deze stichting luidt: 'het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht'. Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiëntie te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de sub-regio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In de afgelopen jaren is het aantal deelnemers en klanten van Stichting Breedband Drechtsteden zodanig gegroeid dat er in begin 2011 een voorstel is gedaan om Stichting Breedband Drechtsteden om te vormen naar een nieuwe structuur die professioneler en slagvaardiger is. Dit heeft ertoe geleid dat de stichting is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert, met daaronder uitvoering BV's en een netwerk BV waar het glasvezelnetwerk in eigendom is. Vanuit de GRD is er geen rechtstreekse deelneming in de BV's.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Verstreckte geldlening oorspronkelijke groot € 350.000. Via STAK bezit de GRD 11.647 (elk nominaal groot € 0,10) van de 180.000 certificaten van aandelen (6,47%) in het kapitaal van Breedband Drechtsteden Groep BV.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Oorspronkelijk was het doel het in eigendom verwerven en beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Drechtsteden. Momenteel is het doel het beheren van aandelen/ certificaten en het uitoefenen van stemrecht in de Breedband Drechtsteden Groep BV.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2020	Schuldrest eind 2019: € 43.000 (aflossing € 23.000 per jaar). Schuldrest eind 2020: € 19.000.
Deelnemende partijen	De stichting Breedband Drechtsteden was een samenwerkingsverband tussen 32 non-profit organisaties uit de regio. 2012 Was een transitiejaar van een stichting naar de nieuwe Breedband Drechtsteden Groep BV. De Breedband Drechtsteden Groep BV bedient samen met de dochter BV's Breedband Drechtsteden BV (voor de certificaathouders in STAK) en VitrumNet BV (voor alle andere activiteiten) de relaties.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Stichting Breedband Drechtsteden heeft als primair doel het zo goedkoop mogelijk inkopen van breedbandverbindingen ten behoeve van haar deelnemers. Secundair doel is het bevorderen van de samenwerking tussen non-profitorganisaties in de regio.
Actuele opgaven van de verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van naamsbekendheid VitrumNet en Breedband Drechtsteden; • netwerk infrastructurele en strategische investeringen; • duidelijke positionering; • opbouwen en actief maken van een partner netwerk; • borging van de activiteiten en directe zelfstandige • marktbenadering; • professionalisering van de organisatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2019	01-01-2019 € 2.610.615 31-12-2019 € 3.028.901
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01-01-2019 € 3.008.344 31-12-2019 € 3.056.393
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2019	Op het moment van het opstellen van dit document zijn nog geen gegevens ontvangen.
Financieel resultaat (2019)	€ 918.286
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstreckte lening niet wordt terugbetaald.

3.6. Rechtmatigheid

In de vergadering van de Drechtraad van 1 december 2020 is het controleprotocol voor 2020 vastgesteld. Op basis van het controleprotocol zijn interne controles uitgevoerd die de accountant uit hoofde van zijn wettelijke taak heeft beoordeeld.

Begrotingsrechtmatigheid

Een begrotingsrechtmatigheid houdt in dat financiële beheershandelingen passen binnen de begroting en balansmutaties. Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- bij de staat van baten en lasten is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het totaal van baten of lasten per programma met minimaal € 125.000 is overschreden of onderschreden;
- bij investeringen is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 125.000 of 10% is overschreden.

Bij overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is:

I. Onjuist programma, product, budget;

II. Onjuist begrotingsjaar;

III. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;

IV. Extra kosten of minder baten, tijdig gesignaleerd;

V. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig (zoals mutaties algemene uitkering);

VI. Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;

VII. Fout in de begroting;

VIII. Extra kosten of minder baten, niet tijdig gesignaleerd;

IX. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;

X. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);

XI. Extra kosten door niet passende activiteiten;

XII. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken onder 1 tot en met 7 genoemd zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring. De oorzaken die onder de punten 8 tot en met 12 worden genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden goedgekeurd.

Begrotingsonderschrijdingen zijn in principe niet onrechtmatig tenzij deze in strijd zijn met het beleid dat de Drechtraad heeft vastgesteld.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Lasten	Onrechtmatig	Soort onrechtmatigheid en toelichting	Oordeel
Beleid en bestuur	51	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Sociale Dienst Drechtsteden	-16.341	-	Werk & Inkomen: per saldo een onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid. Bij de jaarrekening 2020 zijn de werkelijke Tozo-lasten geboekt, bij de 2 ^e bestuursrapportage 2020 waren de opgehaalde Tozo-voorschotten nog volledig als baten en als lasten verantwoord.	Rechtmatig
	2.523	-	Minimabeleid: betreft een overschrijding van de lasten door voorschotten leenbijstand Tozo van € 2,6 mln. De extra lasten van € 2,6 mln. worden gedekt door de Rijksbijdrage (Tozo) van € 2,6 mln. (III).	Rechtmatig
	202	-	Wmo: overschrijding van de lasten. In de 2 ^e bestuursrapportage 2020 werd, in de risicoparagraaf, een tekort niet uitgesloten (IV).	Rechtmatig
	-58	-	Budgetadvies: betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	78	-	Apparaatskosten: overschrijding van de lasten. Valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Ingenieursbureau Drechtsteden	704	-	Extra lasten ter grootte van € 704.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 704.000 (III).	Rechtmatig
Servicecentrum Drechtsteden	1.854	-	Extra lasten ter grootte van € 1.991 worden gedekt door baten ter grootte van € 1.977 (III). Op de bedrijfsvoeringsbudgetten is een onderschrijding van € 137. Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden/	709	-	Extra lasten ter grootte van € 709.000 worden gedekt door baten ter grootte van € 477.000 (III). In de 2 ^e bestuursrapportage 2020 werd, in de risicoparagraaf, een tekort niet uitgesloten (IV).	Rechtmatig
Onderzoekcentrum Drechtsteden	226	-	Extra lasten ter grootte van € 226.000 worden gedekt door baten ter grootte van € 126.000 (III). Het restant ter grootte van € 100.000 valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Algemene dekkingsmiddelen	60	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Totaal	-9.992	-		

Voor een toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging (2^e bestuursrapportage 2020 GRD) en de realisatie in 2020 wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een toelichting opgenomen.

JAARREKENING

De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten, Wet normering topinkomens, de balans en toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa).

4.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2020			Begroting na wijziging (2e burap 2020)			Realisatie 2020			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	5.514	7.767	2.253	2.410	4.165	1.755	2.378	4.216	1.838	-32	51	83
- Beleid en bestuur	5.087	7.340	2.253	2.123	3.878	1.755	2.123	3.961	1.838	-	83	83
- Regiografie	427	427	-	287	287	-	255	255	-	-32	-32	-
Sociale Dienst Drechtsteden	235.167	254.009	18.842	275.928	295.414	19.486	262.118	283.017	20.899	-13.810	-12.397	1.413
- Werk en inkomen	136.241	142.250	6.009	178.400	186.376	7.976	162.059	171.447	9.388	-16.341	-14.929	1.412
- Minimabeleid	11.980	12.718	738	10.864	10.864	-	13.387	13.387	-	2.523	2.523	-
- Wmo	59.611	59.611	-	59.570	59.570	-	59.772	59.772	-	202	202	-
- budgetadvies en schuldbemiddeling	120	120	-	120	120	-	62	62	-	-58	-58	-
- Apparaatskosten	27.215	39.310	12.095	26.974	38.484	11.510	26.838	38.349	11.511	-136	-135	1
Bedrijfsvoering	11.229	15.129	3.900	13.185	17.047	3.862	14.774	18.800	4.026	1.589	1.753	164
- Ingenieursbureau Drechtsteden	6.100	8.000	1.900	6.850	8.750	1.900	7.504	9.318	1.814	654	568	-86
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden/ OCD	5.129	7.129	2.000	6.335	8.297	1.962	7.270	9.482	2.212	935	1.185	250
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-215	-215	-	-155	-155	-	60	60	-
Overhead	74.679	49.684	-24.995	78.360	53.057	-25.303	80.561	55.010	-25.551	2.201	1.953	-248
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taakstelling	-5.000	-5.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	321.589	321.589	-	369.668	369.468	-200	359.676	360.888	1.212	-9.992	-8.580	1.412
Beleid en Bestuur	-	-	-	-	200	200	-	200	200	-	-	-
- Beleid en bestuur	-	-	-	-	200	200	-	200	200	-	-	-
- Regiografie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Werk en inkomen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Minimabeleid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Wmo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- budgetadvies en schuldbemiddeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Apparaatskosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Ingenieursbureau Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden/ OCD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-	-	200	200	-	200	200	-	-	-
Beleid en Bestuur	5.514	7.767	2.253	2.410	4.365	1.955	2.378	4.416	2.038	-32	51	83
- Beleid	5.087	7.340	2.253	2.123	4.078	1.955	2.123	4.161	2.038	-	83	83
- Regiografie	427	427	-	287	287	-	255	255	-	-32	-32	-
Sociale Dienst Drechtsteden	235.167	254.009	18.842	275.928	295.414	19.486	262.118	283.017	20.899	-13.810	-12.397	1.413
- Werk en inkomen	136.241	142.250	6.009	178.400	186.376	7.976	162.059	171.447	9.388	-16.341	-14.929	1.412
- Minimabeleid	11.980	12.718	738	10.864	10.864	-	13.387	13.387	-	2.523	2.523	-
- Wmo	59.611	59.611	-	59.570	59.570	-	59.772	59.772	-	202	202	-
- budgetadvies en schuldbemiddeling	120	120	-	120	120	-	62	62	-	-58	-58	-
- Apparaatskosten	27.215	39.310	12.095	26.974	38.484	11.510	26.838	38.349	11.511	-136	-135	1
Bedrijfsvoering	11.229	15.129	3.900	13.185	17.047	3.862	14.774	18.800	4.026	1.589	1.753	164
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	6.100	8.000	1.900	6.850	8.750	1.900	7.504	9.318	1.814	654	568	-86
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.129	7.129	2.000	6.335	8.297	1.962	7.270	9.482	2.212	935	1.185	250
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-215	-215	-	-155	-155	-	60	60	-
Overhead	74.679	49.684	-24.995	78.360	53.057	-25.303	80.561	55.010	-25.551	2.201	1.953	-248
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taakstelling	-5.000	-5.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	321.589	321.589	-	369.668	369.668	-	359.676	361.088	1.412	-9.992	-8.580	1.412

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programma-verantwoordingsinformatie in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een toelichting opgenomen. Deze toelichting maakt onderdeel uit van de jaarrekening.

Interne verrekeningen

De commissie BBV is van mening dat verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden. Het SCD verrekent namelijk kosten met hun zusters. Door de eliminatie toe te passen ontstaat het volgende programmaoverzicht van deze onderdelen.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2020			Begroting na wijziging (2e burap 2020)			Realisatie 2020			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	5.514	7.767	2.253	2.410	4.365	1.955	2.378	4.416	2.038	-32	51	83
Sociale Dienst Drechtsteden	235.167	254.009	18.842	275.928	295.414	19.486	262.118	283.017	20.899	-13.810	-12.397	-26.207
Bedrijfsvoering	11.229	15.129	3.900	13.185	17.047	3.862	14.774	18.800	4.026	1.589	1.753	164
- Ingenieursbureau Drechtsteden	6.100	8.000	1.900	6.850	8.750	1.900	7.504	9.318	1.814	654	568	-86
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.129	7.129	2.000	6.335	8.297	1.962	7.270	9.482	2.212	935	1.185	250
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-215	-215	-	-155	-155	-	60	60	-
Overhead	74.679	49.684	-24.995	78.360	53.057	-25.303	80.561	55.010	-25.551	2.201	1.953	-248
Taakstelling	-5.000	-5.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	321.589	321.589	-	369.668	369.668	-	359.676	361.088	1.412	-9.992	-8.580	1.412
Interne verrekeningen												
Beleid en Bestuur	282	-	-282	282	-	-282	523	-	-523	241	-	-241
Sociale Dienst Drechtsteden	5.787	-	-5.787	5.787	-	-5.787	6.611	-	-6.611	824	-	-824
Bedrijfsvoering	2.424	8.493	6.069	2.424	8.493	6.069	2.608	9.742	7.134	184	1.249	1.065
- Ingenieursbureau Drechtsteden	594	-	-594	594	-	-594	729	-	-729	135	-	-135
- Servicecentrum Drechtsteden	805	8.493	7.688	805	8.493	7.688	805	9.742	8.937	-	1.249	1.249
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	1.025	-	-1.025	1.025	-	-1.025	1.074	-	-1.074	49	-	-49
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal interne verrekening SCD	8.493	8.493	-	8.493	8.493	-	9.742	9.742	-	1.249	1.249	-
Resultaat geschoond met interne activiteiten												
Beleid en Bestuur	5.232	7.767	2.535	2.128	4.365	2.237	1.855	4.416	2.561	-273	51	324
Sociale Dienst Drechtsteden	229.380	254.009	24.629	270.141	295.414	25.273	255.507	283.017	27.510	-14.634	-12.397	-27.031
Bedrijfsvoering	8.805	6.636	-2.169	10.761	8.554	-2.207	12.166	9.058	-3.108	1.405	504	-901
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	5.506	8.000	2.494	6.256	8.750	2.494	6.775	9.318	2.543	519	568	49
- Servicecentrum Drechtsteden	-805	-8.493	-7.688	-805	-8.493	-7.688	-805	-9.742	-8.937	-	-1.249	-1.249
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	4.104	7.129	3.025	5.310	8.297	2.987	6.196	9.482	3.286	886	1.185	299
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-215	-215	-	-155	-155	-	60	60	-
Overhead	74.679	49.684	-24.995	78.360	53.057	-25.303	80.561	55.010	-25.551	2.201	1.953	-248
Taakstelling	-5.000	-5.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	313.096	313.096	-	361.175	361.175	-	349.934	351.346	1.412	-11.241	-9.829	1.412

Overzicht van incidentele baten en lasten

De provincie Zuid-Holland toetst gemeenten en GR-en op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)

Dochter	Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten		Analyse Verwijzing
		Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd	
BDS	Reserve Groeiagenda	200	200	200	200	A.
SDD	Voorziening frictiekosten SDD	95	-	-	-	B.
SDD	Centrumgemeente Perspectief op werk	549	1.000	549	1.000	C.
SDD	Project kinderopvang (Dord. en Zwijnd.)	-	71	-	71	D.
SDD	Inrichting Regionaal Werkbedrijf	34	34	34	34	E.
SDD	Verlengde ondersteuning reg. samenwerking GGZ (Dord.)	-	30	-	30	F.
SDD	Professionalisering werkgeversdienstverlening Match op Werk (Dord.)	7	28	7	28	G.
SDD	Project handhaving	504	714	504	714	H.
SDD	Project 50+	500	500	500	500	I.
SDD	VGZ subsidie Werk als beste zorg	90	90	90	90	J.
SDD	Divosa subsidie regiocoördinator	70	74	70	74	K.
SDD	Veranderopgave inburgering gem. HI-Ambacht	6	81	6	81	L.
IBD	Voorziening frictiekosten IBD	4	-	86	-	B.
SCD	Voorzieningen frictiekosten SCD	-	-	163	-	B.
SCD	Afw aarding mva	41	-	-	-	M.
	Totaal	2.100	2.822	2.209	2.822	

Toelichting:

A. Reserve Groeiagenda

Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 heeft de Drechttraad het besluit genomen om € 200.000 van het budget 2019 te reserveren voor 2020 (project Spoorzone Dordrecht/ Zwijndrecht). Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 is de begroting via resultaatbestemming uit 2019 met € 200.000 opgehoogd. Dit bedrag is inmiddels uitbetaald aan de gemeente Dordrecht.

B. Voorzieningen frictiekosten

Jaarlijks worden de voorzieningen frictiekosten herijkt. Voor meer informatie over de voorzieningen frictiekosten, zie ook paragraaf 4.3.3. Toelichting op de balans onder voorzieningen.

C. Centrumgemeente Perspectief op werk

Het Rijk heeft in het afgelopen jaar extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV hebben wij een voorstel ingediend. De subsidie van € 1 miljoen maakt het mogelijk om investeringen te doen in ontwikkeling naar werk. Door corona is dit niet volledig gerealiseerd. Er is € 0,45 miljoen minder uitgegeven dan begroot, als gevolg van het stilleggen van projecten binnen PERSPECT. Dit bedrag wordt conform afspraak overgeheveld naar 2021.

D. Project kinderopvang (gem. Dord. en Zwijnd.)

Dit project is niet gerealiseerd vanwege de beperkte mogelijkheden tijdens de crisis. Het budget wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.

E. Inrichting Regionaal Werkbedrijf

Conform begroting.

F. Verlengde ondersteuning reg. samenwerking GGZ (Dord.)

Het project is niet gerealiseerd vanwege de beperkte mogelijkheden tijdens de crisis. Het bedrag wordt conform afspraak overgeheveld naar 2021.

G. Professionalisering werkgeversdienstverlening Match op Werk (Dord.)

Orderrealisatie vanwege de beperkte mogelijkheden tijdens de crisis.

H. Project handhaving

Conform afspraak, wordt het overschot overgeheveld naar 2021.

I. Project 50+
Conform begroting.

J. VGZ subsidie Werk als beste zorg
Project is gerealiseerd.

K. Divosa subsidie regiocoördinator
Inzet regio-coördinator is gerealiseerd.

L. Veranderopgave inburgering gem. HI-Ambacht
Project is in het 4^e kwartaal gestart en loopt door in 2021. Conform afspraak wordt het overschot overgeheveld naar 2021.

M. Afwaardering mva
Conform regelgeving is door het in gebruik nemen van het nieuwe personeel systeem noodzakelijk om de huidige buitengebruik gestelde systeem af te waarderen.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er zijn geen structurele *toevoegingen en/of onttrekkingen* aan de reserves. Alle toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves zijn incidenteel.

4.2. Wet normering topinkomens

Op 6 december 2011 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen gemeenschappelijke regeling kunnen als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichhoudende organen. Voor de GRD betreft het hier de Drechtraad, het Drechtstedenbestuur en de Drechtstedensecretaris. De WNT kent een openbaarmakingregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

De WNT is van toepassing op de GRD. Het voor de GRD toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 en in 2020 € 201.000.

Het algemeen bestuur van de GRD bestaat uit de leden van de Drechtraad. In onderstaande tabel zijn de leden van de Drechtraad opgenomen.

Naam	Fractie	Gemeente	Bijzonderheden	Bezoldiging
A.W. Kolff	Voorzitter		heel 2020	Onbezoldigd
S. Barzas	VVD	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
A.H. Brassier	SGP	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
J.M. Dekker	VVD	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
R. Pardo Kruidenier	D66/ VSP/ Filippo	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
W. Krimpen van	PVDA	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
T. Stam	CU	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
J.K. Sterrenburg	CU	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
J. Schook	D66/ VSP/ Filippo	Alblasserdam	va 8 juli 2020	Onbezoldigd
C. Werkhoven van	SGP	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
A.C. Zelfde van 't	CDA	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
R. Zonbeld	PvdA	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
M. Stout	D66/ VSP/ Filippo	Alblasserdam	tot 8 juli 2020	Onbezoldigd
M. Deugd-Bos de	CDA	Alblasserdam	heel 2020	Onbezoldigd
R. Portier	SP	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
W. Kruijff van der	CDA	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
D.T.J. Leeuwen van	PVV	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M.P.P.M. Merx	VVD	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.C. Net van der	VVD	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.D. Veldman	CU/ SGP	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
C.A. Verk van	PvdA	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.J.H. Wisker	D66/ VSP/ Filippo	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.W. Boersma	CU/ SGP	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
C.C. Benschop van	GL	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M. Eck van	BVD/ SLP	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
I. Koene	Gew.Dordt/ Gew. Realistisch	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
K. Kruger	GL	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
N. Nijhof	BVD/ SLP	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
S.A.M. Rutten-Alberts	PVV	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
I.E. Stevens	PvdA	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M.G. Stolk	D66/ VSP/ Filippo	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A.L. Ham van der	CDA	Dordrecht	va 22 sep 2020	Onbezoldigd
C.M. Jager	Fractie Jager	Dordrecht	heel 2020	Onbezoldigd
P.J.T. Tiebosch	D66/ VSP/ Filippo	Dordrecht	va 10 maart 2020	Onbezoldigd
O. Bosuguy	D66/ VSP/ Filippo	Dordrecht	va 10 maart 2020	Onbezoldigd

M. Weerts	CDA	Dordrecht	tot 22 sep 2020	Onbezoldigd
K.J. Noels	D66/ VSP/ Filippo	Dordrecht	tot 28 jan 2020	Onbezoldigd
K.M. Castelijm	D66/ VSP/ Filippo	Dordrecht	tot 28 jan 2020	Onbezoldigd
A.A. Berg van den	SGP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
M.P. Bout van den	PvdA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
D. Fijnekam	T@B/ SLP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
R.A. Houweligen van	T@B/ SLP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
J.A. Meerkerk	SGP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
R.W. Filippo	D66/ VSP/ Filippo	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
W. Pors	CU	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
W. Ruiter de	CDA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
P.T. Wiel aan de	CU	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
T.L. Zessen van	CDA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
E. Jager-Volker de	PvdA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2020	Onbezoldigd
P. Boudewijn	CU/ SGP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
O. Doevendans	Realistisch Ambacht/ Gewoon Realistisch	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
H.H.F. Lei van der	GB/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Mol	GB/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
J.P. Neijman	D66/ VSP/ Filippo	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Scheurwater	EVA/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
J. Struik	AUB/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
C.W. Timmers	CU/ SGP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
E. Wulp van der	PvdA	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Ouwerkerk	VVD	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
G.J.W. Lagendijk	CDA	Hendrik Ido Ambacht	va 15 juni 2020	Onbezoldigd
M.C.G. Gommans-Dane	D66/ VSP/ Filippo	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
W.P. Hee-Pasterkamp van der	CDA	Hendrik Ido Ambacht	heel 2020	Onbezoldigd
J. Oelfke-ten Seldam	VVD	Hendrik Ido Ambacht	va 13 jan 2020	Onbezoldigd
A.L. Vlasblom	CDA	Hendrik Ido Ambacht	tot 15 juni 2020	Onbezoldigd
A.P.J. Dekker den	CU	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J. I. Erk van	CU	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
T.C. Es van	D66/ VSP/ Filippo	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
B.H. Grimmius	GL	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Bokma	VVD	Papendrecht	va 14 mei 2020	Onbezoldigd
L.J. Hal van	D66/ VSP/ Filippo	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
S.H. Keizer de	VVD	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A.J. Kosten	SGP	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
R. Lammers	OP/ SLP	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A.J. Matten-Spek van der	CDA	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
K.W. Middelkoop-van den Adel	CDA	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Stremmer	PAB/ SLP	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.G.S. Tak van der	OP/ SLP	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A.N. Tromp	PAB/ SLP	Papendrecht	va 11 juni 2020	Onbezoldigd
D. Yildiz-Karso	PvdA	Papendrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M. Haas de	VVD	Papendrecht	tot 14 mei 2020	Onbezoldigd
M.H.A. Verweij	PAB/ SLP	Papendrecht	tot 11 juni 2020	Onbezoldigd
A.L. Besten den	CDA	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
R. Bijderwieden	VVD	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
F.J. Dunsbergen	CDA	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M.J.H. Jongeneel	Slydregt.NU/SLP	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.C. Paas	CU/ SGP	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd

R.B. Munck de	D66/ VSP/ Filippo	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Huijzer	PvdA	Sliedrecht	tot 8 dec 2020	Onbezoldigd
G. Torun	PvdA	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
W.H. Blanken	PRO SI./ SLP	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
J.H. Visser	CU/ SGP	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
S. Wijngaarden van	VVD	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M.T. Stam-Smeets	PRO SI./ SLP	Sliedrecht	heel 2020	Onbezoldigd
G.P. Venis	Geduld-2.0/ SLP	Sliedrecht	tot 27 okt 2020	Onbezoldigd
B. Plas van der	PvdA	Sliedrecht	va 8 dec 2020	Onbezoldigd
H.E. Berg	CDA	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
L. Kroes	GL	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
L. Linden van der	ZPP/ SLP	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
M.G. Reijerse	SP	Zwijndrecht	tot 14 dec 2020	Onbezoldigd
S. Schipper	D66/ VSP/ Filippo	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
D. Verspaandonk	VVD	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
F.J. Trijsburg	D66/ VSP/ Filippo	Zwijndrecht	va 21 jan 2020	Onbezoldigd
J. Duijn-Schouten van der	CU/ SGP	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
A. Gernerden van	CU/ SGP	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
G.G.F. Hartmeijer	ZPP/ SLP	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
N. Kahveci	PvdA	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
R. Kreukniet	VVD	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
F. Loos	ABZ/ SLP	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
E.J. Mheen van de	CDA	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
C. Moorman	ABZ/ SLP	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd
G. Slotema	PvdA	Zwijndrecht	heel 2020	Onbezoldigd

Het dagelijks bestuur van de GRD is het Drechtstedenbestuur. In onderstaande tabel zijn de leden van het Drechtstedenbestuur opgenomen.

Naam	Portefeuille (indien van toepassing op 31 december 2020)	Bezoldiging
A.W. Kolff	- Voorzitter DSB - Algemeen bestuurlijke zaken - Communicatie	Onbezoldigd
A.J. Flach	- Vicevoorzitter DSB - Externe Betrekkingen	Onbezoldigd
P.J. Verheij	- Financiën	Onbezoldigd
P.J. Heijkoop	- Werk & Inkomen, Participatie, Schulden en Integratie (Sociaal 1)	Onbezoldigd
P.L. Paans	- Wmo, Participatie en Sociale Werkvoorziening (Sociaal 2) - ICT	Onbezoldigd
P. Vat (tot 2 juni 2020)	- Bedrijfsvoering	Onbezoldigd
T.A. Spek (vanaf 2 juni 2020)	- Bedrijfsvoering (excl. ICT)	Onbezoldigd
G.K.C. Baggerman	Geen portefeuille	Onbezoldigd
J. Huizinga	Huis van Stad en Regio – dossier huisvesting GRD	Onbezoldigd

Conform publicatieplicht worden in onderstaand overzicht de gegevens van de Drechtstedensecretaris, gepresenteerd.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Gegevens 2020	
bedragen x € 1	C.H.W.M. Post
Functiegegevens	Drechtstedensecretaris/ Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.236
Beloningen betaalbaar op termijn	20.669
<i>Subtotaal</i>	<i>156.905</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	<i>156.905</i>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
bedragen x € 1	C.H.W.M. Post
Functiegegevens	Drechtstedensecretaris Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/10-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	33.596
Beloningen betaalbaar op termijn	4.993
<i>Subtotaal</i>	<i>38.589</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	48.899
Bezoldiging	<i>38.589</i>

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.3. Balans en toelichting

4.3.1. Balans

Balans per 31 december 2020				
(bedragen x € 1.000)				
ACTIVA	2020		2019	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		10.515		13.067
Investerings met economisch nut				
overige investeringen met een economisch nut	10.515		13.067	
Financiële vaste activa		2.024		1.343
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	950		500	
Leningen aan deelnemingen	1.055		800	
Overige langlopende leningen	19		43	
TOTAAL VASTE ACTIVA		12.539		14.410
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		337		504
Onderhanden werk:				
Onderhanden werk IBD	336		502	
Gereed product en handelsgoederen	1		2	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		34.380		23.148
Vorderingen op openbare lichamen	12.122		9.032	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	10.500		8.000	
Overige vorderingen	11.758		6.117	
Liquide middelen		25		28
Kas	9		7	
Banken	15		21	
Overlopende activa		11.102		7.935
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingdoel	0		125	
Overige nog te ontvangen bedragen	6.684		5.184	
Vooruitbetaalde bedragen	4.417		2.626	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		45.844		31.615
TOTAAL ACTIVA		58.383		46.026

Balans per 31 december 2020

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA	2020	2019
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	2.345	1.148
Reserves:		
Algemene reserve	-223	-269
Bestemmingsreserves	1.156	587
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	1.412	830
Voorzieningen	1.879	2.314
Overige voorzieningen	1.879	2.314
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	0	10.000
financiële instellingen	0	10.000
TOTAAL VASTE PASSIVA	4.225	13.462
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.110	11.786
Banksaldi	505	2.049
Overige schulden	7.605	9.737
Overlopende passiva	46.048	20.778
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	242	2.425
Overige vooruit ontvangen bedragen	328	1.227
Overlopende verplichtingen	45.478	17.126
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	54.158	32.564
TOTAAL PASSIVA	58.383	46.026

4.3.2. Waarderingsgrondslagen

Financiële analyse en begrotingsrechtmatigheid

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per dochter op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording') van de jaarstukken, per programma onder het kopje 'wat heeft het gekost?'. Dit geldt ook voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de programmarekening. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.6 waar er wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van het BBV in acht genomen. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

De commissie BBV is van mening dat verrekeningen tussen BBV onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden. Zij verrekent namelijk kosten met hun zusters.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De GRD beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het eerstvolgende jaar van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Boekwinsten of -verliezen worden verwerkt als incidentele bate of last in de programmarekening. De drempel voor investeringen die geactiveerd dienen te worden bedraagt € 50.000. De afschrijvingstermijnen zijn niet aangepast. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren
Huisvesting	15
Gebouweninrichting	15
Technische infrastructuur	10
Meubilair	15
Vervoersmiddelen	5
Hardware en software	3-5

De GRD heeft huurovereenkomsten met de gemeente Dordrecht afgesloten met betrekking tot de panden Hellingen en Dienstengebouw (Noordendijk). In verband met de verlenging van huurovereenkomsten is er in 2020 sprake van een schattingswijziging. De huurovereenkomsten van de panden Hellingen en Noordendijk lopen beide tot en met 31 december 2022. Met gemeente Dordrecht is overeengekomen dat de huurovereenkomst Noordendijk verlengd gaat worden tot en met 31 december 2028 en de huurovereenkomst Hellingen tot en met 30 juni 2024. De daarmee samenhangende afschrijvingstermijn, van de bedrijfsgebouwen (verbouwingen) Noordendijk, wordt verlengd met 6 jaar en de afschrijvingstermijn, van de bedrijfsgebouwen (verbouwingen) Hellingen, wordt verlengd met 1,5 jaar. De bestaande (rest)boekwaarden worden op het moment van aanpassing niet herrekend, maar over de langere verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven conform de doorgevoerde wijziging. Bij de jaarrekening 2019 was de afschrijvingstermijn voor verbouwingen en gebouweninrichting (verbouwingen) nog 15 jaar. De schattingswijziging is doorgevoerd, omdat er door de Drechtraad een taakstelling is vastgesteld en ingevuld om de huisvestingskosten (structureel) te verlagen (DR 3 december 2019: 1^e begrotingswijziging 2020 GRD).

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats. Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs. Winst en/of verliesneming vindt plaats naar ratio van de kosten. Verlies wordt genomen wanneer dit bekend is.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd en in mindering gebracht. Voor twee dochters van de GRD is er een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen (Ingenieursbureau Drechtsteden en Sociale Dienst Drechtsteden). Bij de SDD vindt de afwikkeling van de totale debiteuren plaats via de balans. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen. De herwaardering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Bij de herwaardering is in hoofdzaak de methodiek gehanteerd waarbij rekening is gehouden met de ouderdom van de debiteur.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste en vlottende passiva

Reserves, voorzieningen en lang- en kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Gebruikelijk is om het resultaat op Inkomensondersteuning per jaar einde, indien mogelijk, te muteren met de reserve Inkomensondersteuning. Bij de bestuursrapportages wordt dan ook inzichtelijk gemaakt wat op dat moment het geprognosticeerde tekort of overschot zou betekenen voor de reserve Inkomensondersteuning.

De voorzieningen frictiekosten omvatten de volledig geschatte kosten voor de periode van boventalligheid een WW-uitkering. Er is bij de hoogte van de voorzieningen geen rekening gehouden met de uitstroom naar nieuw werk. Een groot deel van de betrokken personen is inmiddels al geruime tijd werkloos. Gezien

de ervaringen uit de afgelopen periode en de persoonlijke omstandigheden, zoals leeftijd, wordt de kans op nieuw werk dan op nihil geschat. Om consequent te blijven is ook voor de personen die minder lang zonder werk zijn het volledige financiële risico in de voorzieningen opgenomen. Daarmee is er dus een mogelijkheid dat de feitelijke kosten lager blijken te zijn. Er zijn echter geen objectieve criteria voorhanden op basis waarvan op individueel niveau de mogelijkheid/ kans op nieuw werk kan worden geschat.

Baten en lasten

In de rekening worden zowel de baten als de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Door de snelle invoering van de nieuwe regeling en de onduidelijkheid die er was met de intreding van deze nieuwe regeling als ook het feit dat gaandeweg de regeling is aangepast, maakten dat zaken soms lastig interpreteerbaar waren en het geen gemakkelijk proces was. Het proces is overigens met alle zorgvuldigheid ingericht. Door die snelle invoering is gebleken dat de regelgeving niet altijd duidelijk was. Het M&O beleid heeft waar nodig met een aantal principes duidelijkheid geboden. Zie ook pagina 26 van het jaarverslag.

Bijstellingen van Tozo-verstrekingen 2020 naar aanleiding van het uitgevoerde M&O beleid in 2021 zijn zoveel als mogelijk verwerkt in de Tozo-lasten in de jaarrekening 2020. Deze werkwijze achten wij in de geest van de regeling billijk en in lijn met de richtlijnen, zoals uitgevaardigd door het Ministerie van BZK.

4.3.3. Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

In onderstaande tabel is het verloop van de waarde van de materiële vaste activa met economisch nut weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2020	Investerings	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Bedrijfsgebouwen	4.136	-	-	-652	-	-	3.483
Machines, apparaten en installaties	236	305	-	-55	-	-	486
Overige materiële vaste activa	8.696	1.611	-	-3.721	-	-41	6.546
Totaal	13.067	1.916	-	-4.428	-	-41	10.515

Onder de overige materiële vaste activa vallen de hard- en software van de GRD. Deze hebben per eind 2020 een boekwaarde van circa € 4,5 miljoen. In paragraaf 3.3, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, wordt verder ingegaan op de stand van zaken van de 'ICT-investeringen'.

De GRD heeft huurovereenkomsten met de gemeente Dordrecht afgesloten met betrekking tot de panden Hellingen en Dienstengebouw (Noordendijk). In verband met de verlenging van huurovereenkomsten is er in 2020 sprake van een schattingswijziging. De huurovereenkomsten van de panden Hellingen en Noordendijk lopen beide tot en met 31 december 2022. Met gemeente Dordrecht is overeengekomen dat de huurovereenkomst Noordendijk verlengd gaat worden tot en met 31 december 2028 en de huurovereenkomst Hellingen tot en met 30 juni 2024. De daarmee samenhangende afschrijvingstermijn, van de bedrijfsgebouwen (verbouwingen) Noordendijk, wordt verlengd met 6 jaar en de afschrijvingstermijn, van de bedrijfsgebouwen (verbouwingen) Hellingen, wordt verlengd met 1,5 jaar. De bestaande (rest)boekwaarden worden op het moment van aanpassing niet herrekend, maar over de langere verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven conform de doorgevoerde wijziging. Bij de jaarrekening 2019 was de afschrijvingstermijn voor verbouwingen en gebouweninrichting (verbouwingen) nog 15 jaar. De schattingswijziging is doorgevoerd, omdat er door de Drechtraad een taakstelling is vastgesteld en ingevuld om de huisvestingskosten (structureel) te verlagen (DR 3 december 2019: 1^e begrotingswijziging 2020 GRD).

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2020	Investerings	Desinvesteringen	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500	450	-	-	-	950
Leningen aan deelnemingen	800	255	-	-	-	1.055
Overige langlopende lening	43	-	-	-23	-	19
Totaal	1.343	705	-	-23	-	2.024

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft een deelname in het participatiefonds van de Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter BV voor een bedrag van € 500.000. In 2020 is het eigen vermogen van deelneming Stroomlijn BV, via een extra kapitaalstorting (agio), vergroot met € 450.000 (DR 14 januari 2020).

De leningen aan deelnemingen betreffen verstrekkingen van (i) een lening u/g aan Stroomlijn BV ter grootte van € 300.000, (ii) een lening u/g aan Baanbrekend Detacheren BV ter grootte van € 500.000 en (iii) een tweede lening u/g aan Stroomlijn BV ter grootte van maximaal € 500.000. In 2020 is er een overeenkomst van geldlening getekend voor een tweede lening u/g aan Stroomlijn BV van maximaal € 500.000 (DR 14 januari 2020). Hiervan is € 255.000 in 2020 uitbetaald.

De overige langlopende lening u/g betreft een lening aan Breedband Drechtsteden. De totale lening aan Breedband Drechtsteden was oorspronkelijk groot € 350.000. Hiervan is € 331.000 ontvangen, waarvan € 23.000 in 2020. In paragraaf 3.5. wordt verder ingegaan op verbonden partijen.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Onderhanden werk IBD	336	502
Gereed product/ handelsgoederen	1	2
Totaal	337	504

Het onderhanden werk betreft opdrachten die het Ingenieursbureau Drechtsteden open heeft staan bij diverse partijen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	12.122	9.032
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	10.500	8.000
Overige vorderingen	11.758	6.117
Totaal	34.380	23.148

De vorderingen op openbare lichamen betreffen vorderingen op publiekrechtelijke lichamen. Het betreft hier met name vorderingen op Drechtstedengemeenten en GR-en waarvan de nota in de laatste periode van het jaar is verzonden.

In het kader van schatkistbankieren is, conform artikel 52c BBV, voor het begrotingsjaar 2020 een drempelbedrag geldig van € 2,3 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 3.4. Financiering.

(bedragen x € 1.000)

	1 ^e kwartaal 2020	2 ^e kwartaal 2020	3 ^e kwartaal 2020	4 ^e kwartaal 2020
Totaal	1.549	1.409	1.525	689

In de overige vorderingen is de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Bij de SDD is deze voorziening gevormd voor de uitkeringsdebiteuren. De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De actualisering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Doordat vanuit de decentralisatie het volume van de Wmo is toegenomen, is verhoudingsgewijs de voorziening hierop aangepast.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Debiteuren	21.386	17.000
Voorziening dubieuze debiteuren	-9.628	-10.883
Netto waardering	11.758	6.117

In de tabel hieronder is een overzicht opgenomen met betrekking tot de hoogte van de voorziening per dochter.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Sociale Dienst Drechtsteden	-9.628	-10.883
Ingenieursbureau Drechtsteden	-	-
Totaal	-9.628	-10.883

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Kassaldi	9	7
Banksaldi	15	21
Totaal	25	28

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel	-	125
Overige nog te ontvangen bedragen	6.684	5.184
Vooruitbetaalde bedragen	4.417	2.626
Totaal	11.102	7.935

Hieronder is een specificatie opgenomen van de 'nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
Nog te ontvangen RPV 2017-2019	125	-	125	-
Totaal	125	-	125	-

De post 'overige nog te ontvangen bedragen' bestaat deels uit nog te ontvangen middelen van Wmo-zorgaanbieders. De door de SDD verstrekte voorschotten bleken hoger te zijn dan hetgeen wat door de aanbieders bij Zorg-Lokaal is gedeclareerd. Hierdoor heeft de SDD een vordering op Zorg-Lokaal.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Overige nog te ontvangen bedragen		
Nog te ontvangen bedragen in het kader van Wmo	2.458	423
Nog te ontvangen bedragen in het kader van onder andere detacheringen	3.242	3.777
Overige nog te ontvangen bedragen	984	984
Totaal	6.684	5.184

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Vooruitbetaalde bedragen		
Vooruitbetaalde bedragen WWB, zorgkosten e.d.	2.189	161
Vooruitbetaalde ICT-kosten (licenties en onderhoud)	1.951	2.369
Overige vooruitbetaalde bedragen	277	96
Totaal	4.417	2.626

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de balans van de GRD bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	-223	-269
Bestemmingsreserves	1.156	587
Resultaat na bestemming volgens saldo van de rekening	1.412	830
Totaal	2.345	1.148

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder 'resultaatbestemming 2019' staan de toevoegingen en/of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2020	Resultaat bestemming 2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	-269	61	46	-61	-223
Totaal algemene reserve	-269	61	46	-61	-223
Reserve Groeiagenda	200	-	-	-200	-
Innovatiereserve SDD	209	-	-	-	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	178	-	-	-	178
Frictiereserve SCD	-	769	-	-	769
Totaal bestemmingsreserves	587	769	-	-200	1.156
Totaal reserves	318	830	46	-261	933

Toelichting:

Er is bij de GRD geen sprake van verminderingen ter dekking van afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd (artikel 54 lid 2 BBV). Derhalve wordt dit in bovenstaand verloopoverzicht niet vermeld.

Algemene reserve

De algemene reserve is ultimo 2020 € 223.000 negatief. Conform het besluit van de Drechttraad van 14 juni 2016 is voor het invlechten van Hardinxveld-Giessendam € 700.000 ingezet vanuit de algemene reserve. Hardinxveld-Giessendam vult het bedrag aan via resultaat bestemming/ bepaling. Mocht op 1 januari 2023 het bedrag nog niet zijn gecompenseerd dan zal Hardinxveld-Giessendam het resterende deel voor 31 januari 2023 voldoen. Op basis van het besluit van de Drechttraad (DR 14 juni 2016) is het aandeel van Hardinxveld-Giessendam in het positieve jaarrekeningresultaat 2020 GRD, ter grootte van € 46.000, direct gestort in de Algemene reserve.

Reserve Groeiagenda

Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 heeft de Drechttraad het besluit genomen om € 200.000 van het budget 2019 te reserveren voor 2020 (project Spoorzone Dordrecht/ Zwijndrecht). Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 is de begroting via resultaatbestemming uit 2019 met € 200.000 opgehoogd. Dit bedrag is inmiddels uitbetaald aan de gemeente Dordrecht.

De uitvoering en het budget van de Groeiagenda is per 2020 overgenomen door de gemeente Dordrecht. In 2020 is de laatste mutatie geweest. Deze reserve komt te vervallen.

Innovatiereserve SDD

Vanwege mogelijke bezuinigingen zijn de Drechtsteden terughoudend geweest bij de implementatie van verbetertrajecten in het kader van de visie sociaal domein. Daarnaast heeft ook de coronacrisis tot een

behoorlijke beperking van de uitvoering gezorgd. Conform de begroting heeft er in 2020 geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden. Het is de verwachting dat de verbeterprojecten in 2021 wél uitgevoerd zullen worden, waarvoor de reserve als dekking gebruikt zou kunnen worden.

Innovatiereserve Leertuinen SDD

De innovatiereserve Leertuinen is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociaal domein die samen met externe partijen worden geïnitieerd. In 2020 heeft er geen onttrekking aan deze reserve plaatsgevonden.

Frictiereserve SCD

Deze reserve, gevormd via resultaatbestemming jaarrekening 2019, heeft als doel de frictiekosten die voortkomen uit de transitie naar de I-organisatie op te kunnen vangen. Uitgangspunt is voorkoming van frictiekosten én, als die ontstaan, om deze kosten zoveel mogelijk op te vangen binnen het kaderstellend ICT-budget. Aanwending van deze bestemmingsreserve vindt plaats door middel van voorstellen, via de P&C-cyclus, waarin de frictiekosten inzichtelijk worden gemaakt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen	Aanwendingen	Vrijval	Saldo 31-12-2020
Voorziening frictiekosten SDD	1.247	95	-200	-	1.142
Voorziening frictiekosten IBD	191	4	-50	-86	59
Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)	349	-	-26	-26	297
Voorziening frictiekosten SCD FZ	527	-	-9	-137	381
Totaal voorzieningen	2.314	99	-285	-249	1.879

Toelichting:

Voorziening frictiekosten SDD

De voorziening frictiekosten is voor de dekking van kosten van bovenformatief personeel. Bij de jaarrekening is € 200.000 ten laste van de voorziening gebracht. Een nieuwe beoordeling van de toereikendheid van de voorziening heeft plaatsgevonden. De omvang van de voorziening is afgestemd op de te verwachten kosten voor WW, sociaal plan, outplacement en begeleiding minus te verwachten baten over de periode waarover deze verplichting bestaat. Op basis van de herberekening van de voorziening vindt een dotatie plaats van € 95.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2019		1.247
Kosten 2020	200	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		200
Restant		1.047
Kosten 2021 tot en met 2030	1.142	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2020		1.142
Toevoeging ten laste van 2020		95

Voorziening frictiekosten IBD

In 2020 heeft een begrote onttrekking aan de frictiekostenvoorziening plaatsgevonden van € 50.000. Daarnaast heeft een vrijval plaatsgevonden van € 86.000 als gevolg van de verlening door het UWV van een WGA vervolguitering aan een oud-medewerker van het IBD. Een andere oud-medewerker heeft dit jaar, vanwege vervangend werk, geen beroep hoeven doen op een uitkering. Deze twee verklarende

factoren hebben geleid tot een vrijval van de voorziening frictiekosten. Op basis van een herijking van de beschikbare voorziening dient een indexatie van de voorziening plaats te moeten vinden van € 4.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2019		191
Kosten 2020	50	
Waarvan ten laste van de exploitatie	_____ -	
Ten laste van de voorziening		-50
Vrijval van de voorziening		_____ -86
Restant		56
Kosten 2021 tot en met 2024	60	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	_____ -	
Voorziening per 31-12-2020		_____ 60
Toevoeging ten laste van 2020		4

Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)

Aan het einde van de Werk naar Werk periode, voornamelijk vanaf 2015, maken de medewerkers die niet zijn uitgestroomd aanspraak op een WW-uitkering. Wanneer medewerkers aanspraak maken op de WW is voor de bepaling van de voorziening rekening gehouden met de maximale WW op basis van de huidige wetgeving. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2020 herberekend.

Jaarlijks worden de nog verwachte kosten, waar geen facturen voor zijn ontvangen, meegenomen als transitorische posten naar het nieuwe jaar. Deze worden geboekt als nog te betalen kosten. Reëel gezien verwachten wij vanaf 2021 geen facturen meer voor 2018 of verder terug. Daarom laten we de nog niet betaalde kosten tot en met 2018 vrijvallen in 2020. Hierdoor worden de werkelijke lasten in 2020 gedrukt en wordt de vrijval ten gunste van de exploitatie verhoogd.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2019		349
Kosten 2020	33	
Waarvan ten laste van de exploitatie	_____ -7	
Ten laste van de voorziening		_____ -26
Restant		323
Kosten 2021 tot en met 2029	297	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	_____ -	
Voorziening per 31-12-2020		_____ 297
Vrijval ten gunste van 2020		26

Voorziening frictiekosten SCD FZ

Van de zeven bovenformatief verklaarde medewerkers hebben er drie een aanstelling gevonden vanaf de bovenformatieve datum. Eén van deze medewerkers kreeg in 2016 een éénmalige vergoeding als compensatie voor lagere salariering. Van de vier resterende medewerkers heeft één medewerker per 1-3-2017 een vaste aanstelling gekregen bij ICT na detachering. De andere drie medewerkers hebben de volledige periode boven formatief doorlopen en stroomden per 1-1-2018 de WW in.

Eén van de medewerkers heeft bezwaar gemaakt tegen het ontslag, waarna de periode is verlengd tot aan de pensioendatum op 1-6-2018. Hiermee vervallen de WW lasten.

Voor één van de twee resterende medewerkers vervallen in 2020 de WW lasten in verband met een nieuwe baan. Voor de andere medewerker is conform aanbevelingen 2018 rekening gehouden met korting op WW in verband met een deeltijdbaan tot 15 mei 2020. Daarna worden de WW lasten weer volledig meegenomen. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening opnieuw vastgesteld.

Jaarlijks worden de nog verwachte kosten waar geen facturen voor zijn ontvangen meegenomen als transitorische posten naar het nieuwe jaar. Deze worden geboekt alsnog te betalen kosten.

Reëel gezien verwachten wij 2021 en verder geen facturen meer voor 2018. Daarom laten wij de nog niet betaalde kosten tot en met 2018 vrijvallen bij de jaarrekening 2020. Hierdoor worden de werkelijke lasten in 2020 gedrukt en wordt de vrijval ten gunste van de exploitatie verhoogd.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2019		527
Kosten 2020	55	
Waarvan ten laste van de exploitatie	<u>-46</u>	
Ten laste van de voorziening		<u>9</u>
Restant		518
Kosten 2021 tot en met 2029	381	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	<u>-</u>	
Voorziening per 31-12-2020		<u>381</u>
Vrijval ten gunste van 2020		137

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	10.000
Totaal	-	10.000

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse lening	10.000	-	10.000	-
Totaal	10.000	-	10.000	-

Eind 2015 is een langlopende lening bij de BNG Bank afgesloten. De hoogte hiervan bedraagt € 10 miljoen met een vast rentepercentage van 0,495%. De rentelast van deze lening bedroeg voor 2020 € 43.262. De lening is in 2020 geheel afgelost. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Banksaldi	505	2.049
Overige schulden	7.605	9.737
Totaal	8.110	11.786

De overige schulden kunnen in grote lijnen als volgt worden onderverdeeld.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020
Crediteuren	7.600
Diverse overige schulden korter dan 1 jaar	5
Totaal	7.605

Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Overlopende verplichtingen	45.478	17.126
Overige vooruitontvangen bedragen	328	1.227
Vooruitontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen	242	2.425
Totaal	46.048	20.778

Dit betreft posten welke ten laste van het dienstjaar 2020 zijn gebracht, doch waarvan de facturen in de loop van 2021 zijn ontvangen en betaalbaar zijn gesteld. De overlopende verplichtingen bevat onder andere het positieve resultaat wat op de Wmo en participatie is behaald. Conform de financiële afspraken vindt hierover resultaatbepaling plaats, wat betekent dat dit bedrag nog met de gemeenten verrekend moet worden. Ook is in deze post de nog te betalen maatwerkvoorzieningen Wmo aan diverse aanbieders en de vergoeding voor participatie plekken opgenomen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Overlopende verplichtingen		
Nog te betalen bedragen in het kader van Schuldhulpverlening	2.333	2.027
Nog te betalen bedragen in het kader van de Wmo e.d.	6.130	6.082
Nog te betalen bedragen aan gemeenten en Drechtwerk	10.910	4.351
Nog te betalen Tozo-gelden gemeenten	18.872	-
Nog te betalen bedragen belastingdienst	6.026	1.200
Overige overlopende verplichtingen	1.207	3.466
Totaal	45.478	17.126

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overige vooruitontvangen bedragen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Overige vooruit ontvangen bedragen		
Batig saldo Stichting VCC	104	104
Vooruit ontvangen bedragen SCD	199	467
Overige vooruit ontvangen bedragen	25	656
Totaal	328	1.227

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2020
Deelprogramma 2 IPA	1.215	1.879	-3.084	9
RPV MJP 2011-2013	21	-	-	21
RPV MJP 2020-2021	-	91	-	91
HOV-D	996	-	-996	-
UP-Decor	50	-	-50	-
MKB Katalysatorfonds	67	-	-67	-
Programmaraad Energietransitie	76	44	-	120
Totaal	2.425	2.014	-4.197	242

4.3.4. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn verplichtingen die financiële consequenties hebben voor de toekomstige jaren, maar niet zijn opgenomen in een balanspost. Voor de GRD is voor het boekjaar 2020 geen sprake van borg- en/of garantstelling. De GRD is gebonden aan een aantal niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hiervan zijn de belangrijkste:

- Aanbestedingsverplichtingen in het kader van de Wmo:
  - Wmo Woonvoorzieningen/ woningaanpassingen € 2,4 miljoen;
  - Wmo Hulpmiddelen (rolstoelen en scootmobielen) € 4,6 miljoen;
  - Wmo Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Drechthopper) € 5,5 miljoen;
  - Wmo Huishoudelijke Ondersteuning € 22,5 miljoen;
- De voorbelasting op een deel van de re-integratie activiteiten blijkt toch BCF-declarabel te zijn. Momenteel onderzoeken wij de omvang van de compensabele BTW. Hierover wordt overleg gevoerd met de belastingdienst;
- Huurovereenkomst met de gemeente Dordrecht voor de dienstengebouwen Noordendijk; Spuiboulevard en Hellingen. Totaalbedrag circa € 3,0 miljoen;
- Lease Multifunctionals (printers) € 1,1 miljoen;
- In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen.

4.5. SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 februari 2021								
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2020 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
				Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)	Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2B/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2B/06</i>
1	060482	Gemeente Alblasserdam		€ 4.825.176	€ 98.839	€ 346.951	€ 312	€ 16.715
2	060505	Gemeente Dordrecht		€ 52.731.367	€ 1.198.194	€ 2.678.798	€ 32.005	€ 152.921
3	060523	Gemeente Hardinxveld-Giessendam		€ 1.975.152	€ 39.463	€ 106.596	€ 3.314	€ 21.534
4	060531	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		€ 4.596.309	€ 132.063	€ 139.586	€ 1.932	€ 55.638
5	060590	Gemeente Papendrecht		€ 6.783.605	€ 148.379	€ 324.797	€ 6.676	€ 42.936
6	060610	Gemeente Sliedrecht		€ 6.326.859	€ 132.810	€ 425.749	€ 3.263	€ 38.362
7	060642	Gemeente Zwijndrecht		€ 14.947.425	€ 235.809	€ 917.638	€ 590	€ 76.199

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkzame burgers <i>Aard controle R Indicator: G2B/08</i>	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 <i>Aard controle R Indicator: G2B/09</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 <i>Aard controle R Indicator: G2B/10</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomensvoorziening kunstenaars <i>Aard controle R Indicator: G2B/11</i>
1	060482 Gemeente Alblasterdam	€ 0	€ 7.850	€ 2.052	€ 0
2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 94.364	€ 21.074	€ 0
3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 3.686	€ 0	€ 0
4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 32.233	€ 16.326	€ 0
5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 41.423	€ 1.742	€ 0
6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 13.889	€ 2.467	€ 0
7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 10.217	€ 8.535	€ 312	€ 0
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2B/13</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2B/14</i>		
1	060482 Gemeente Alblasterdam	€ 320.132	€ 0		
2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 3.241.062	€ 3.190		
3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 172.621	€ 18.810		
4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 290.201	€ 0		
5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 529.691	€ 735		
6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 527.521	€ 291		
7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 772.899	€ 0		

SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3B/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3B/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3B/06</i>
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 19.579	€ 2.437	€ 9.373	€ 0	€ 0
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 8.400	€ 0	€ 64.798	€ 0	€ 0
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 0	€ 7.012	€ 0	€ 0
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 0	€ 5.783	€ 0	€ 0
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 0	-€ 4.627	€ 0	€ 0
			7 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 0	€ 12.062	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)				
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3B/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3B/08</i>				
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 3.045				
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 21.745				
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0				
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0				
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 6.525				
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 2.175				
			7 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 6.085				

SZW	G4B	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) – deel openbaar lichaam 2020 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2 of 3	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/06</i>
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo1	€ 742.286	€ 40.314	€ 126	€ 0
			2 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo2	€ 174.443	€ 30.471	€ 6.008	€ 0
			3 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo3	€ 35.892	€ 17.700	€ 0	€ 0
			4 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	€ 6.979.732	€ 393.462	€ 29.089	€ 1.534
			5 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	€ 2.596.278	€ 334.563	€ 41.567	€ 0
			6 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	€ 653.803	€ 226.787	€ 65	€ 0
			7 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo1	€ 492.221	€ 20.314	€ 461	€ 0
			8 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo2	€ 121.802	€ 10.157	€ 4.021	€ 0
			9 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo3	€ 20.342	€ 20.157	€ 0	€ 0
			10 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	€ 1.305.083	€ 62.177	€ 3.573	€ 10.157
			11 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	€ 295.345	€ 65.294	€ 2.498	€ 0
			12 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	€ 63.864	€ 34.764	€ 0	€ 0
			13 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	€ 1.458.852	€ 75.820	€ 9.698	€ 259
			14 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	€ 386.044	€ 16.157	€ 13.333	€ 0
			15 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	€ 68.956	€ 18.514	€ 0	€ 0
			16 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	€ 692.613	€ 18.157	€ 1.758	€ 0
			17 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	€ 210.480	€ 22.150	€ 7.273	€ 0
			18 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	€ 55.544	€ 6.240	€ 0	€ 0
			19 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo1	€ 2.027.967	€ 163.046	€ 3.578	€ 0
			20 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo2	€ 618.820	€ 74.285	€ 15.781	€ 0
			21 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo3	€ 124.703	€ 30.000	€ 522	€ 0

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2 of 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekkings (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4B/12</i>
1	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo1	€ 0	224	7	€ 103.801
2	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo2	€ 0	53	6	€ 0
3	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo3	€ 0	11	4	€ 0
4	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	€ 65	2284	63	€ 1.160.116
5	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	€ 0	730	43	€ 0
6	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	€ 0	207	30	€ 0
7	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo1	€ 0	162	7	€ 62.616
8	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo2	€ 0	35	1	€ 0
9	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo3	€ 0	5	2	€ 0
10	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	€ 0	422	14	€ 184.281
11	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	€ 0	90	8	€ 0
12	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	€ 0	19	5	€ 0
13	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	€ 83	459	9	€ 254.074
14	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	€ 0	112	3	€ 0
15	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	€ 0	23	3	€ 0
16	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	€ 0	237	3	€ 57.330
17	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	€ 0	54	4	€ 0
18	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	€ 0	16	2	€ 0
19	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo1	€ 0	667	31	€ 346.554
20	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo2	€ 0	178	16	€ 0
21	060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo3	€ 0	39	4	€ 0

OVERIGE GEGEVENS

5. Controleverklaring

T: +31 (0)10 24 24 600
E: rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
K.P. van der Mandelelaan 40, 3062 MB Rotterdam
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA571

Aan: de Drechtraad van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden te Dordrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: <ol style="list-style-type: none"> het overzicht van baten en lasten over 2020 (pagina 81 tot en met 88); en de balans per 31 december 2020 (pagina 89 en 90); de toelichting (pagina 91 tot en met pagina 102) met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 103 tot en met pagina 107) en de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 111).	<p>Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 81 tot en met pagina 102 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).</p> <p>Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het vastgestelde normkader d.d. 1 december 2020.</p>

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de Drechtstraad op 1 december 2020, en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3.596.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Drechtstraad overeengekomen dat wij aan de Drechtstraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 179.800 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Drechtstedenbestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Drechtstedenbestuur en de Drechtstraad voor de jaarrekening

Het Drechtstedenbestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Drechtstedenbestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het op 1 december 2020 vastgestelde normenkader.

In dit kader is het Drechtstedenbestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Drechtstedenbestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Drechtstedenbestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het Drechtstedenbestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De Drechtstraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de Drechtstraad op 1 december 2020, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
  - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- ▶ het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Drechtstedenbestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het Drechtstedenbestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Drechttraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 6 juli 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. C.M. Steehouwer MSc RA

---

6. Vaststelling

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met het jaarverslag en de jaarrekening 2020 op 1 juli 2021.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden:

De secretaris,

N. van Mourik MPA

De voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Algemeen bestuur

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op 6 juli 2021.

De regiogriffier,

Mevr. E. Boers

De voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht investeringen 2020

In dit onderdeel wordt de stand van zaken over 2020 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. Tevens wordt aangegeven of het krediet kan worden afgesloten. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Drecht-raad d.d.	Oorspronkelijk krediet	Beschikbaar krediet 2020	Uitgegeven	Restant per 31-12-2020	Meenemen naar 2021	Voortgang ten opzichte van planning
Werkplein gebouw Hellingen SDD	jul-17 jul-18	500	380	-	380	Ja	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte.
IT SDD	jul-18	150	150	-	150	Ja	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management.
Bedrijfsvoering-krediet SCD	jan-14	500	305	-305	-	Nee	Krediet is benodigd voor de reguliere bedrijfsvoering van het SCD. In 2020 is dit krediet aangewend ter gedeeltelijke financiering van de vervanging van het P-systeem.
ICT jaarschijf 2017	jul-16	8.800	3.693	-1.217	2.476	Ja	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT meer-jaren investeringsplan (MIP) jaarschijf 2017-2019, inclusief aanvullingen 2020. Deels zijn projecten, in het kader van het IT-sourcingtraject, aangehouden.
Krediet nieuw P-systeem	jul-20	750	750	-394	356	Ja	Krediet van € 750.000 is aangevraagd voor de reguliere vervanging van het personeelssysteem. Het P-systeem is in het najaar 2020 geïmplementeerd. In 2021 vinden de afrondende werkzaamheden plaats.
Totaal		10.700	5.278	1.916	3.362		

Toelichting:

Huisvesting SDD

Conform de begroting is er in 2020 van dit krediet geen gebruik gemaakt.

IT SDD

De uitputting van dit krediet zal in lijn met de begroting in 2021 plaatsvinden.

Bijlage 2: Overzicht van lasten en baten per taakveld 2020

(bedragen x € 1.000)

Programma	Begroting 2020			Begroting na wijziging (2e burap 2020)			Realisatie 2020		
	Laasten	Baten	Saldo	Laasten	Baten	Saldo	Laasten	Baten	Saldo
Beleid en bestuur									
0.1 Bestuur	1.986	4.239	2.253	923	2.877	1.954	910	2.948	2.038
0.4 Overhead	2.253	-	-2.253	1.955	-	-1.955	2.038	-	-2.038
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	200	200	-	200	200
2.1 Verkeer en vervoer	500	500	-	635	435	-200	479	279	-200
2.5 Openbaar vervoer	750	750	-	800	800	-	791	800	9
3.1 Economie	1.300	1.300	-	-24	-24	-	-24	-24	-
7.4 Milieubeheer	377	377	-	77	77	-	222	213	-9
8.1 Ruimtelijke ordening	300	300	-	-	-	-	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	300	300	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Beleid en Bestuur	7.766	7.766	-	4.365	4.365	-	4.416	4.416	-
Sociale Dienst Drechtsteden									
0.4 Overhead	18.842	-	-18.842	19.514	28	-19.486	19.728	337	-19.391
6.3 Inkomensregelingen	120.501	126.464	5.963	160.527	167.042	6.515	145.851	155.898	10.047
6.4 Begeleide participatie	29.073	29.334	261	29.845	30.606	761	31.629	30.184	-1.445
6.5 Arbeidsparticipatie	15.922	22.374	6.452	15.869	21.450	5.581	14.845	20.417	5.572
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	4.605	5.206	601	4.915	4.902	-13	4.777	5.045	268
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	64.554	69.790	5.236	63.776	70.324	6.548	64.066	70.334	6.268
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	512	841	329	998	1.090	92	949	1.042	93
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	254.009	254.009	-	295.442	295.442	-	281.846	283.258	1.412
Bedrijfsvoering									
0.1 Bestuur	794	1.104	310	1.175	1.175	-	1.483	1.694	211
0.4 Overhead	53.584	49.684	-3.900	56.891	53.029	-3.862	58.795	54.769	-4.026
0.8 Overige baten	-	-	-	-	211	211	-	119	119
2.1 Verkeer en vervoer	6.100	8.000	1.900	6.850	8.750	1.900	7.504	9.318	1.814
0.61 OZB woningen	303	421	118	289	488	199	419	488	69
0.62 OZB niet woningen	1.212	1.684	472	1.064	1.949	885	1.170	1.950	780
0.63 Parkeerbelasting	122	170	48	96	196	100	92	196	104
0.64 Belastingen overig	76	106	30	893	123	-770	967	466	-501
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	5	7	2	10	8	-2	7	8	1
3.4 Economische promotie	-	-	-	-	-	-	29	30	1
7.2 Riolering	975	1.355	380	770	1.569	799	762	1.569	807
7.3 Afsal	655	910	255	515	1.055	540	531	1.054	523
8.1 Ruimtelijke ordening	988	1.373	385	1.523	1.523	-	1.810	1.907	97
Totaal Bedrijfsvoering	64.814	64.814	-	70.076	70.076	-	73.569	73.569	-
Algemene dekkingsmiddelen									
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-215	-215	-	-155	-155	-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-215	-215	-	-155	-155	-
Taakstelling									
0.8 Overige baten en lasten	-5.000	-5.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	321.589	321.589	-	369.668	369.668	-	359.676	361.088	1.412

Bijlage 3: Gemeentelijke bijdragen 2020 per gemeente

(bedragen x € 1.000)

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden								
0.1 Bestuur	184	1.084	164	282	296	230	409	2.650
2.1 Verkeer en vervoer	8	50	8	13	14	11	19	121
2.5 Openbaar vervoer	46	393	39	60	79	62	121	800
3.1 Economie	-2	-10	-1	-3	-3	-2	-4	-24
7.4 Milieubeheer	9	52	8	14	14	11	20	127
Totaal Bureau Drechtsteden	245	1.568	217	365	399	311	565	3.674
Regiogriffie								
0.1 Bestuur	18	104	16	27	28	22	39	255
Sociale Dienst Drechtsteden								
6.3 Inkomensregelingen	6.496	71.509	2.887	6.119	9.756	8.760	20.736	126.265
6.4 Begeleide participatie	1.476	20.804	-	978	1.847	2.423	3.606	31.135
6.5 Arbeidsparticipatie	792	13.342	324	610	1.313	1.300	2.931	20.613
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	313	2.115	254	361	495	474	891	4.903
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.047	32.090	3.208	4.949	6.898	6.407	11.131	68.731
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	1.024	-	-	-	-	-	1.024
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	13.124	140.885	6.673	13.019	20.310	19.364	39.295	252.671
Servicecentrum Drechtsteden								
0.4 Overhead (Basispakket)	1.748	14.847	2.302	1.970	3.507	2.493	4.518	31.385
0.4 Overhead (Plus- en additioneel pakket)	-	2.440	219	-	-	-	398	3.058
Totaal Servicecentrum Drechtsteden	1.748	17.287	2.521	1.970	3.507	2.493	4.916	34.443
Gemeentebelastingen Drechtsteden/ OCD								
0.61 OZB woningen	-	253	-	51	51	46	87	488
0.62 OZB niet woningen	-	1.011	-	202	204	184	348	1.949
0.63 Parkeerbelasting	-	194	-	-	-	-	2	196
0.64 Belastingen overig	-	69	-	12	-	12	30	123
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-	5	-	-	2	-	1	8
7.2 Riolering	-	909	-	198	116	178	168	1.569
7.3 Afval	-	446	-	97	112	86	314	1.055
Totaal belastingactiviteiten	-	2.887	-	560	485	506	950	5.388
8.1 Ruimtelijke ordening (GEO-activiteiten)	23	1.183	9	153	48	29	91	1.536
0.1 Bestuur (Onderzoekcentrum basispakket)	68	399	60	104	109	84	151	975
0.8 Overige baten en lasten	15	151	13	35	35	29	54	332
Totaal Gemeentebelastingen Drechtsteden/ OCD	106	4.620	82	852	677	648	1.246	8.231
Algemene dekkingsmiddelen								
0.8 Overige baten en lasten	-35	-257	-6	-49	-59	-46	-86	-540
Totaal	15.206	164.207	9.503	16.184	24.862	22.792	45.975	298.734

Deze gemeentelijke bijdragen zijn exclusief Tozo.

Rijksvergoeding Tozo 2020:

(bedragen x € 1.000)

Bijdragen gemeenten Tozo 2020 (Rijksvergoeding)							Totaal
Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-G.	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	
2.940.014	16.905.082	3.675.018	5.145.025	4.655.023	3.430.017	6.125.030	42.875.209
2.940.014	16.905.082	3.675.018	5.145.025	4.655.023	3.430.017	6.125.030	42.875.209

Zie ook pagina 28.

Bijlage 4: Informatiebeveiliging binnen de Drechtsteden

Inleiding

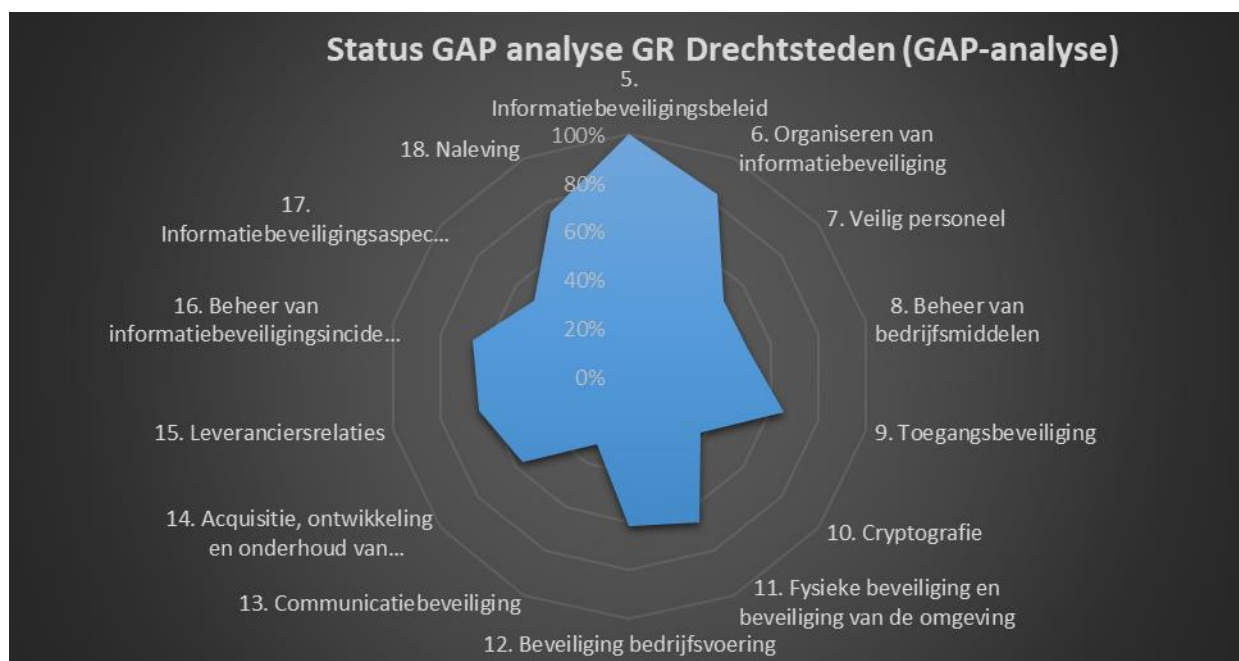
2020 is een bewogen jaar op het gebied van cyber security. Verschillende organisaties zijn getroffen door een digitale aanval en op het einde van 2020 is een collega gemeente (hof van Twente) getroffen door een grootschalige ransomware aanval die er toe heeft geleid dat de dienstverlening stil kwam te liggen en gegevens definitief verloren zijn.

De impact die dit heeft gehad en nog heeft op de burgers, bedrijven en collega's van het Hof van Twente is enorm. Dingen die vanzelfsprekend waren, kunnen opeens niet meer en vooral het definitief kwijt zijn van gegevens is een scenario waar je liever niet aan wil denken.

Het afgelopen jaar heeft wederom aangetoond dat een goede cyber security weerbaarheid een essentieel onderdeel is van de veranderingen waar de Drechtsteden voor staat. De dreigingen nemen toe en de incidenten ook. Binnen de Drechtsteden zorgt dat ervoor dat we extra aandacht besteden aan het vinden van waar we eventueel nog kwetsbaar zijn.

Het jaar 2020

Zoals eerder reeds gerapporteerd zijn er verschillende inzichten opgedaan en activiteiten gestart in 2020. In de eerste burap was aangegeven dat er een evaluatie was gedaan op de BIO, gezien vanuit het perspectief van de GRD.

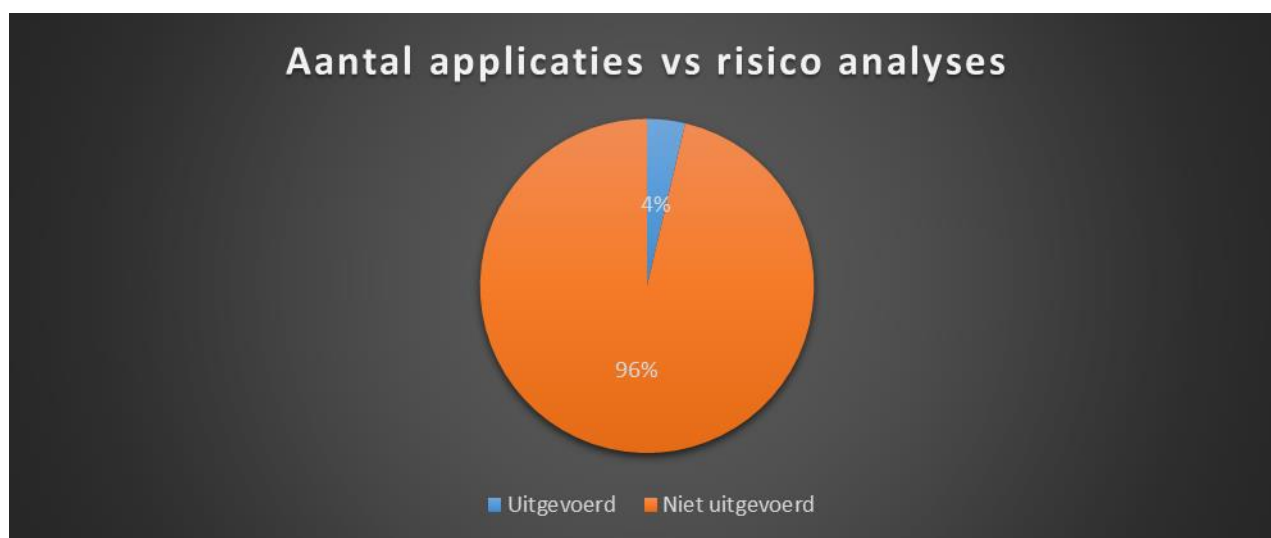

Figuur 1, Grafische weergave BIO GAP

Onderwerp	Compliance
5. Informatiebeveiligingsbeleid	100%
6. Organiseren van informatiebeveiliging	83%
7. Veilig personeel	50%
8. Beheer van bedrijfsmiddelen	50%
9. Toegangsbeveiliging	65%
10. Cryptografie	38%
11. Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving	67%
12. Beveiliging bedrijfsvoering	62%
13. Communicatiebeveiliging	31%

14. Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen	56%
15. Leveranciersrelaties	64%
16. Beheer van informatiebeveiligingsincidenten	67%
17. Informatiebeveiligingsaspecten van bedrijfscontinuïteitsbeheer	50%
18. Naleving	75%

En is er een analyse uitgevoerd op de aanwezigheid van risico analyses in relatie met de processen.

Figuur 2, Overzicht van de applicaties in relatie met uitgevoerde risico analyses

Op basis van deze input is er een verbeterplan 2020-2021 opgesteld, plan digitale veiligheid Drechtsteden. Hierin is een twee fase plan geschetst, inventariseren en verbeteren.

De eerste fase van het plan gaat over kaders stellen, het inventariseren van kwetsbaarheden binnen de Drechtsteden organisaties, het inrichten van een duidelijke incident response capaciteit en het uitvoeren van een risicoanalyse op onze belangrijke systemen. De tweede fase is gericht op de basis op orde krijgen n.a.v. de resultaten van fase 1, de governance van informatiebeveiliging in lijn brengen met ICT veranderd en het verder in de organisaties laten groeien van risico management.

a. Strategisch informatiebeveiligingsbeleid

Één van de deliverables uit het plan was het opstellen van een nieuw strategisch informatiebeveiligingsbeleid. Dit beleid is inmiddels vastgesteld en in werking. De intentie van het nieuwe strategisch beleid is voldoen aan de BIO. Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de Drechtsteden veiliger maken. Door te sturen primair vanuit de risico gedachte zal de Drechtsteden betere keuzes kunnen maken in wat en hoe de informatie beveiliging wordt toegepast.

Om naar de toekomst de uitvoering te verbeteren en te vergemakkelijken is er voor gekozen dit strategisch informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden te voorzien van lokale addenda, waar gewenst. Dit stelt de verschillende organisaties in staat een eigen invulling van het beleid te beschrijven dat hun organisaties het beste in staat stelt de doelstellingen te borgen.

b. Ransomware

Zoals in de inleiding en in een eerdere Burap geschreven is Ransomware nog steeds één van de meest actuele dreigingen. Zo ook voor de Drechtsteden. Om invulling te geven en on te wapenen tegen de gestelde risico's is er momenteel een ransomware weerbaarheid project gestart. Dit om inzicht te krijgen in de weerbaarheid van Drechtsteden tegen ransomware aanvallen en vanuit dat inzicht de beste en efficiëntste keuzes te kunnen maken om waar nodig de weerbaarheid te vergroten.

c. Risico register / ISMS (Information Security Management System)

De basis voor het ISMS en risico register is ingericht en er zal, volgens planning, in Q1 2021 een memo wordt vastgesteld die de sturing middels risico's mogelijk maakt.

Het ISMS in brede zin gaat meer grip geven op informatiebeveiliging binnen de Drechtsteden en een brug vormen tussen de business enerzijds en de beheersorganisaties anderzijds.

Het jaar 2021

Voor het jaar 2021 zal het informatiebeveiligingsplan verder worden uitgevoerd evenals de controle ten aanzien van weerbaarheid en het stuurmechanisme op risico's. Belangrijk zal hierbij zijn de structurele borging van informatiebeveiliging en de uitvoering hiervan. Meer dan ooit is het belangrijk om een structureel en volwassen te werken aan Informatiebeveiliging.

Einde 2020 is door de IBD (Informatie Beveiligingsdienst Nederlandse Gemeenten), een nieuw dreigingsbeeld Cyber Security gepubliceerd. Door GR Drechtsteden is actief meegewerkt en zijn gesprekken gevoerd om te komen tot dit dreigingsbeeld. Vanuit dit Dreigingsbeeld zijn een aantal risico's gedefinieerd.

Als grootste risico voor de ambtelijke organisatie worden de volgende punten geschetst.

a. Bedrijfscontinuïteit in het geding

Of het nu door een technische oorzaak komt (fouten in hard- en software) of door een niet technische oorzaak (een faillissement van een dienstverlener, een pandemie, een brand, een vloedplag, een overstroming, enzovoort). Het kan voorkomen dat het werk niet kan doorgaan zoals dat normaal gaat. Deze risico's vinden een oorzaak in de digitale wereld of ze manifesteren zich uiteindelijk in het feit dat een computersysteem niet werkt.

b. Integriteit van gegevens is niet gewaarborgd

U vertrouwt erop dat de persoon die inlogt in een systeem ook degene is aan wie u toestemming heeft gegeven om dat te doen en dat deze persoon op dat moment ook een gegronde reden heeft om in te loggen. Om technische (een hack) en niet-technische (een medewerker met kwade bedoelingen) redenen kan het zijn dat iemand werk uitvoert dat niet de bedoeling is. Een kwaadwillende kan in zo'n geval gegevens wijzigen, wissen of toevoegen. Een onterechte factuur indienen of goedkeuren, vergunning verstrekken, een uitkering toewijzen, het bepalen van een hoogte van een vergoeding, het verstrekken van een paspoort: dat begint allemaal met het invoeren van gegevens in informatiesystemen.

c. Vertrouwelijke gegevens in verkeerde handen

Een e-mail aan een verkeerd mailadres, een foutje in de toegangsrechten van een gedeelde map (menselijke fouten) of een onontdekt lek in een systeem (technische fouten) of een ongedicht lek in een systeem (een combinatie van menselijke en technische fouten) kunnen ertoe leiden dat vertrouwelijke informatie onbedoeld onder ogen van ongeautoriseerde personen komt. De gemeente werkt met legio vertrouwelijke gegevens over inwoners, maar ook over de eigen bedrijfsvoering: denk aan aanbestedingen, plannen, memo's, salarissen.

Als openbaar bestuur / politieke risico worden getypeerd:

a. Imago schade

Fouten van medewerkers worden het bestuur aangerekend. Daarnaast krijgen bestuurders en politieke ambtsdragers veel gevoelige en vertrouwelijke informatie onder ogen. Een zorgvuldige omgang is vereist. Het vertrouwen in de gemeente en de ambtsdragers kan ernstig worden aangetast als (vertrouwelijke) informatie wordt gebruikt om er zichzelf of anderen mee te bevoordelen. Belangrijk is ook om (digitale) stukken goed op te bergen en de interne beveiligingsinstructies op te volgen die gelden voor gebruik van smartphones, tablets en pc's, etcetera. Het vertrouwen in de overheid hangt onder meer samen met de wijze waarop men omgaat met gegevens. Dat wil zeggen: inwoners van de gemeenten moeten er op kunnen vertrouwen dat de gemeente gegevens op een passende manier beschermt en plannen uitvoert zoals ze zijn afgesproken.

b. Financiële schade

Op meerdere manieren kan een gemeente geconfronteerd worden met financiële schade als gevolg van ontbrekende informatiebeveiliging. De gemeente Lochem werd op een haar na slachtoffer van gijzelsoftware¹¹ maar had toch enkele tienduizenden euro's schade als gevolg van het stilleggen van de dienstverlening, het forensisch onderzoek en het herstellen van de ICT-omgeving. Wanneer de gemeente daadwerkelijk zou zijn getroffen door gijzelsoftware hadden de kosten kunnen oplopen tot honderdduizenden of zelfs miljoenen euro's. Een ambtenaar, bestuurder of raadslid kan bedoeld of

onbedoeld informatie verschaffen waar een kwaadwillende zijn voordeel mee kan doen (en de 11 gemeente gedupeerd achterblijft). Informatie rond bestemmingsplannen, aanbestedingen of veranderende regels kan zeer waardevol zijn. Onzorgvuldige omgang met persoonsgegevens en overtredingen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) kunnen leiden tot aansprakelijkheidsstellingen van getroffen en boetes van de privacytoezichthouder. Een boete wegens onzorgvuldig handelen met de privacy van inwoners zou bovendien leiden tot grote imagoschade.

c. Schade aan democratische processen

Inbreuken op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatiesystemen kunnen het democratische proces aantasten. Dit geldt voor zowel verkiezingen als stemprocessen van volksvertegenwoordigers. Raadsleden moeten ervan op aan kunnen dat hun stem op de juiste wijze wordt verwerkt en dat ze hun stem kunnen baseren op de juiste informatie. Bovendien is bij verkiezingen het stemgeheim een groot goed.

Deze risico aspecten zullen worden meegenomen in het uitvoeren van het plan Digitale veiligheid Drechtsteden.